

flacăra

Saptaminal editat de Frontul Democratiei și Unității Socialiste

anul XXXVI
39 (1 684)
25 septembrie
1987

Fotoreportaj în lumea școlii
în paginile 12-13

Un dor fără de sațiu:
ÎNVĂȚĂTURA

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU, a făcut o vizită de lucru în județul Galați

„Calitatea reprezintă
problema fundamentală
a construcției socialiste
și comuniste în țara
noastră, a înaintării
României spre noi culmi
de progres și civilizație!”

Comentariul în pag. 3

Pagina 6

Piinea care se culege toamna **PORUMBUL**

Reportaj de Victor Niță

În cuprinsul revistei:

- Exportul — o permanentă competiție (pag. 2) ●
- Beneficiari, treceți pe recepție (pag. 5) ●
- Agricultura modernă — o revoluție în felul de muncă și gândire (pag. 6-7) ●
- Flacăra la dispoziția dumneavoastră (pag. 8) ●
- Flacăra pentru minte, inimă și literatură (pag. 9-15) ●
- Cămarile în plină toamnă (pag. 18) ●
- Universul (pag. 20-21) ●
- Sport (pag. 22-23)

Opinii

Știință și politică

„Fetișizarea” științei (și tehnicii) vine nu numai dintr-o supraestimare a realizărilor dobândite ei și dintr-o anumită concepție despre știință, cultivată de multă vreme de neopozitivism. Aceasta a dus la a privi știința și/sau tehnica un sistem automat, „un corp străin, invadator și de neînlocuit, sistemul tehnician”; în aceste condiții, „Tehnica este putere, alcătuită din instrumente de putere și produce în consecință fenomene și structuri de putere, adică de dominație” (Jacques Ellul).

Or, sintem într-adevăr într-o epocă a „dominației” științei? Într-un anumit grad și în anumite limite o atare ipoteză poate fi adevărată, mai ales în sensul că RST-ul a devenit, în zilele noastre factorul decisiv al dezvoltării economico-sociale, așa cum se subliniază și în documentele noastre de partid, și că, de aceea, cum se precizează în ultimele Documente CAER, colaborarea echitabilă între țările socialiste în domeniul științifico-tehnic, este o condiție a accelerării dezvoltării reciproce. Există însă și o evidentă tendință de dominație

OVIDIU TRĂSNEA ■

(Continuare în pag. 14)

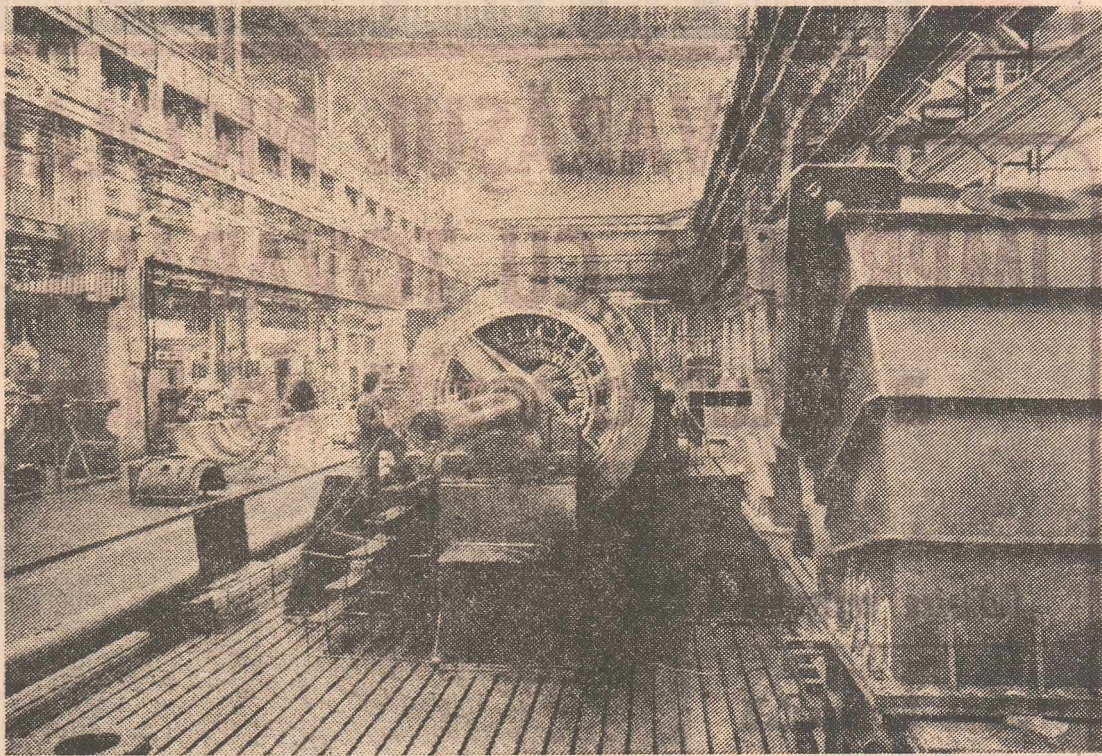
Exportul — o permanentă competiție

Microscopul românesc în lume

Istoria microscopului românesc a început în 1951 cu un model simplu, pentru uz școlar. Paginile acestei biografii scrise în zilele noastre, deși povestesc despre o aparatură ajunsă la nivel mondial, nu consemnează cuvântul „sfirșit”, ci „va urma”. În ultimele capitole apare tot mai des noțiunea de export. Căci sînt ceva ani buni de cînd Intreprinderea Optică Română a expedit pe cele mai depărtate meridiane ale lumii, în China, India, Africa, Ungaria, aparate de mare performanță ce spun foarte mult de potențialul tehnic și de creație al acestei industrii. Parcă nu poți alătura, nici chiar într-o monografie, exemplarul de de muzeu ce-l foloseau elevii anilor 50 în laboratorul de științe naturale cu microscopul stereoscopic cu ajutorul căruia oamenii de știință pot intra tot mai adînc în intimitatea materiei. Într-adevăr, acest ultim tip de aparat, utilizat atît în medicină, mineralogie, criminalistică, cit și în industrie, nu este produs decît de 3-4 firme de mare renume. Numai că, gîndirea specialiștilor români în domeniul opticii a făcut pași de uriaș. Microscopul stereoscopic de comparare realizat pe baza unor soluții originale, inedite, a obținut atestarea internațională fiind brevetat în Anglia, Franța, R.F.G., S.U.A. El prezintă imaginea în relief, în culori naturale, poate executa fotografii și face în același timp compararea cu un etalon. Privim cu ajutorul lui imaginea tridimensională a unei țesături. Totul este atît de detaliat, încît fiecare fir poate fi analizat la scară mare, comparativ cu proba martor. Veridicitatea te face parcă să înținzi mîna pentru a apuca crîmpeul de stofă. E un produs care a stîrnit admirația străinătății. Dar nu singurul!

Microscopul Biorom pentru analize în medicină, biologie etc. mărește de 2600 de ori, limita maximă la care au ajuns aparatele optice. I se pot monta 5 obiective, fiecare însumînd peste 10 lentile. Obiectivul de vîrf este cel apocromat care utilizează, între altele, o lentilă cu un diametru de un milimetru. Într-un gram sînt cuprinse aproape 1400 de astfel de minilente. La ce grad de rafinament și exactitate a ajuns această muncă, ca să poată produce o lentilă aproape cit un vîrf de ac, din 60-70 de sorturi de sticlă pentru ca aberația optică să fie nesemnificativă. Acești artiști care sînt opticienii de la I.O.R. reușesc să prelucreză manual și semiautomat aceste bobite de rouă ca un cristal. De altfel, cantitatea mare de muncă și profesionalism face ca un kilogram de astfel de lentile să coste peste 10 milioane de lei. Ca să nu mai vorbim și de precizia sistemelor mecanice de reglare care au diviziuni de un micron.

„În Intreprinderea Optică Română se fac și cercetarea și proiectarea și producția aparatelor, — ne spune directorul Gheorghe Marica. Cum s-ar spune de la A la Z. În spatele oricărui produs stau tehnologii optice și mecanice de mare finețe, pe care le-am conceput și pe care căutăm mereu să le modernizăm. Toate soluțiile constructive poartă amprenta de gîndire românească, iar confirmarea internațională a valorii lor demonstrează că am construit și o tradiție”. Această artă a lentilei s-a sprijinit pe o treaptă importantă: exportul în R.D.G., patria Zeis-ului a peste 3 milioane de obiective pentru aparatele de fotografie din ce în ce mai sofisticate. În numeroasa familie a microscopelor, fiecare bote-

zat cu altă denumire și din ce în ce mai „deștept”, un nume apare permanent ca un leitmotiv, cel al inginerului Liviu Iliescu. Nu există nici un astfel de aparat marca I.O.R. care să nu fi trecut mai întîi prin mîntea lui. De la cel modest de început, pînă la cel universal de cercetare, de fapt un complex multifuncțional dotat cu seturi de obiective și oculare, surse de lumină comutabile, cuplare la ecran de televiziune. Peste 35 de ani acest inginer veteran s-a aplecat asupra lor, modificînd tipul unei lentile, perfecționînd mecanismul de reglare, calculînd un nou model și, pînă la urmă, fiind mereu nemulțumit de ultimul. Toată lumea-l admira și-i spunea Papa Microscop, fiindcă era într-adevăr părintele lor. A trecut prin mai toate funcțiile din întreprindere, de la cercetător simplu la director, dar niciodată nu a uitat de prima dragoste, aparatul cu doi ochi pătrunzători pentru

știință. În șuvoiul sarcinilor găsea timp să mai facă niște calcule și schițe și să propună o altă variantă mai modernă. A creat o școală de specialiști care au preluat ștafeta și care se numesc tinerii Nicolae Tintu, Aurel Balint, Marian Garais și alți. Acum Liviu Iliescu a ieșit la pensie, dar vine mereu să mai pună la punct cu băieții un nou brevet. O viață dedicată microscopului, un destin de profesionalism și har pe care l-a așternut în calea spre afirmarea acestui aparat științific românesc. Căci dacă el este prelungirea ochiului și gîndului cercetătorului, și pînă la urmă emblema științei, drumul lui de la laborator și planșeta de proiectare pînă la hala de fabricație este tot o muncă științifică de înaltă înținută.

La Intreprinderea Optică Română există o optică sănătoasă asupra noului. Fiecare se frîmîntă să concretizeze o idee de pionierat. Inginerii

Dumitru Ionescu, Ștefan Culescu, Ion Păgideanu au realizat o turbină dentară cu dublu sens de rotație, premieră absolută în lume. Se poate prelucra astfel mai eficient un dinte, alegînd direcția și unghiul convenabil. Turația frezei fiind de peste 300 de mii de rotații se scurtează durata de intervenție, practic cîteva punctări, dispar vibrațiile și supraîncălzirile prin frecare și, implicit, senzația dureroasă. O altă direcție de inovare este îmbunătățirea aparatelor de proiecție pentru film de 35 mm. S-a reușit să se reducă masa acestora la aproape jumătate, s-au înlocuit aliajele de aluminiu energointensiv, s-au găsit soluții de rebobinare pe același aparat, nu pe un dispozitiv separat, și s-a mărit durata de proiecție. Și această familie de aparate competitive a început să străbată lumea, Cereea și Algeria fiind primele țări. Drum bun!

FLORIN CONDURĂTEANU

În urmă cu ani, cînd actuala Fabrică de mecanică fină și prelucrarea maselor plastice din Făgăraș aștepta să se nască din ceea ce pe atunci se numea Industria Locală, nici nu putea fi vorba de export. Ar fi fost ca și cum un băiețan care se joacă cu zmea visează să devină pilot pe supersonice. Între timp, vechii meșteri și alții mai tineri, din oraș sau veniți de prin satele de prin împrejurimi și deprinși într-un timp record cu marea industrie, cu finetățile ei, au început să aibă alte posibilități și pretenții. Astăzi, fabrica din Făgăraș este o unitate din cele mai moderne, cu dotare de vîrf, aliniată adică la cerințele industriei românești care trăiește un moment al dezvoltării și afirmării sale. Fabrica produce 40 de repere, piese de schimb și subsansamble pentru mașini agricole, tractoare și autocamioane care, cum se știe, sînt destinate atît nevoilor interne cit și exportului. Fabrica face export indirect prin Centrala de Tractoare și Centrala de Autocamioane de la Brașov.

În ziua documentării noastre se recepționa lotul de piese și subsansamble ce urma să plece la Intreprinderea de piese și subsansamble de la Intorsura Buzăului pentru echiparea a o sută de cabine de tractoare pentru Canada.

Subansamblele, ne spune Dorin Cupu, secretarul Comitetului de partid din fabrică, au ridicat în timp unele probleme. Protecțiile climatice ale acestora, tractoarele românești fiind exportate în mai toate țările, necesitau materiale diferite a căror aprovizionare ne crea greutăți. S-au obținut în ultima vreme noi materiale românești

care au proprietatea de a acoperi toate zonele climatice. În spiritul exigenței sporite care se pretinde produselor destinate exportului, proiectanții, furnizorii și beneficiarii s-au pus de acord asupra acestei probleme, vorbesc acum aceeași limbă. S-au rezolvat în același timp și problemele de calitate și de aprovizionare cu materiale și materii prime ceea ce va fi un real cîștig pentru toată lumea.

Făgărașenii mai colaborează și cu I.P.R.S. Băneasa. Cele aproape 100 repere cu grad înalt de prelucrare, furnizate întreprinderii bucureștene acoperă un sfert din producția fabricii și

Privim un alt produs al fabricii. Într-un ambalaj atrăgător, avînd culori și design plăcute, gata să plece spre beneficiarii externi, sînt prezentate seturi de 12, 18, 24 și 36 bucăți clemene de rufe sau cum le mai spunem obișnuit, cîrlige de rufe.

— La prima vedere pare o nimic toată, spune inginerul Traian Gavrilă, directorul fabricii, sosit între timp de la recepția subsansambelor ce urmau să fie expediate la Intorsura Buzăului. O clemă costă 19 bani. Ei bine, cu astfel de clemene pe care le exportăm în Franța, Anglia, Iordania, Israel, R.F.G. aducem în țară sute de mii de dolari.

zorii noștri de materie primă. Deoarece colaborarea poate aduce uneori surprize neplăcute, buna ei derulare depinzînd de multe variabile, între care se poate număra chiar simpatia dintre parteneri, am reușit ca la nevoie să facem singuri anumite operații: zincarea sîrmei de arc, colorarea în matrită a masei plastice.

Iată, producerea banalelor cîrlige de rufe, dacă este făcută așa cum trebuie, se dovedește rentabilă. Fabrica s-a specializat în timp în realizarea unui produs care are asigurată cererea și desfacerea. Are o productivitate pe produs pe care nici

rialelor plastice, ne-am gîndit la realizarea unor pompe volumice cu role din material plastic pe care să le oferim Ministerului Agriculturii, care să înlocuiască pompele din oțel fabricate de alți beneficiari. Am realizat pînă acum un prototip care se găsește pe bancul de probă. Dacă din cauza frecărilor metal pe metal, pompa de oțel funcționa o campanie, circa 100 ore, cea nouă din material plastic funcționează 200 ore și nu dă somne de oboseală. Pompa din material plastic va fi mult mai ieftină decît cea din oțel. Pompa de oțel costă 5700 lei. A noastră doar 3500. Intenționăm să realizăm din materialul plastic întreaga gamă de pompe volumice necesare agriculturii. Și în cazul acestui produs, colaborarea va fi minimă — rulmenții și cîteva inele de etanșare. Dacă ne gîndim mai departe, pompele pe care intenționăm să le punem în fabricație într-un termen cit mai scurt, prin prețul lor scăzut și prin fiabilitate să devină cu siguranță competitive și pe piața externă. Intenția sau altfel spus politica fabricii noastre este să realizeze produse proprii, cu colaborări minime, care să fie integral gîndite și executate aici, pe care să le oferim industriei și comerțului, care să aibă un pronunțat caracter de nou. Mai sînt încă multe de făcut în acest domeniu. Secretul este să devii necesar, să te caute, să-ți ceară produsele. Pentru asta nu ajunge să produci la fel de bine ca alții, ci mult mai bine, să te consideri angajat într-o permanentă competiție.

OPREA GEORGESCU

Secretul? Să devii necesar!

în cea mai mare parte constituie și ele exportul indirect.

— Pentru a fi competitiv pe plan extern, ne explică economistul Vasile Lascu, care se ocupă de problemele exportului de cînd acestea au început să se pună se cere să îndeplinești mai multe condiții: calitate, nouitate tehnică și posibilitatea de a oferi produsele la un preț cit mai scăzut. Pentru realizarea unor produse cit mai ieftine este nevoie de dotare tehnică superioară-mecanizare, automatizare, tehnologii înaintate — și oameni cu înaltă calificare. Avem create toate aceste condiții. Realizăm la repera, destinate I.P.R.S. Băneasa productivități anuale de 300 mii lei pe om, ceea ce nu e rău deloc.

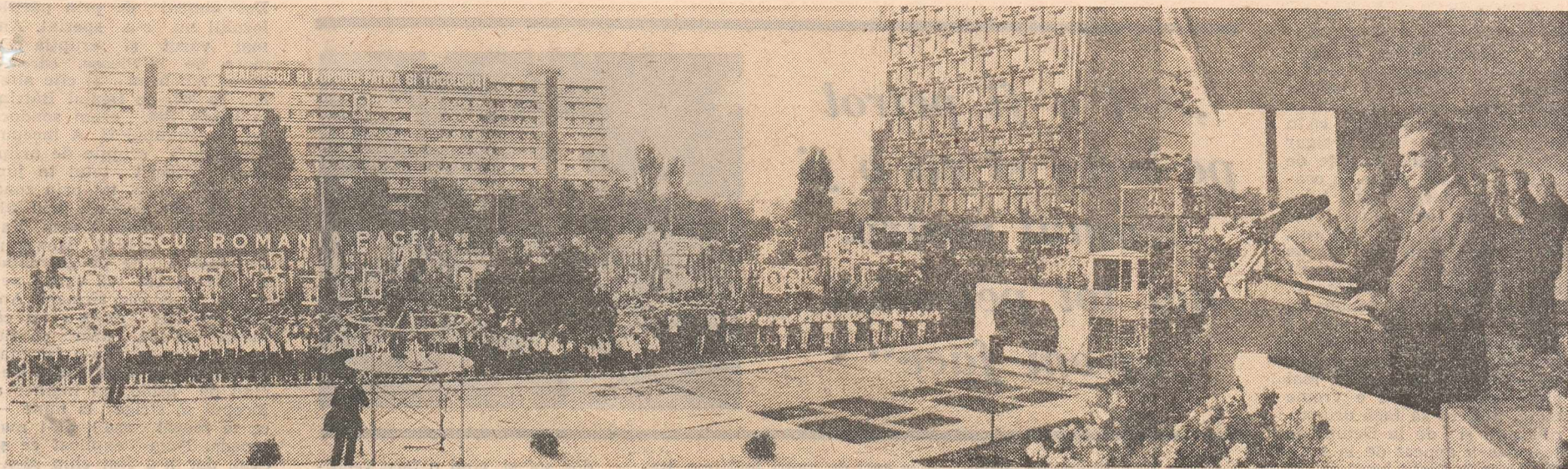
Anul trecut, fabrica a obținut o rentabilitate la export de 40 la sută. Pe primele 7 luni ale acestui an, s-a realizat o depășire de aproape 20 la sută la indicatorul încasării în devize liber convertibile. Pe întreg anul se preconizează o rentabilitate de 60 la sută.

— Începînd din anul următor, continuă inginerul Traian Gavrilă, cererile mari ale partenerilor noștri externi ne determină să dublăm capacitatea de producție. Cele 7 mașini de care avem nevoie pentru asta le vom realiza prin autodotare. Depindem de colaborări doar în privința materiei prime. Colaborăm foarte bine cu Combinatul petrochimic Borzești și Combinatul metalurgic Cimpia Turzii, furni-

un alt furnizor n-a reușit-o. Să reamintim calitatea fără cusur, concretizată prin lipsa reclamațiilor sau a refuzurilor, ambalarea corespunzătoare a mărfii. Deși în ultimii ani prețul masei plastice, material derivat din țefei, s-a mărit de trei ori, prețul clemelor a fost menținut pe seama creșterii productivității, a reducerii consumurilor materiale.

Lucrurile nu stau pe loc. Despre intențiile de viitor ale fabricii ne vorbește inginerul șef al acesteia, Ilie Drașovean:

— Înainte de a veni aici, am lucrat într-o uzină care producea printre altele pompe din oțel inox. Am proiectat și urmărit execuția a 25 de tipuri de pompe. Intrînd în lumea mate-

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU, a făcut o vizită de lucru în județul Galați

Într-o perioadă de muncă însuflețită, cind oamenii muncii din întreaga țară depun eforturi susținute pentru a întâmpina cu noi și tot mai importante succese Conferința Națională a partidului și cea de-a 40-a aniversare a proclamării Republicii, a avut loc miercuri vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în județul Galați. Inscrindându-se în practica statomnică de conducătorul partidului și statului nostru de a purta un permanent dialog cu oamenii muncii de pe întreg cuprinsul patriei, vizita a constituit o amplă și aprofundată analiză a modului în care colectivele de muncă, organele și organizațiile de partid din județul Galați acționează pentru realizarea în cele mai bune condiții a planului pe acest an și pe întregul cincinal, pentru ridicarea continuă a nivelului tehnic și calitativ al producției, pentru creșterea eficienței întregii activități.

A fost vizitat mai întâi Combinatul Siderurgic Galați, cel mai puternic centru al metalurgiei românești. Aici se obțin mai bine de jumătate din producția de oțel a țării, 60 la sută din cea de fontă și peste 95 la sută din cea de tablă. După vizitarea Combinatului, a avut loc o întâlnire de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, cu membrii Consiliului de conducere al Centralei siderurgice și cu membrii Consiliului oamenilor muncii al combinatului. În cadrul întâlnirii, secretarul general al partidului a cerut să se treacă cu toată hotărârea la soluționarea operativă corespunzătoare a tuturor problemelor, prin mobilizarea și participarea directă a fiecărui om al muncii, a întregului colectiv, astfel încât combinatul să devină un model de întreprindere, la nivelul celor mai bune din lume. S-a indicat să se efectueze analize amănunțite în cadrul fiecărui sector de producție și să fie elaborat un program îmbunătățit de organizare și modernizare a fabricației, prin aplicarea căruia să se asigure utilizarea instalațiilor și agregatelor la parametrii maximi, sporirea volumului producției de fontă, oțel și laminate, ridicarea continuă a nivelului tehnic și calitativ al acesteia.

La Șantierul Naval Galați, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat luarea de măsuri pentru asigurarea reducerii consumurilor specifice de materii prime, materiale și combustibil, pentru asigurarea mecanizării și automatizării proceselor de fabricație, a realizării la timp și la un nivel calitativ superior a navelor aflate în exploatarea flotei noastre, a creșterii productivității muncii, pentru asigurarea întăririi ordinii și disciplinei în fiecare sector de activitate și a mobilizării tuturor oamenilor muncii, pentru lichidarea lipsurilor în diferite compartimente și pentru sporirea, pe această cale, a eficienței economice în acest sector. S-a cerut mobilizarea tuturor în vederea recuperării urgente a rămănelor în urmă înregistrate în prima parte a acestui an și a asigurării tuturor condițiilor necesare îndeplinirii cantitative și calitative a prevederilor de plan pe 1987 și pe întregul cincinal.

În cadrul întâlnirii cu membrii biroului Comitetului județean Galați al P.C.R., secretarul general al partidului a subliniat că sint create toate condițiile pentru ca județul să-și îndeplinească în totalitate sarcinile încredințate și a cerut să se depună eforturi susținute pentru ca realizările să fie pe măsura marilor investiții făcute în ultimii ani pentru dezvoltarea și modernizarea continuă a întreprinderilor gălățene. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să fie luate măsuri ferme pentru lichidarea grabnică a stărilor de lucruri negative existente și

pentru îmbunătățirea radicală a întregii activități, pentru recuperarea restanțelor și buna desfășurare a muncii, pentru îndeplinirea integrală a planului, în industrie și agricultură, în domeniul investițiilor, în celelalte sectoare. În mod deosebit a fost relevată necesitatea realizării ritmice a producției fizice, a tuturor produselor și sortimentelor prevăzute în plan. A fost reliefat faptul că îndeplinirea tuturor indicatorilor cantitativi și calitativi ai planului impune să se acționeze cu toată răspunderea pentru îndeplinirea programelor privind organizarea și modernizarea proceselor de producție, încadrarea în normele de consum aprobate, reducerea cheltuielilor materiale, ridicarea nivelului tehnic al produselor, pentru utilizarea cu maximum de randament a capacităților, a forței de muncă, pentru creșterea mai accentuată a productivității și a eficienței economice.

Pe întreg parcursul vizitei, la marea adunare populară din municipiul Galați, factorii de răspundere, toți oamenii muncii au exprimat, în numele tuturor locuitorilor județului, cele mai alese sentimente de stimă și prețuire pentru tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru tovarășa Elena Ceaușescu, precum și angajamentul că vor acționa în spirit revoluționar, cu întreaga răspundere, în spiritul orientărilor și îndemnurilor din cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a prevederilor planului pe acest an și pe întregul cincinal, pentru a întâmpina cu noi și remarcabile succese în toate domeniile de activitate Conferința Națională a partidului și cea de-a 40-a aniversare a proclamării Republicii.

ION DUMBRAVA ■

Cerul încă nu s-a lepădat de neguri, e abia 6 dimineața și Dumitru Sandu părăsește sediul brigăzii, pornind-o spre casă. Nu are de parcurs decât vreo șapte kilometri, de trecut două dealuri, așa că în trei sferturi de ceas e sigur acasă, își leapădă hainele de lucru și-și pune altele, ia coasa și mai merge cîtiva kilometri către locul unde-l așteaptă lucerna, încă fragedă, ajungându-i pină mai sus de genunchi. Asta se întâmplă atunci cînd e de noapte și, timp de opt ore, a răspuns de mersul activității tuturor echipelor de intervenție ale brigăzii. Dar, în oricare dintre schimburi ar lucra, mai ales atunci cînd e vreme bună, preferă să facă drumurile spre și de la Ocnița de Jos. Așa a apucat de la tată-său și de la frații acestuia. Ei (toată viața) și fiii lor (în prima tinerețe) n-aveau voie să se teamă de vremea de-afară. Chiar dacă s-ar fi plîns, cu plînsul rămineau. Așa, au rămas cu amintirea străbaterii cîmpurilor înzăpezite, tînd cu piepturile stratul alb și rece, ferindu-și fața din calea cuțitelor crivățului, trecînd, pe rînd, în fruntea grupului, spre a face potecă și neînfrînzînd măcar un minut de la program. Asta e una din marile mindrii ale petroliștilor de intervenție — punctualitatea la program. Cartea lui de vizită. Zice, de pildă, pe o uliță din Ocnița — purtînd pe umeri, în cumpănă, două găleți de apă aduse de departe, de la un izvor — nea Bucur: lucrez la intervenția de 34 de ani, mai am șapte pină la pensie, fără vreo întîrziere sau absență. Și eu și toți frații mei.

Aveam de mici antrenament

Ocnița este o comună de petroliști. Generație după generație, pașii lor au ales drumul spre Moreni. Și toți s-au dovedit a fi oameni de treabă. Învățați cu viața în aer liber și cu drumuri nesfîrșite, printre și peste coline. Pe dealurile astea ne-am făcut noi oameni — spune Dumitru Sandu. Tatăl meu, Grigore, născut în 1902, a avut, între cei zece copii, opt băieți. Șapte am intrat în petrol și am rămas aici. La intervenții, unde-i cel mai frumos. Noi aveam de mici antrenament. Și tot de mici știam ce-i aia o sondă, doar pe-aici, primprejur, tot sonde găsești. Ne-a intrat petrolu-n sînge. L-am iubit de-adevăratelea și nu ne-am gîndit că ne-ar trebui o altă muncă. Știam, de cum ne-am ridicat în ogradă părinților ce-i drumul lung. Și pe el am mers.

Ocnița se întinde pe cîteva coame de deal. Văzută de undeva, de sus, pare un pergament imens, avîndu-și casele vîrîte prin toate culele. Prin viroage și văgăuni. Oamenii se zăresc mici de tot, pîrînd să alege fără conținere pe cărările în pantă, cărora le zic ulițe, deși numai de ei pot fi dibuite. Pentru a ajunge de la tine acasă pină la un consătean faci chiar mai bine de un ceas. Și apa-i greu de adus, așa cum tot cu greutate sînt duse animalele la păscut sau e lucrat pămîntul. Pe aici, pe tărîmul acesta iscat dintr-o revoltă a scoarței terestre, trăiesc oameni pe care truda și alergătura fără început și sfîrșit i-au făcut oameni.

Vezi că sînt probleme acolo

Auzi dumneata, mulți cred și chiar spun cu voce tare că e greu din cale-afară la intervenții. Eu zic, altceva — e muncă pretențioasă, cere, mai mult decît putere în brațe, puterea minții. Tu, lucrătorul de la intervenții, ești un fel de medic pentru sondă. Stai și-ascultă. Te cheamă și te trimite la sonda cutare.

„Cît o fi petrol pe lume și cît o fi neamul nostru, noi tot petroliști ne-om face“

Vezi că sînt probleme acolo, s-a rupt ceva pe dinăuntru, nu știi ce, dar nu mai merge. Pornești și faci primele probe de suprafață. Apoi dai diagnosticul, așa, ca un doctor. Dar e chiar mai greu, pentru că doctorul vorbește cu bolnavul, acela-i spune de ce-a mai suferit, ce-l doare, pe cînd fierul nu vorbește. Și fierul ăsta e și băgat în pămînt, la două mii de metri adîncime. Dai soluția. Incepi să lucrezi. În primul rînd, și asta-i marea satisfacție, trebuie să realizezi prinderea. Să scoți la suprafață piesa care s-a rupt sau numai o parte din ea. Aici e chestie de mare dibăcie, de mină. Simți în virful degetelor, chiar dacă piesa e la doi kilometri dedesubt, dacă ai prins-o bine sau nu. O scoți și, în funcție de ce găsești, trebuie să-ți afli sculele pentru a apuca și restul. Iar ți se cere o decizie fără greș. Cînd vezi că ai scos-o, îți vine un răsuflet de ușurare și ești fericit pe toată ziua. Așadar, ce ți se cere ca să fii un muncitor bun de intervenție — fie că ești sondor-șef sau maistru? Să cunoști fundamentul sondei, să ții minte ce-ai mai făcut la sonda aia, să știi ce operație trebuie făcută și să execuți operația cum trebuie, fără să îngrămădești sau să nu prinzi piesa. N-ai dreptul să-ți bați joc de starea puțului, că acolo se află milioane. Și mai trebuie să știi că sonda își face program singură. Eu, care din '53 tot la intervenții sînt, și mai dau peste operații noi, pe care nu le-am mai făcut. E frumoasă meseria asta, ca orice meserie de care n-ai scîrbă. Știi ce se poate întîmpla dintr-o greșală? Să dis-trugi sonda. Un nepriceput poate ușor să omoare vreo trei-patru pe zi. Ce mai spui? La fel se întîmplă și cu pornirea sondelor, care-i tot treabă de intervenție. Așa e simplu să povestești — se montează capul de erupție, se ia greutatea de pe strat, se ia presiunea pe coloană și pe tubing, după care se potrivește duza și se dă drumul la rezervor. E ușor... Dar cită emoție și cită bucurie se string într-o intervenție ca asta!... Sigur, te mai expui și la riscuri — la erupții, la foc. Dar, dacă ai pricepere și fler, nu ți se-ntîmplă nimic. Tot birui!

Acolo, la talpa sondei, oamenii vorbesc în așa fel încît numai ei își pricep, unii altora, cuvintele. Unde e corunca? Vezi că e-n turmen. Să-i băgăm bacurii. Ia fă-i o pe-tașcă! Te-ai uitat la geamb-lac? N-are masturii greșiți? Totul se petrece ca într-o imensă sală de operație în aer liber. Aceași precizie a vorbelor și mișcărilor, aceeași încordare nervoasă, aceeași răspundere apăsătoare, aceeași lapidaritate a expresiilor. Doar chipurile oamenilor de aici (tăbăcite, aspre) și mîinile lor (mari, butucănoase, negre de țitei) îți spun că nu ești într-un spital, ci pe cîmpul unei mari înfruntări cu natura. Dacă e și ger, mîinile se lipesc de oțelul unel-telor, iar podarul, suspendat

la zece de metri înălțime, tremură ca o pinză de catarg plină de suflet. Pe ploaie, pe-lerinele negre, lucind sub stropi, dau impresia că misterioase ființe oficiază o slujbă păgînă. Atunci, oamenii și mai ridică privirile spre cenușul de deasupra, priviri mereu sfidătoare, dar își duc truda mai departe. Așa cum o fac și atunci cînd sînt acasă, la cîmp, și soarele pare că apasă asupra lor cu greutatea unui tub de oțel avîntîndu-se spre miezul pămîntului. Meseria aspră, nu grea — conchide Dumitru Sandu — și abia atunci, după ce l-am ascultat atîta vreme, îi pun între-barea care-mi tot stătea pe buze: de ce ți-ai urmat, în cazul ăsta, tatăl și frații mai mari, de ce ți-ai adus aici copilul, de ce? Iar el răspunde pe un ton grav, de edict, în fața căruia trebuie să te pleci: am fost făcuți pentru asta. Și merge mai departe, cu aceeași pași sprinteni de care anevoie te poți ține.

Cei dinaintea mea, cei de după mine

Uite, zice într-un tîrziu, o să mai trăim și-o să vedem; cît o fi petrol în zona asta și cît o mai fi Ocnița pe suprafața Pămîntului, și cît o mai fi neamul ăsta al nostru, de Sandu, noi tot petroliști ne-om face. Vespnic, petroliști. Și tot la intervenții. Țin min-te, eram copil, mergeam eu vacile printre sonde, iar ta-ta-mi dădea o canistră cu țitel și gresam unitățile de pompare, făcute din lemn. Mirosul de petrol mi-a pîrîut întotdeauna dulce. Așa că, prin '48, m-am dus la petrol, în transpoarte. Înaintea mea se duseră Ion, Gheorghe și Anghel. După mine — Nicolae, Vasile și Virgil. Frații tatei — Anton, Dumitru și Ion — erau și ei acolo, muncitori bine văzuți, cu numele făcut. Și ei și-au tras alături băieții — pe Ion, pe Toma, pe Gheorghe, pe Costică, pe Dumitru... Unul după altul. În '50 am plecat în armată și m-am întors în '53. M-am înșurat, că așa mi-am zis că-i bine, să am și eu casa și familia mea, după care am plecat să caut de lucru. Voiam să mă întorc tot la transpoarte. Într-o dimineață, am plecat de-acasă și am luat-o spre Moreni. Fratele ăl mare, Ion, de-l zicea Leul, tocmai se-ntorcea. Unde mergi? — m-a întrebat. După muncă. Du-te la intervenții, la brigadă, și spune că ești fratele meu. Se intra greu acolo, știam, că se cereau numai oameni unu' și-unu', de-ăia care nu trag chiulul și nu se tem de greu. M-am dus. Cînd au auzit că-s fratele lui Leu, imediat au pusă-mi făcă fortele. Pe la 3 după masa erau gata. Și, chiar în ziua aia, am și intrat în schimb. De-atunci tot bat drumul ăsta, Drumul Sării, spre Moreni și înapoi, acasă. Băiatul meu, Valentin, a făcut și școală profesională de siderurgie. Da' mi-a zis că nu poate sta închis cît e ziua. L-am luat lîngă mine. Trei ani l-am ținut numai în echipa mea, l-am învățat meserie cum scrie la carte, de-a ajuns son-

dor șef și, cînd o face vechi-meă, se înscrie și la școala de maiștri. I-am zis și lui ce mi-a zis mie tata — să fie cuminte, să nu întîrzie, să nu bea și să-și dea toată osteneala. Atit. Astea-s, de fapt, toate sfaturile pe care trebuie să le primească un petrolișt. Restul ți ne de propria-i deșteptăciune. Da' uite, un unchi de-al meu, frate cu tata, o să-ți spună și el cum a ajuns petrolișt. Hai pe la el!

Nea Toacă trebuie cunoscut

Iar avem de urcat și coborit dealuri. Trecem pe sub tunelele umbroase ale pomilor, vedem copiii cîrînd apă în găleți grele, pregătindu-se să înfrunte alte drumuri lungi, cînd vor fi mari, satul e tăcut, iar casele se ascund în spatele nucilor, brazilor, tufelor de liliac sau porumbului, înalt cît două staturi de om. Nea Toacă!, strigă, din uliță, Dumitru Sandu. Din casa vopsită în verde lese un bă-trîn cu pălărie de paie pe cap. E Anton Sandu, veteran al petrolului din zonă, cu peste patru decenii de muncă în spate, de 17 ani pensionar. Șchioapătă puțin și se sprîjină într-un baston gros și negru. Și-a rupt piciorul stîng într-o noapte, pe o ploaie cumplită, cînd venea de la sondă, a alunecat și s-a tot dus. Cînd a ieșit din spital, a intrat direct în pensie. Peste doi ani, un bou năraș l-a lovit zdravăn eu cornul în același picior. Dar merge încă bine, se scoală de cu ziuă și pornește prin sat, de colo-colo, pe la copii, prin centru, pe la ședințele de partid. E comunist din '45, a trăit și a văzut multe. La sondă a ajuns pe cînd avea 17 ani, adus de fratele său mai mare, care era cioromnic. L-a ținut ascuns vreun' an, fiind prea fină ca să-l poată angaja. A făcut apoi războiul și s-a întors la sondă. A muncit din greu. Negru de petrol cînd ieșea din schimb, nu-ndrăznea să-și aprindă vreo țigară de teamă să nu ia foc din cap pină-n picioare. Și-a adus copiii alături și l-a făcut petroliști. Acum, cînd ei sînt deja sondori-șefi, nea Toacă tot mai merge să întrebe despre ei cum se descurcă, dacă au creat probleme — și se-ntoarce fericit aflînd că totul e-n regulă.

Dacă ești fricos, stai acasă!

Și chiar nu ți-a fost teamă niciodată — pentru dumneata sau pentru frați, pentru nepoți, pentru băiat? Nu. Cine-a trecut proba focului nu mai știe de frică. Apoi, dacă ești fricos — stai acasă! Noi, cei mai bătrîni, am apucat marile focuri de pe-aici. Al din '29, de la Tuicani, care-a tot ars trei ani și pe care l-au stîns frații Andrești. Erău trei și au săpat un tunel uriaș, de vreo 25 de metri, pină au ajuns sub sondă, urmînd să spargă acolo pentru a se mal duce presiunea aceea teribilă. Au reușit, dar pe unul dintre ei l-a ajuns focul. Și n-a scăpat.

Dar nimeni de prin părțile locului nu s-a speriat. Am mai văzut și erupția cea mare de la Pleașa, care a durat vreun an... Și cîte altele... În '84, pe Dealul Bătrîn, la sonda 264, eram sondor-șef în schimbul II. A început o cumplită erupție de nisip, de-a acoperit totul în jur. Sau altă dată, tot prin zona aia, da' mai demult, prin '81, lucram cu băiatul meu, Valentin, în echipă. Montajul de masturi de pe geamb-lac era greșit, așa că exista pericolul de-a tăia sirmele. Am anunțat, dar mi s-a zis că merge și-asa, doar să fiu atent la coborîre, s-o fac mai lentă. Așa am făcut. Dar, tre-cînd pe acolo, un inginer a început să strige la mire — ce te mogăi așa!, dă-i mai repede. I-am explicat ce și cum, dar n-a fost chip să-n-țelegă. Și sirmele au dat scînteie. De undeva, de la altă sondă, Valentin a văzut scînteia și a luat-o la fugă înspre noi. A apucat un instinctor de-ăla mare, de nu știu cum l-a ridicat, dar să mai și alege cu el în brațe, s-a repezit în foc și l-a stîns, după care s-a aruncat într-un șant, cu flăcările pe el. Și-asa a trecut proba focului... Greu e și cînd trebuie să omori o sondă, cum mi s-a-n-tîmplat mie cu una eruptivă, cu o sută de atmosfere presiune, de i-am turnat apă pe coloană să-i scurg energia, mi-am luat și o habă de rezervă, să mențin stratul continuu, ca să nu vină gazele peste mine, să fie în suspensie...

La ceas de seară, cînd se spun poveștile

E o amiază tomnatecă, blîndă, suspendată deasupra Ocniței. Nu se-aud decât rare zvonuri de cîini și cîrîitul răgușit al cîte unui cocos în schimbare de voce. Îți vine să te-așezi, cu un caiet pe genunchi, la rădăcina unui pom și să scrii versuri sau scriori de dragoste nimănui. Soarele bate discret, melancolic și adie-a septembrie pe afîrșite. A fost secetă mare pe-aici, pămîntul e erăpat, încît oamenii se tem ca, la o ploaie mai iute, să nu li se prelingă, odată cu malurile, și o parte din case. Dumitru Sandu îmi vorbește despre împrejurimi, despre Valea Păcurii, de unde-și luau sî-nii, fără să mai șape, țitei să-și ungă osiile de la căruța, Dealul Bătrîn, plin de schele, Virful lui Stanciu, unde vor fi amplasate alte sonde, Distribuitorul, Valea Morjiu... Și-și mai amintește cum, la primejdia mai mari, se lega de colul turlei o sfoară, pe care podarul să-și dea drumul dacă l-ar fi ajuns flăcările. Apoi alte și alte povești, despre munca asta încordată a pămîntului rău, care nu dă rod decît dacă-l îngrăși bine și-l îngrijești, și-l tot sapi, despre calul său, drag peste fire, care-acum paște în ogradă fratelui celui mic, despre vaca lui, mică de stat, dar tare lăptoasă, despre nunta de duminică a unei nepoate de-a lui nea Toică, nepoată și lui, așadar, despre alte și alte nesfîrșite drumuri prin timp și printre dealuri. Mereu sub cerul liber. Mereu cu privirea spre cer. Mereu preocupăți de pămînt, de roadele lui. Zi de zi. Oră de oră. O întregă viață și apoi altă vieți — ale copiilor și copiilor acestora. Cît e lumea. Dar lumea nu ca o vreme nesfîrșită, ca o curgere molatecă, ci lumea ea timp drămuț dintr-o sete de precizie mirabilă, precum gestul lui nea Toică de-a-și cumpăra, la 75 de ani, un ceas, ca să știe în fiecare moment cît e ora. N-a clipit pleoapa zorilor, e ora cinei și jumătate și Dumitru Sandu o pornește pe Drumul Sării, alăturîndu-se altor năluc, zorîndu-se împreună, către întîmpinarea unui nou răsărit.

DAN MUCENIC

Nu încapă nici o îndoială că printre realizările capitale ale omului contemporan se numără și uriașele succese ale științei agricole și mai ales convertirea ei în practică zilnică. Povestea cu cele șapte vaci slabe și cele șapte vaci grase a devenit într-adevăr, o poveste. Seceta, dăunătorii și infertilitatea solului nu mai sînt, ca vreme de milenii, inamici de neînving, agrotehnica izbutește astăzi să le îmblinzească, ba chiar să le anulze virulența. Restrîngînd sfera domeniului și referindu-ne strict la rolul pe care îl dețin în această privință mașinile agricole, vom admite din nou că acestea reprezintă o mare binefacere în cadrul economiei agrare actuale. Datorită lor obținem o considerabilă creștere a productivității muncii, reducerea sensibilă a efortului fizic, asigurarea de lucrări de mai bună calitate, producții sporite.

Printre unitățile care realizează în țara noastră asemenea unelte moderne pentru omul de la țară, se numără și **Intreprinderea mecanică pentru agricultură** din București, compartiment industrial de mai modeste proporții, dar în incinta cărui investii de inteligență a fost încorporată în mașini și utilaje de o recunoscută eficiență și utilitate. Aceste roade ale invenției și creativității nu se bucură însă, așa cum ar fi de dorit, de o foarte largă atenție din partea virtualilor beneficiari. Am mai vorbit pe scurt despre această situație paradoxală în cuprinsul unui articol publicat săptămîna trecută, relatarea noastră referindu-se, cu acel prilej, la realizarea de către I.M.A. a unei pompe de mare capacitate, cu performanțe unice în țară și în lume. Pompa se află montată în curtea întreprinderii, constructorii ne-au vorbit despre ea în termeni extrem de elogiosi, dar, în același timp, și-au exprimat îndoiala că va intra curînd în producție de serie. Și această deoarece, ne-a mărturisit interlocutorii noștri: există și alte produse cu eficiență demonstrată și care, lipsite de comenzi ferme, continuă să fie fabricate în serii mici, ceea ce, evident, împiedică și reducerea prețului de cost. Consemnînd, cum spuneam, aceste opinii, am promis că vom reveni.

O vom face în rîndurile ce urmează în compania inginerului Constantin Duma, directorul întreprinderii. Bineînțeles, sarcina noastră nu poate fi decît una singură: aceea de a reaminti forurilor în drept și mai ales unităților agricole de stat și cooperatiste foloasele pe care le pot obține exploatarea asemenea utilajelor.

Cu trei ani în urmă, în baza unui proiect întocmit la ICSITMUA, a fost construită **Instalația de udare prin picurare**, mecanism alcătuit dintr-un modul frontal format din două perechi de filtre și o vană contorimetrică. Utilajul administrează ploaie la cerere, folosind cele mai

doză kilograme. Rezultate bune demonstrează și livezile. Este păcat că agricultorii noștri nu cunosc sau nu vor să cunoască un sistem atât de eficient și economic de alimentare a culturilor cu apă. Într-adevăr, ne permitem noi să adăugăm, este poate mai comod pentru unii să ceară încheierea unor procese verbale de calamitate, decît să salveze recolta, folosind irigațiile. Sau vorba românului: ne scumpim la țărițe și pierdem la mîlai.

Iată, în continuare, cîteva date privind turbinele eoliene construite tot la I.M.A.

Prima și cea mai simplă din acestea, supranumită

apa direct în brazdă. **Pe gratis.** Este necesar doar ca vîntul să bată cu 5 metri pe secundă.

Acest „udător“, racordat la energia fără de sfîrșit a naturii, a făcut pretutindeni treabă bună, dar cu toate acestea, pînă în prezent, I.M.A. nu a fabricat, pe parcursul a cinci ani, mai mult de trei sute de bucăți. Un număr de 38 zac și acum nevîndute în curtea întreprinderii. Și vîntul trece pe lingă ele și rîde de truda și nesocotința omului.

Turbina TEV-6, cea de a doua creație din familia eoliene, a fost destinată producerii de curent continuu de

necesarul de energie pentru sectorul zootehnic al cooperativei agricole.

În baza comenzilor primite, întreprinderea bucureșteană a fabricat pînă în prezent abia 20 de bucăți. „Cîtă energie s-ar economisi dacă în țară ar funcționa sute, mii, de asemenea instalații? Interlocutorul nostru are în replică un singur cuvînt: „Enorm!“

Cea de a treia turbină, fabricată de data aceasta pentru a furniza curent alternativ, este un mecanism de mari dimensiuni, capabil de a produce pe oră 20 kW. Cele 16 turbine, instalate în diverse locuri din țară, sînt în curs de experimentare. Ele sînt legate de sistemul energetic național de care se cuplează sau se decuplează automat. Cu alte cuvinte, beneficiarii pot folosi curentul produs de turbină, sau, în lipsa acestuia, pe cel din rețea. Cînd nu e nevoie nici de unul, nici de altul, turbina își face datoria către țară, convertind energia eoliană în electricitate pe care o varsă în sistemul energetic național.

În sfîrșit, e locul să mai amintim că, tot la I.M.A., a mai fost realizată o mașină de recoltat ceapă (capabilă de a strînge, în 8 ore, producția de pe un întreg hectar) și o mașină de semănat semințe mici (de tomate, ardei, morcovi, ceapă etc.). La început, prima a stîrnit interesul cultivatorilor, dar în ultima vreme comenzile sînt reduse: cam 30 bucăți pe an. Pentru achiziționarea celei de a doua, au fost notate anul acesta 150 de cereri.

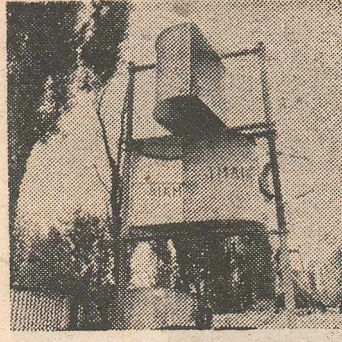
Ei bine, nu numai specialistul în materie, ci oricine poate, credem, înțelege, cît de mare poate fi economia de timp și energie prin exploatarea unor utilaje atât de simple. Tocmai de aceea ne întrebăm și noi, la fel ca și cei ce au proiectat și executat asemenea produse, unde se împotmolesc lucrurile? Probabil, socotim noi, virtualii beneficiari, mulți dintre ei, nu știu pur și simplu că există aceste mijloace de lucru. Cei ce le folosesc ar fi primii chemați să ne vorbească despre ele. Îi invităm să o facă și în paginile revistei noastre. „Flacăra“ se declară o gazdă primitoare.

LIVIU TIMBUȘ ■

Beneficiari, treceți pe recepție!

variate surse de apă (fîntîni, lacuri, riuri), dar, spre deosebire de celelalte sisteme de irigație, apa este injectată, grație zecilor de „picurătoare“, direct la rădăcina plantei. Este asigurată astfel udarea unei suprafețe de 25 hectare, fiecare plantă primind 4 litri de apă pe oră. Instalația este destinată, în principal, irigării suprafețelor cu pomi și viță de vie, iar faptul că apa este luată „cu lingurița“, și nu risipită pe toată întinderea terenului, aduce pentru fiecare hectar o economie anuală de 51 mii lei la livezi și 72 mii lei în podgorii. S-a calculat, de asemenea, că sporul de fructe, obținut pe această cale, este de 20 la sută. Ceea ce, evident, înseamnă foarte mult.

Între unitățile care au cumpărat și au folosit acest sistem se numără și **Institutul de cercetări și inginerie tehnologică pentru irigații și desecări de la Băneasa** (judetul Giurgiu). Iată ce ne-a declarat inginerul Ioan Păltineanu, directorul institutului: „Anul acesta, cînd seceta a bîntuit cu violență și în zona noastră, metoda de irigare prin picurare ne-a garantat nu numai salvarea recoltei, ci și obținerea unor producții record. Există butuci unde un singur ciorchine cîntărește

Fotografii de VICTOR RADULESCU ■

„Turbina Savonius“, a fost destinată pentru pomparea apei din fîntîni, lacuri, riuri (de la o adîncime de pînă la 8 metri). Și nu este nevoie să fim specialiști pentru a înțelege că, de la 30 metri înălțime, unde apa se află depozitată într-un rezervor cu o capacitate de pînă la 10 mii litri poate fi deversată, prin conducte sau prin șanțuri, în brazdă, pe o suprafață foarte mare. Și totul fără nici o cheltuială de energie sau efort fizic! Lăsați în legea ei, pompa se însuflețește la fiecare pală de vînt, și acționînd pistoanele, cară apa în bazin. Mai stînd, mai lucrînd, singură de capul ei, ziua și noaptea, pompa, folosind energia gratuită a vîntului, umple rezervorul, sau trimite

110 volți. Modul de producere a curentului electric este la fel ca la un autoturism, cu deosebirea că, în locul consumului de carburant, este pusă la lucru energia vîntului. Electricitatea este și aici stocată într-un acumulator ce se încarcă continuu pe măsură ce paletele turbinei, învîrtite de vînt, acționează dispozitivul generatorului. Pentru alimentarea bateriei sînt necesare circa 12 ore.

Cu o asemenea turbină, locuitorii satului Văsoaia (comuna Chișindia din judetul Arad), localitate montană izolată, își asigură iluminarea locuințelor și funcționarea aparatelor electrosanice. Un alt exemplu: în comuna Dumesti din judetul Iași, o asemenea turbină furnizează tot

Geochimia intră în scenă

Au trecut doi ani de-atunci. Mai vechi frămîntări ale specialiștilor de la întreprinderea de Prospeccțiuni și Explorări Geologice din Cluj își găseau ecou în chiar ministerul de resort: prin ordinul nr. 10/1985, urmare a experienței și propunerilor clujene, în toate unitățile geologice teritoriale se înființau colective de studii și prospeccțiuni.

Ce e geochimia? O metodă modernă de prospectare geologică a pămîntului. Una eficientă, prin care se evită, pentru prospectare, săparea de galerii și foraje, „profitîndu-se“ de unele elemente chimice care, „ajunse“ spre suprafața pămîntului, „trădăză“ structurile din adîncuri. Simplu, nu? În locul unor instalații fizice de scormonit pămîntul, în locul a sute și mii de tone de motorină, știință și inteligență de investigație a „aureolelor de contact“, acești mesageri ai anomaliei geochimice.

Cînd i-am propus inginerului Alexandru Chirila, directorul I.P.E.G.-ului din Cluj discuția despre modernizare, a parcurs mai înțit un dosar imens. Sute și sute de obiective, analizate și răsănalizate în aproape fiecare adunare

generală a oamenilor muncii, dacă nu chiar și în fiecare C.O.M.! Dacă s-au îndeplinit programele? Firește, nu se putea altfel, de vreme ce împreună cu toți colaboratorii săi, dispersați în vreo șapte județe, și-au propus mereu ca obiectiv... „frunțușia“! Doi ani la rînd, au fost sus de tot. Și-n al treilea au lucrat la fel de bine, numai că, la ultimul bilanț, a apărut egalitate între două unități. Și, după modelul unor întreceri sportive, „arbitrii“ au pus în dreptul suverinilor punctul ce simbolizează în sport... „preferat“. Dar, ca și-n sport, întrecerea merge mai departe, iar cei ce vor avea de cîștigat sînt minerii, economia națională.

Lupta pentru modernizare și-a găsit în ultimul timp și un aliat de valoare: calculatorul electronic! „Coralul“ de la parterul întreprinderii și-a format deja prietenii printre toți geologii de aici. L-au pus să optimizeze rețelele lucrărilor de cercetare geologică, l-au pus să deseneze structuri, ce mai, l-au pus să devină geolog în toată puterea cuvîntului. Iar ca semn al bunei conviețuirii, și ei, geologii, îi descifrează tainele,

pentru ca dialogul să fie cît mai fertil. Iar alături de „nou“, geologii clujeni țin și la echipamentele care i-au slujit în tinerețea de-acum aproape două decenii a întreprinderii. „IGEX“-urile din anul 1965 au îmbătrînit, le-a trecut de mult și vremea casării, dar sînt în colectivul I.P.E.G.-ului ingineri de suflet care le-au ocrotit și le-au prelungit viața, făcîndu-le chiar și mai harnice decît odinioară. Cum? Faceți într-o zi o vizită la Apahida, acolo unde întreprinderea își are Atelierele Centrale, și veți înțelege ce-nseamnă pasiune și grijă pentru toată zestrea întreprinderii! Veți mai găsi acolo, aproape de atelierul unde se „fabrică“ piese de schimb și „haine noi“ pentru bătrînele „IGEX“-uri, de fapt cele mai „bătrîne“ instalații de foraj ale I.P.E.G.-ului, o adevărată linie de fabricație. E o premieră românească. Aici se fabrică, cu forțe proprii, instalația românească de foraj tip F.G.T.-100 M, al cărui proiect a fost realizat în colaborare cu un institut de proiectare din Ploiești.

Ce „stie“ să facă F.G.T.-100 M? Forază cu aer și noroi pînă la 300 de metri, deocamdată pentru a pune în valoare noi rezerve de bauxită. Șase instalații sînt deja gata, „lucrînd“ cu spor prin mai multe zone ale Apusenilor: și în Piatra Craiului, și în

munții Bihorului, și în zona Cîmpenilor. E cea mai complexă și cea mai productivă instalație autopurtată realizată de inimosul colectiv clujean. Deocamdată. Pentru că, proiectele sînt destul de viguroase. Iar dacă întreprinderile-surori se vor gândi să apeleze la experiența de aici, clujenii sînt gata să găsească soluții. Așa cum au făcut-o și cu geochimia: și-au format, în jurul unui reputat specialist, doctorul-geolog Octavian Buracu, un mic nucleu de geochimiști, au dezvoltat laboratoarele și aparatura necesară, iar atunci cînd noua direcție de prospectare geochimică și-a dovedit eficiența, experiența Clujului n-a rămas secretă. A fost difuzată tuturor întreprinderilor-surori. Iar peste cîteva zile, la 25 septembrie, atunci cînd „Flacăra“ se află în miinile cititorilor, la Cluj-Napoca, în colaborare cu Universitatea, se desfășoară primul simpozion al geochimiștilor. Un nou prilej de schimb de experiență. Ocazie pentru clujeni de a prezenta oaspeților, la fața locului, realizările pe care le-au avut în prospectarea geochimică: în perimetrul Măgura Ilvei, în zonele Valea Vinului-sud, Izvorul Roșu, Lazari-Dinișor, în zona Bala de Arșel, la Valea Lita-Băișoara, în Muntele Filii sau în Munții Gilăului.

CONSTANTIN MUSTAȚA ■

„Apilarnil“, medalia de aur

Recent, Federația Internațională a asociațiilor de apicultori a organizat la Varșovia cel de-al 31-lea congres „Apimondia“, la care au participat peste 3 000 de delegați din 61 de țări ale globului. În cadrul programului stabilit, a fost organizată și o expoziție de produse apicole și apiterapice, precum și un concurs de filme cu caracter documentar-științific. Cu acest prilej, filmul „Apilarnil“, în versiune franceză și engleză, a fost distins cu premiul I și Medalia de aur. Pelicula, realizată de Studioul „Alexandru Sahia“ înfățișează modul de obținere și caracteristicile terapeutice ale preparatului „Apilarnil“, medicament și bistimulator românesc, obținut în premieră mondială de către apicultorul Nicolae V. Ilieșiu, autorul fiind și el prezent la această prestigioasă reuniune cu patru comunicări. Succesul vine să reconfirmă odată mai mult prestigiul de care se bucură în lume apiterapia românească, domeniu în care cercetarea autohtonă s-a finalizat printr-o bogată gamă de medicamente cunoscute și recunoscute pe toate continentele planetelor. (L. Timbuș).

Agricultura modernă — o revoluție

Jurnal de campanie

Pîinea care se culege toamna

În imediată apropiere a întreprinderii de Mașini Grele București se află comuna Berceni, localitate ce a dat nume unuia din marile cartiere ale Capitalei. Faptul în sine n-ar avea nici o importanță dacă în comuna Berceni nu s-ar afla unul din cele mai puternice C.A.P.-uri, nu numai din preajma Bucureștiului, ci din țară chiar. Mărturie stau recoltele foarte mari obținute la grâu și porumb în ultimii cinci ani, recolte ce au atins un prag superior anul trecut, când la grâu au fost realizate 6904 kilograme — de puțin până la o recoltă de 7000 kilograme la hectar, ceea ce i-ar fi adus titlul de unitate Eroii Muncii Socialiste — producție care a fost declarată cea mai mare pe Sectorul Agricol Ilfov. Dacă la grâu marele titlu le-a scăpat printre degete, ca să zicem așa, berceenii aveau să-l cucerească, totuși, dar la porumb, unde au obținut o recoltă de peste 20.000 kilograme la hectar. Dar despre toate aceste succese ale țărănilor cooperatori din Berceni am scris, îmi aduc perfect aminte, acum peste nouă luni, când, la 15 ianuarie (în minte ziua pentru că este ziua de naștere a Luceafărului poeziei noastre), pe un ger năprasnic, a fost, pare-mi-se, cea mai friguroasă zi din iarna trecută, am ajuns, nu întâmplător, firește, la sediul C.A.P. din Berceni. Și-mi mai aduc aminte că nu puțin au fost cei ce și-au exprimat uimirea că, la marginea Bucureștiului, în imediată apropiere a I.M.G.B.-ului, se face o agricultură de înalt nivel. Interlocutorii mei de-atunci au fost Vasile D. Vasile (am și întâlnit, stîrnindu-i o umbră de zîmbet, care-l numele și care este prenumele), inginerul Eustațiu Nicolau, șeful secției semincere, și, dacă nu mă înșel,

Petre Dumitru, șeful uneia din cele două echipe de la Ferma numărul 1. Am regretat, desigur, că nu-l întâlnisem atunci pe inginerul șef al C.A.P.-Berceni, Mihai Iliescu, omul de la a cărui venire aici au început să crească recoltele la grâu și porumb. Era plecat la o consfătuire la București, la Academia de Științe Agricole și Silvicultură. Nici de-această dată n-am avut norocul să ne întâlnim. Era plecat, se putea altfel?, la o ședință, de-această dată la Buftea. Mai mult decât atât, și Vasile D. Vasile, președintele C.A.P.-ului, era plecat tot la o ședință. Noroc că l-am reîntâlnit pe inginerul Eustațiu Nicolau. Tocmai repara, cu o mină de oameni, în hala unui uriaș depozit, plin pe jumătate cu sute și chiar mii de saci de grâu cu sămânță de cea mai bună calitate sitele unui elevator ce urma să vînture doi munți de grâu. Deși mai are până să iasă la pensie doar 13 luni, adică un an și o lună, am citit pe fața sa o imensă bucurie. „V-am spus eu atunci, în iarnă, că în toamna asta sărim peste 7000 de kilograme la hectar?! Ei bine, am trecut și de 8000 și, după calculele deja efectuate sintem, până la această oră, pe locul al VI-lea din țară! Acum câteva zile oamenii noștri au fost dați și la televizor. Dar tot revista „Flacăra” a fost cea care, în ceea ce ne privește, a spart gheața”.

I-am mulțumit pentru amabilitate, dar pentru că problema reportajului nostru era culesul porumbului, fostul și actualul meu interlocutor m-a privit cu o ușoară descumpănire: „La mine, la Ferma 2, pentru că am dat în primăvară cu un fertilizant lichid peste care a mai și plouat, ceea ce le-a făcut pe plante să aibă o teribilă poftă de creștere, e prea devreme. Dacă la Ferma 1 culesul a

început încă de-acum o săptămână, la mine mai mult de jumătate este abia pornit să se usuce. Nu-i mai puțin adevărat că eu am, la Ferma 2, numai 125 de hectare, pe cîtă vreme ei au 182 de hectare, ceea ce, într-un anume fel, mai schimbă datele problemei”. Schimbată sau nu, în datele ei de amănunt, problema în principal este una: cei de la Ferma 1, aflați sub „comanda” directă a inginerului Aurelia Ghiocel, sînt în plină campanie de recoltare. Așadar, haidem sus, într-o șaretă și, dimpreună cu inginerul Reli Ghiocica, așa cum o alintă, în general, toți oamenii din Berceni, o pornim ușor, la un trap mărunț, spre șosea, apoi spre București. Vorba se leagă repede, fără formalități. În stînga șoselei, în bătaia unui vînt mai mult tare decît domol, porumbul, înalt de peste doi metri, foșnea din milioane și milioane de aripi. Un fișit ca de nisip rostogolindu-se prin pustiri. Din loc în loc, câte o postată în mijlocul căreia străluceau în lumina încă tare a toamnei grămezi-grămezi de porumb. „Multă lume, continuă inginerul Ghiocel, se miră că avem producții așa mari la porumb. Două sînt, ca să zic așa, secretele. Primul, lucrările foarte exacte, milimetrice, așa spune, efectuate de-a lungul unui an întreg. Dar, dincolo de toate astea, este omul. Berceenii sînt cei mai împătimiti crescători de vite din cîți am cunoscut eu. Unui berceean poți să-i spui aproape orice, dar să nu-i înjuri vita că nu mai ai trai bun cu el. Iar hrana numărul unu a vitei este, după cum se știe, furajul cu porumb, coceni, tărîță, masă verde, fin uscat și tot ceea ce trebuie. Pentru vitele lor, care dau numai de la 3500 de litri de lapte în sus, și numai lapte

foarte-foarte gras, berceeanul este în stare să crească porumbul ca pe un trandafir. De la acest porumb se trage toată bunăstarea și mulțumirea lui de gospodar. Mai toți bărbații și tinerii lucrează în oraș, dar asta nu înseamnă că tot greul îl duc femeile în vîrstă. Ele, femeile în vîrstă, sînt, cum se obișnuiește, titularile de contract, dar de muncit muncesc toți ai casei, cu mic cu mare. Vom intra acum în lan și-i veți vedea.

Deși lanul, la prima vedere, e parcă pustiu, înăuntrul lui sînt sute și sute de oameni care muncesc cu îndrjire, în tăcere și cu o îndeminare extraordinară. Miinile lor parcă ar fi brațele unor mașini. Din două mișcări scot porumbul dintre pînăși, apoi, în timp ce o mină îl aruncă, peste câteva rînduri drept în grămadă, cealaltă a și apucat știuletele următor”. Am intrat, deci, în lan. Roțile șaretei, rotunde pe șosea, au devenit parcă brusco colțuroase. Dacă nu pătrate, atunci cel puțin hexagonale. Și-am tot mers așa, într-o horducăială neîntreruptă, cam un kilometru. Aici, în mijlocul lanului, vîntul a cam încetat să bată. Ne-am oprit o clipă și o tăcere nefirească s-a așternut peste acea uriașă, parcă nesfîrșită pădure de porumb. Dacă n-aș fi zărit, undeva deasupra, virful unui stîlp de înaltă tensiune și sîrmele lungi și grele, arcuite peste lan, aș fi zis că sintem la capătul lumii. De-a stînga și de-a dreapta drumeagului, o sumedenie de alte drumuri mai înguste, un fel de cărări în mijlocul cărora cădeau, ca niște păsări de aur, știuleții de porumb. „Cărările astea, avea să mă lămurească inginerul Ghiocel, care apar din 24 în 24 de metri sînt spațiile ocupate de conductele de irigație. O aripă de ploaie se

întinde pe 12 metri, în stînga și, evident, pe tot atîția în dreapta. De toată treaba asta a răspuns de-a lungul întregii veri o echipă de oameni foarte destoinici condusă de tehnicianul Ivan Florea. Din echipa Fermei 1 fac parte, între alții, Nicolae Mustețea, Nicolae Jercan, Alexandru Filip, Stelian Ioniță, Tudor David, Ion Stroianu, Ilie Cocoș... Fără ei, fără seriozitatea lor, fără munca lor, deloc ușoară în arșițele mari ale verii, porumbul s-ar fi făcut scrum. Dar și ei, sigur că da, sînt tot berceeni și, pentru ca porumbul să fie înalt și frumos și cu rod bogat, ar face orice”. Îmi notez cu sirguinciozitate toate aceste nume de oameni aflați la rădăcina mică, dar și mare, a porumbului și intrăm pe una din acele cărări în mijlocul cărora știuleții cad parcă de-a dreptul din cer. Culesul a început practic săptămîna trecută, într-o zi de joi. S-a lucrat, aflu și văd, după grămezile din mijloc, cu spor și în mare viteză. Vor trece încă trei-patru zile și recoltatul se va încheia cu bine. Dar va începe altul, la Ferma 2, la locul numit Mîrțani, la inginerul Eustațiu Nicolau. Le întîlnim în lan, pentru început, pe Veronica Șișu și sora ei, Alexandra, dar și pe Nicolae Șișu, fiul uneia dintre ele, dimpreună cu soția sa, Floarea. Lăcătus la I.C.M.-Berceni, o secție a I.M.G.B.-ului, iar ea, nora, textilistă. Nu vă e greu? fi întreb. „Cum să nu, răspunde nora, mai ales că ieri am avut de făcut lecții pînă seara tîrziu, cu fetița cea mare, care e în clasa întîi. Am făcut la liniuțe și bastonașe că mi s-a urit, dar porumbul e porumb și trebuie cît mai repede cules”. Ceva mai încolo, o altă miniechipă alcătuită din Tudor Vasile și soția sa, Elena, el pensionar (a lucrat la Electroaparat), iar ea pensionară C.A.P. îi însoțeau vecina lor, Maria Conțeanu. Ceva mai încolo, pe o postată de pe care au fost tăiați și coceni, mare cam cît două terenuri de fotbal, zărim o căruță cu un cal deshamat, un cal frumos ca un zeu, pur și simplu, iar la umbra căruței, o umbră de numai cîteva palme, o mină de oameni, copii, tineri și vîrstnici. Tocmai terminaseră prînzul și tăiau trei pepeni, roșii ca focul. Pînă să intrăm în vorbă ne imbie cu cîte o felie de pepene. Am notat între timp că am fost oaspetele, dacă nu-i prea pretențios spus, a trei familii, Grigore Gheorghe, Ion Andrieș și Stoica Gheorghe, care erau însoțiți de fiii și nepoții lor, Stoica Viorel, Andrieș Daniela și Florin Grigore, elevi, sau de părinții lor, Nicolae Stoica și Gheorghe Andrieș. Au terminat, în numai patru zile, tot atîtea hectare de porumb. O mai întîlnim, foarte aproape, pe Maria Guță, una din cele mai harnice femei, iar undeva, departe, prin lan, aveam să aflăm că mai sînt Aristica Ghenu și ai săi, Ioana Baicu și ai săi, Gherghina Soare și ai săi, Alexandra Ghenu și ai săi... Ieșim din lan și ne oprim pe șosea, lângă un pom. Vîntul bătea din nou, parcă înțefit. Porumbul foșnea, din milioanele sale de aripi, mai tare. Adunați în grămezi, așteptînd să vină camioanele cu remorci, știuleții străluceau ca niște păstrăvi de aur, în timp ce în mijlocul lanurilor se munea din greu, cu îndrjire, cu bucurie.

VICTOR NIȚĂ ■

În felul de muncă și gândire

„Soarta... depinde de hărnicia brațelor!”

De când sînt pe lume, țărani au trăit în suflul cu grilele pentru pămînt. Într-o vreme au fost multe și copleșitoare și nu li se puteau opune decît printr-o tenacitate de furnică. Țărani au rămas și vor fi mereu, grijile sînt și ele de fiecare zi. „Agricultura este o marfă expusă capriciilor naturii”, spunea Marcel Dobra, președintele C.A.P. Gîrbov, „Victoria Socialismului”, de două ori Erou al Muncii Socialiste, amintindu-și de grindina din 1983, care în 10 minute a pustiit culturi în valoare de 56 milioane.

Plouă zile în șir, ca mai apoi cîteva luni la rînd să nu cadă un strop de ploaie, geruri de peste 20 de grade în martie, arșițe tropicale pustiitoare, care nu se mai termină. Grijile nu se sfîrșesc niciodată, însă în întîmpinarea lor ies alfel de oameni: mai siguri pe ei, inteligenți, înarmați cu cunoștințe științifice, care minuesc o sistemă de mașini agricole perfecționată. Grija pentru pămînt se materializează astăzi în primul rînd prin acțiunea de redare în circuitul agricol a terenurilor neproductive, mărirea permanentă a suprafețelor irigate, stăpînirea tehnologiilor celor mai înaintate, căutarea de noi căi de mărire a eficienței muncii în agricultură, crearea de noi soiuri și hibrizi de înaltă productivitate.

„Țăranul se exprimă prin recoltele pe care le obține, spunea același Marcel Dobra. Nu numai la asta se rezumă munca noastră. O agricultură intensivă, eficientă înseamnă să obții rezultate cu cheltuieli reduse, să gîndești corect structura culturilor, să obții beneficii din orice acțiune pe care o întreprinzi, să predai către fondul de stat cantitățile planificate, însă în același timp țărani să aibă o viață din ce în ce mai îmbelșugată”.

Gîrbov e una din comunele în care nu lipsește nimic din ce se găsește la oraș. Nu e o ambiție, ci o necesitate. „Țăranul nu mai trăiește în umbră. Soarta lui depinde doar de hărnicia brațelor sale”, spunea Grigore Popa, tînărul primar al comunei.

Am avut prilejul prin drumurile noastre în țară să stăm de vorbă cu mulți țărani, la capătul tarlalelor, goniți de treburile mai totdeauna grabnice ori în tîhna unor birouri, pentru că agricultura se face și din biroul în care se găsește biblioteca cu cărți de specialitate. Mărturisim că n-am întîlnit măcar un om care să nu gîndească corect, generos, problemele pe care le are agricultura de rezolvat, problemele pe care le avem cu toții în față. Țăranul este astăzi un om inteligent, cu legături strînsse cu lumea înconjurătoare, un om cu vederi largi, mulțumit că trăiește și muncește acolo unde se află. Pe unii din interlocutorii noștri a fost o încîntare să-i cunoaștem, să stăm de vorbă cu ei, să împărtășim și altora ideile și experiența lor și, poate mai mult decît atât, pofta lor molipsitoare de muncă.

Ar trebui multe cuvinte și din cele mai alese să zugrăvești cu ele imaginea lui Ilie Leca surzător și încîntat, înconjurat de porumbul crescut cu generozitate, ca un

tată fericit că odraslele lui au crescut mai înalte și mai clădite decît el. Ilie Leca se exprimă prin recoltele pe care le obține, prin beneficiile pe care le raportează Adunării Generale la încheierea anului.

Sau inginerul Valeriu Călin, președintele C.A.P. Gherăseni din județul Buzău, și el tot țăran, chiar dacă este inginer. Tot ce se face la Gherăseni stă sub semnul echilibrului financiar, al beneficiului. Se lucrează la desalinizarea soluțiilor sărăturate, la nivelarea

și scarificarea altora, în orice spațiu nefolosit pînă mai ieri se cresc pui, activitățile industriale aproape că nu mai sînt anexe. Se găsesc aici și două locomotive casate cu care se construiește o centrală termică proprie ce va furniza cu rumeguș căldura necesară creșterii puilor pe timp de iarnă.

Țărani cu toții, țărani inteligenți care-și fac datoria, care știu că de la ei se așteaptă nu doar muncă brută, ci mai ales idei, inițiative, disciplină și bună organizare, să valorifice superior toate resursele pe care le au la îndemînă și, în primul rînd, recolte sigure și bogate. Este modul lor cel mai elocvent de a se exprima.

OPREA GEORGESCU ■

„Și astfel, dintr-un foc, pămîntul a rodit”

E reconfortant, acum, în prag de toamnă, să întîlnești oameni care, prin tot ceea ce au făcut și continuă a face, să-ți dea necesara încredere în puterea lucrătorilor ogoarelor, în știința lor de-a face pămînt-

decît să se treacă de urgență la drenarea izvoarelor. Și astfel, dintr-un foc, 40 de hectare au devenit pămînt roditor și, în plus, bine irigat. Și așa, cu încetul, țărani de Spălnaca au înțeles că se poa-

Fotografii de GHEORGHE AVRAM ■

„Sînt impresionat. Felicitări!...”

Intrăm pe poarta Asociației economice intercooperatiste de creșterea și îngrășarea porcilor din comuna Salcia — Teleorman. Atele pavate conturează peluze de iarbă, halele sclipesc de alb și sînt aliniate parcă cu echerul, plopii și salcîmii înalți ziduri de verdeață. Nici o urmă de miros, nici o pată de murdărie, nici o escadrilă de muște care survolează de obicei un astfel de loc. Ne întoarcem cîțiva pași și mai citim odată firma. Chiar atîta curățenie într-un teritoriu populat permanent de 36 de mii de porci, care nu s-ar spune că sînt campionii animalelor în privința curățeniei! „Confortul și curățenia ce le-am asigurat animalelor au însemnat sporuri considerabile la îngrășarea lor și o mortalitate foarte mică, sub limitele admise, — ne spune directorul Titu Cioacă. La noi este un fel de întreprindere

industrială care în locul utilajelor operează cu ființe vii. Ești obligat să pătrunzi în toate detaliile și nuanțele fiziologiei lor pentru a le crește eficient”. Doctorul Titu Cioacă și soția, doctor Sofia Cioacă, sînt singurii specialiști de aici. Fac munca a 5—6 cadre cu pregătire superioară, care ar putea figura pe schema unei astfel de unități. Motivele nu sînt nici bravada și, cu atît mai puțin, banale rațiuni financiare. Sînt zootehniști-zi lumină, fiindcă așa simt, fiindcă ard în ei o dragoste de meserie care nu-i îndeamnă să se uite la ceas și nici să simtă oboseala. Dacă deviza industriei este modernizarea, au îmbunătățit și ei fluxul tehnologic al vieții animalelor. S-a introdus încălzirea în pardoseală și scroafele au fost așezate pe un canal cu pernă de apă, care înlătură murdăria și împiedică, prin pelicula

de grăsime de la suprafață, ridicarea noxelor. Pentru o cît mai bună folosire a spațiului construit, s-au găsit soluții de a mări numărul de boxe ale fiecărui compartiment din maternitate de la 32 la 45. Numărul de purcei întărcăți în țarcuri nu mai este 600, ci 1000. De altfel, alegerea „colocatarilor” s-a făcut după temperament și grad de dezvoltare, în așa fel, încît nu e nici înghesuială și nici stress. Prin această folosire intensivă a halelor și prin amenajarea unor tabere de vară, „chiriașii” complexului Salcia nu mai sînt 22 de mii ca în documentația inițială, ci cu 14 mii mai puțin. Vedem unul din „saloanele” maternității. Liniște, temperatură reglată, scroafele spălate și albe ca ieșite de sub duș, totul dezinfectat, pereții „zugrăviți” pe afară cu otravă de muște, încît, acestea cum se apropie, intră în comă. Se aude doar plescăitul poței de supt. Microclimatul plăcut ce domnește peste tot e una din explicațiile sporului de carne echivalent cu 13 mii de porci. Cel ce se angajează aici trebuie să probeze că au în principal o calificare mai aparte: calificarea de om care iubește animalele. Pentru acest sentiment și pentru dăruire nu există cursuri de școlarizare. Restul meseriei, se învață pe viu, din mers. „Cînd una din scroafe a fătat 21 de purcei, aproape de recordul mondial, pînă au fost redistribuiți la alte mame, Mioara Căpățînă, Dina Roșioară și Andreica Matei i-au hrănit pe o parte din ei cu biberonul — își amintește doctor Sofia Cioacă. Altădată s-a defectat grav motorul morii de furaje. Starea animalelor era în pericol. Venirea unei echipe de deparatori însemna și timp și cheltuială. Mecanicii noștri Florea Beșteală și Constantin Iordan au mesterit o zi și-o noapte pînă au făcut rîni la degete, dar a doua zi, am avut hrană pentru animale. Și acestea sînt doar două exemple. De altfel, e o obișnuință, ca iarna, pe viscol, înotînd în zăpada de un metru, toți oamenii să vină la prima oră”. Porcilor subponderali li se aplică tratamente de stimulare, glucoză și vitaminizări, proteinoterapie, pînă trag la cîntar la fel cu ceilalți. Cu o astfel de „dădăceală”, e firesc ca peste 95 la sută din noii-născuți să trăiască, să fie în formă și stațiunea din Salcia să ocupe 4 ani consecutiv locul I pentru cea mai mică mortalitate. De altfel, în vitrina cu succese mai figurează două medaliile Meritul Agricol clasa a II-a, șapte diplome pentru locul I pe județ și beneficiul planificat este depășit.

Această adevărată licență în creșterea porcilor, în care s-au sudat perfect profesionalismul, disciplina, inițiativa și căldura cu care sînt înconjurată animalele, a făcut ca aici să se organizeze cursuri de perfecționare a cadrelor, simpozioane științifice naționale. Experiența fermei a trecut și pe alte meridiane. S-au prezentat comunicări la conferințele de la Lyon și Hanovra. Specialiști americani au făcut o serie de vizite, au dat admirativ din cap, au scos aparatul de filmat și au prins pe pelicula tehnologia de aici. Spicuim din caietul de impresii al stațiunii. Profesor Crumstrung: „Sînt impresionat! Felicitări! Am avut de învățat!”. Profesor T. Brennan: „Soluția de înlăturare a mirosului e mai bine rezolvată ca în S.U.A. unde avem probleme”. Cum s-o fi pronunțînd Salcia-Teleorman în engleză?

FLORIN CONDURĂTEANU ■

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

● Ni se adresează **Cornelia Hanciski** din Satu Mare, strada Jocolui, blocul UJ 3, apartamentul 7: „Locuiesc în cartierul „UNIO”, un cartier nou, minunat. Acest cartier înțelege de aproape patru ani iar în acest timp aici s-au mutat mii de familii de tineri, care și-au întregit familiile cu câte un copil, sau chiar mai mulți. Funcționează în cartierul nostru două Alimentare, două unități „Lapte-mezeluri”, două Aprozării, două unități „Geamuri, tăiat, șlefuit”, 1 magazin de mobilă, coafură, cosmetică, librărie, parfumerie, artizanat, două croitorii, magazin de textile, altul de reparat biciclete și articole de uz casnic, reparații televizoare, magazin de încălțăminte pentru femei, bărbați și copii — și lista ar putea continua. Necazul nostru, dacă se poate numi astfel, este însă următorul: în acest cartier nu există nici o creșă, nici un cămin, nici o școală; nici una dintre construcțiile nou-începte nu pare a fi o clădire cu această, dorită, destinație. Vă rugăm ajutați-ne, pe noi și pe copiii noștri: a început școala iar drumul până la cartierele vecine e lung, foarte lung — mulți dintre noi lucrăm în trei schimburi — și drumurile către Consiliul popular, unde am prezentat problema și de unde am primit un răspuns pe care nu-l pot reproduce aici, au rămas zadarnice.”

● „De mai bine de doi ani de zile pe strada Chiristigilor, între străzile Mihai Bravu și Avrig, se parchează mai multe mașini TIR de diferite tonaje, zi și noapte, șoferii acestora ambalând motoarele fiecare cum crede de cuviință, neținând cont că zgomotul și gazele poluează și liniștea și aerul locuitorilor din zonă; venim obișniți de la serviciu, nu putem dormi și stăm de veghe din cauza acestor oameni. În nopțile când din cauza lor nu dormim, vedem de pe geam cum șoferii și însoțitorii lor plasează la diverși indivizi chillipiruri, obiecte sau alimente de ocazie, pe care aceștia din urmă le comercializează la prețuri de speculă, în marea piață Obor. Considerăm că parcare mașinilor TIR se poate face în fața Halei Obor, unde este un teren destinat parcarilor, sau în partea de nord a halei; în plus, o astfel de situație va permite organelor de ordine să controleze și să extirpe tranzacțiile dubioase practicate, aici, contrar legilor.”

SCRISOAREA este semnată, și parafată, de către: asociațiile locatarilor din blocurile P 36 B; P 36 C; P 37 P; 37 A și altele. În urma depunerii la redacție a memoriului, semnatarul — delegat al tuturor asociațiilor, și la îndrumarea noastră — s-a deplasat la Consiliul popular al sectorului 2, urmînd a afla dacă parcare autovehiculelor în zona respectivă era legală, și a aflat: nu era!).

● **Ministerul Industriei Ușoare — Întreprinderea de confecții Rimnicu Sărat:** „Din pagina „Flacăra la dispoziția dumneavoastră” apărută în FLACARA nr. 33 din 14 august 1987, am aflat de scrisoarea adresată dumneavoastră de către **ILEANA ȚINTĂREANU** din comuna Poșta-Cilnău, satul Sudiți-Aliceni, județul Buzău. Fiind absolventă a Liceului textil Buzău, promoția 1986, la data de 29 iulie 1986 s-a prezentat la întreprinderea noastră cu repartiția nr. 25/21 iulie 1986, emisă de către unitatea școlară; la acea dată întreprinderea nu a avut posibilitatea să o încadreze în muncă, fapt pentru care sus-numita a solicitat și a obținut negație (...). Acum, constatîndu-se prin intermediul revistei, că nu și-a găsit încă un loc de muncă corespunzător pregătirii, sale — confecționer îmbrăcăminte-mecanic întreținere — iar unitatea noastră avînd posibilitatea de a o încadra în meseria în care a fost calificată, i s-a făcut chemare în acest scop: în prezent numita muncește într-o formație de lucru compusă numai din tinere absolvente, promoțiile 1986-1987. Subliniem că fără ajutorul revistei FLACARA, această finalizare nu s-ar fi realizat. Vă mulțumim.”

● „Mă numesc Vasile Dră-

ghiță, tîran cooperator de profesie și sint domiciliat în satul Tău, comuna Roșia de Seacă, nr. 212, județul Alba. În primăvara anului 1985, reprezentanți ai C.A.P. din localitatea Boz, județul Alba, au venit la noi să cumpere fin pentru animalele C.A.P.-ului. Întrucît C.A.P.-ul din satul nostru avea asigurate furajele, am primit aprobarea să vindem surplusul celor ce aveau nevoie, astfel că am livrat C.A.P. Boz, județul Alba, cantități de fin în valoare de 24.500 lei, și veți vedea că în urma mea semnează încă cinci cooperatori. Toate bune și frumoase — atîta doar că C.A.P. Boz, Alba, deși ridicînd finul, nu ne-a predat banii nici în ziua de azi.”

● **Consiliul popular al Sectorului 1:** „Urmare apariției în revista FLACARA nr. 32/1987 a unei note critice privind răspunsul incomplet la lucrarea 432/1987, vă informăm: vânzătoarea **ELENA HERA**, care s-a făcut vinovată de abaterile prezentate în sesizare, a fost scoasă din colectivul de lucru al magazinului Alimentara, bloc 40, bulevardul 1 Mai. Șefa de unitate, **IOSEFINA OPREA**, a fost sancționată cu amendă de 300 lei, conform art. 72 din Legea nr. 3/1972, pentru că nu a luat măsuri de preîntîmpinare a vânzărilor preferențiale practicate de vânzătoarea Elena Hera.”

● „Subsemnatul **Ioan Mitar**, domiciliat în Lugoj, strada Spînanței nr. 15, prin prezența din (...) vă fac cunoscut următoarele: pe data de 04.02.1987 am depus la Oficiul P.T.T. Lugoj o scrisoare recomandată cu aviz de primire nr. 2.204, adresată fiicei mele, pentru care am plătit suma de 58 lei. Pe data de 3.03 a.c., am primit avizul înapoi cu semnătura fiicei mele în fals, și fără ștampilă! Din martie și pînă în prezent, am făcut nenumărate demersuri pe lingă P.T.T. — Lugoj pentru a primi cei 58 lei înapoi, datorită faptului că scrisoarea nu a ajuns la destinatar. Și — nimic!”

Chiar așa... ?!

● **Primim, din partea D.P.M.O.S. — județul Dolj:** „Privind modul de rezolvare a scrisorii **Mariei D. Diaconescu**, din comuna Ovidiu, județul Constanța, care solicită sprijinul necesar pentru primirea pensiei de la C.A.P. Daneți, a cărei pensionară este, vă comunicăm: din verificările actelor, rezultă că pensia pe perioada iulie — decembrie 1986, și ianuarie — februarie 1987, a fost încasată de la C.A.P. Daneți de cumnata numitei, **Grigore P. Diaconu**; acesta a încasat alți bani, cit și drepturile cuvenite pensionarei, în griu și porumb. Pentru încasarea acestor drepturi, cumnatul său a motivat că a fost împuternicit printr-o scrisoare semnată de către **M. D. Diaconescu**. Casierul C.A.P. avea obligația de a solicita împuternicire din partea titularului pensiei, or, nefăcînd acest lucru, au fost sesizate organele de cercetare penală. Cît privește drepturile de pensie ale sus-numitei, i se va trimite la domiciliul din Dobrogea pensia ce i se cuvine pe lunile respective.”

● **Întreprinderea de transporturi — București:** „Urmare scrisorii adresate redacției de către **Ioana Trașcă** din București, strada Povestei nr. 6 — scrisoarea trimisă nouă spre competență rezolvare — vă informăm: în activitatea pe care a desfășurat-o, numita a săvîrșit abateri de la prevederile Regulamentului de ordine interioară pentru care la timpul respectiv a fost sancționată corespunzător — a circulat cu persoane în cabină, a produs două tamponări pentru care a fost reșcolarizată. În data de 14.07 a.c., a comis un grav accident de circulație soldat cu accidentarea mortală a unei persoane și avarierea a trei autoturisme, fapt pentru care s-a propus desfațarea disciplinară a contractului de muncă. Conducerea întreprinderii, manifestînd înțelegere față de situația sa familială, a hotărît să nu i se desfacă contractul de muncă, fiind repartizată curățitor capete linie la S.D.D.C. Numita a fost de acord, urmînd a-și desfășura activitatea la acest loc de muncă.”

● „Sînt născut și crescut în

Scrisoare comentată

Problema de familie

...Din răspunsul Consiliului popular al sectorului 3, adresat numitului **GHEORGHE MARICA** (domiciliat actualmente în Intrarea Birsei nr. 10, blocul G 5, apartamentul 34, sector 3): „...la scrisoarea dv. adresată revistei FLACARA, prin care sesizați refuzul conducerii asociației de locatari a blocului NB-1, strada Codrîi Neamțului nr. 13 de a vă restitui suma de 600 lei depusă drept garanție, vă comunicăm: în conformitate cu prevederile legale, sumele depuse unei asociații pentru fondul de rulment, fond de reparații sau garanții, la plecarea din imobil a locatarului respectiv, acestea se restituie numai după ce locatarul și-a achitat datoria față de asociație; dacă dumneavoastră nu mai aveți datorii față de asociația locatarilor blocului MB-1, unde ați locuit, urmează a vă prezenta la conducerea acesteia pentru a vi se restitui suma solicitată.”

Poate fi ceva mai clar decît atît? Noi zicem că nu! Și totuși, unii sint pesemne de altă părere, întrucît, iată, numitul **Gheorghe Marica** revine la redacție, cu un alt memoriu, și mai ales cu un teanc de chitanțe reprezentînd documentația legală cum că dînsul nu mai are într-adevăr absolut nici o datorie față de asociația cu pricina. Și iată, din ultimul memoriu: „Mergînd la administrație am aflat că s-a schimbat administratorul, acesta spunînd că nu știe nimic, iar președintele mi-a spus că nu a lucrat cu banii și nici acum nu lucrează”. Argumente, evident puerile față de dovezile legale ale numitului! Situația pare a aluneca în domeniul absurdului dacă nu ar fi cu mult mai absurde indiferența și comoditatea tovarășilor de la asociația blocului situat în strada Codrîi Neamțului și care îl frustrează astfel, cu o glacială și condamnată „comoditate” (ca să nu-i spunem altfel), pe omul nostru, de niște drepturi ce i se cuvin. Oare chiar așa, fără nici o explicație, o asociație de locatari își poate permite să ignore o dispoziție a consiliului popular de care aparține de fapt?! Deocamdată mai așteptăm...”

După care așteptare — de va fi nevoie, vom reveni.

P. HORIA

satul Păltincul, comuna Nehoiu, județul Buzău dar, cu timpul, învățînd o meserie, m-am stabilit în Brașov; aici am familia, copiii, aici am casă și masă — dar nu despre asta vreau să vă scriu, ci de cu totul altceva: așa cum arătăm mai sus sînt născut pe meleagurile astea și le cunosc la perfecție. Dar cînd am fost acasă, cu un tren de noapte, cu soția, copiii și bagajele, voind să trecem puntea peste riul Buzău, din satul Păltincul, nu mică mi-a fost spaima cînd am simțit că sîntem legănați de colo-colo, și din ce în ce mai tare! Acomodîndu-ne cu întinericul, bijbiind mai mult, am remarcat că puntea nu mai are nici plasele laterale, cu oare fuseerăm obișnuiți, scindura podelei fiind ruptă. Abia am trecut, cu frică, a doua zi m-am dus să văd situația pe lumină, m-am convins că e vorba de o crasă neglijență: am discutat cu oamenii din partea locului, mi-au spus că au făcut multe drumuri la Consiliul popular Nehoiu, în zadar. Pe această punte trec zilnic nu numai cetățeni din comună, trec sute de elevi, tîrîni din cătunul Gura Izvorului, din satul Păltineni, muncitori la Ocolul silvic. Sperăm că în urma apariției acestor rînduri, cei în drept vor trece pe recepție!”. **(Ioan C. Nartea, strungar, HIDROMECHANICA — Brașov, strada Vișinului nr. 14).**

● **Asociația de locatari nr. 5 Mangalia (Str. Ștefan cel Mare, blocul D 5, scara C):** „La scrisoarea noastră nr. 28 din 21 aprilie 1987, prin care solicităm sprijin în a determina conducerea Coop. meșteșugărești PROGRESUL din Roșiori de Vede a răspunde la multiplele noastre intervenții în cazul debitorului **BUGHEANU MARIAN** — publicată în FLACARA nr. 23 din 5 iunie 1987, pagina 8: după două luni de la publicare, constatăm că și intervenția dv. a fost total ignorată. Oare nici legea să nu poată clătina ignoranța conducerii acestei unități?! Vă mulțumim totuși, cu toată considerația, pentru sprijinul acordat.”

● „Prin grija organelor în drept, a luat ființă în incinta platformei șantierului Centralei nucleare-electrice Cernavodă un dispensar medical care dispune și de un cabinet dentar deservit de doi medici stomatologi: dr. Toth Cornelia și dr. Rădoi Benjamin. Deși, față de

numărul mare de muncitori, și el în continuă creștere, sînt necesari mai mulți medici stomatologi, e nevoie de instrumentația necesară, totuși s-a luat o măsură contrară prin mutarea dr. Rădoi Benjamin în altă parte. Avînd în vedere cele de mai sus, modul în care am fost consultați și tratați de acest medic, rezultatele bune, operativitatea sa, solicităm acelorasi organe în drept să dispună ca medicul Rădoi să continue a lucra la dispensarul de pe Platforma C.N.E. (scrisoarea este semnată de un grup de 8 oameni ai muncii).

● **Consiliul popular al municipiului Buzău:** „Cu privire la scrisoarea cetățeanului **Daniel Neacșu** din municipiul nostru, prin care se solicita sprijin pentru încadrarea soției sale în producție, vă comunicăm următoarele: din verificările efectuate s-a constatat că numita Neacșu Emilia a fost încadrată la I.C.S.M.I. Buzău ca vinzător pînă în luna octombrie 1986, cînd a solicitat unității întreprinderii activității pentru creșterea și îngrijirea copilului minor. În luna februarie 1987 a solicitat reincadrarea la aceeași unitate, dar cererea sa nu a putut fi soluționată imediat, din lipsă de posturi vacante. Analizînd situația existentă, la data de 15 iulie a.c. numita a fost reincadrată la I.C.S.M.I. Buzău, unitatea nr. 63 Menaj, în calitate de vinzător.”

● „Subsemnatul **Aurel Subu**, cu domiciliul flotant în Timișoara, strada Bulevardul Cetății nr. 62, scara B, apartamentul 7, rog a fi ajutat în următoarea situație pe care nu o pot rezolva de un an și jumătate: prin dosarul civil nr. 20/1986, judecătoria oraș Deta județul Timiș a emis un titlu executoriu ca urmare a unui accident de circulație avut între autoturismul meu proprietate personală și autocamionul 2-TM-1236, proprietate a C.A.P. comuna Ciocova, județul Timiș. Necazul este următorul: titlul executoriu urma să ajungă la ADAS, sucursala județeană Timiș, strada Ceahlău nr. 2/a Timișoara, pentru a se putea achita suma de lei 5.400 pentru despăgubiri. De un an și jumătate mă tot plimb la C.A.P. Ciocova care zice că a trimis titlul executoriu la ADAS Timișoara, iar aceștia din urmă susțin că nu l-au primit. Sînt pensionar C.A.P. și am vîrsta de 68 ani,

am solicitat în mai multe rînduri o adeverință de care am nevoie de la C.A.P. Ciocova, fiind de la ei pensionat, președintele însă refuză categoric să mi-o elibereze, deoarece ADAS-ul nu a virat suma stabilită de 5.400 lei... și uite-așa, sînt plimbat de colo-colo.”

● **Consiliul popular al Sectorului 1:** „Urmare scrisorii adresate redacției și trimisă nouă spre competență rezolvare, de către **Ana Carapalea** domiciliată în București, strada Calea Griviței, numărul 156, scara E, apartamentul 136, vă comunicăm: cele relatate de numita A. C. corespund realității, astfel că se va proceda la încadrarea minorului Tache Florin, potrivit dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 3/1970. Menționăm că s-a discutat cu numita, căreia i s-a dat cu această ocazie și o listă cu actele necesare pentru întocmirea dosarului de încadrare.”

Pagină realizată de **HORIA PATRAȘCU**

Poșta redacției

David Dumitru — Tulcea: Ne pare rău, dar la toate întrebările răspunsurile sînt negative.

● **Bologa Victoria** — sat Hamba, com. Șura Mare (Sibiu): Conformatiți vă recomandăm ca măcar unul dintre membrii numeroasei dv. familii să lucreze într-o unitate cu profil agricol și veți fi ajutați ● **Bicu Mitică-Horațiu** — București: Țînd seama de împrejurările anterioare și de reglementările în vigoare, nu mai puteți lucra în comerț. ● **Dogaru Niculina** — Cîmpulung (Arges): În conformitate cu prevederile art. 46 (2) din Legea 3/1977, cînd unul din urmași pierde dreptul la pensie, ceilalți primesc în continuare partea de pensie ce li s-a cuvenit pînă la acea dată. ● **Budău Emilian** — Timișoara: Păderea dv. formată „la prima vedere” este infirmată de către cei în drept să cerceteze cele cuprinse în scrisoare. Pentru că felul în care ați reușit să vă rezolvați — cum ziceți — cazarea în internat nu a fost legal, trebuie să achitați contravaloarea meselor și a cazării pentru trei zile. Nu era mai cîștit să stați la un hotel? ● **Olteanu Gheorghe** — com. Ziduri (Buzău): Prevederile la care vă referiți se aplică celor care au ieșit la pensie din sectorul de stat pînă în 1972, care — dacă au deținut lot în folosință în momentul pensionării — vor beneficia de acest drept pînă la sfîrșitul vieții. ● **Baciu Rică** — com. Vădeni (Brăila): Vă sfătuim și noi să vă continuați munca la depozitul de produse finite, conducerea I.P.I.L.E.F. Vă demni cunoscînd starea sănătății dv. ● **Toader Tatiana** — com. Brănești (Dimbovița): 1) Beneficiată de ajutorul de maternitate, dacă nașterea celui de-al doilea copil s-a produs în perioada de 9 luni de la desfațarea contractului de muncă. 2) În perioada de după încetarea activității pentru creșterea și îngrijirea copilului, nu aveți dreptul la concediu de odihnă. ● **Manea V. Gheorghe** — Tirgoviste: Ne-ați scris, noi am solicitat sprijinul D.P.M.O.S. județ Dimbovița care v-a oferit loc de muncă în meseria dv, în trei întreprinderi. De ce ați refuzat? ● **Serban Gherghina** — com. Bolintin Deal (Giurgiu): Aveți dreptul să strîngeți recolta de pe terenul ce vi s-a repartizat legal. ● **Kaffai Ileana-Irina** — Tîrgu Mureș: Conform prevederilor art. 9 (d) din Statutul privind organizarea și funcționarea asociațiilor de locatari, încheierea de convenții de prestări servicii este o atribuție exclusivă a comitetului asociației locatarilor. Deci, dacă treaba nu e bine făcută, convenția se desface. ● **Dunău Viorel** — București: Am primit asigurarea că totul va fi gata pînă la sfîrșitul lunii.

REGHINA VĂRVICI

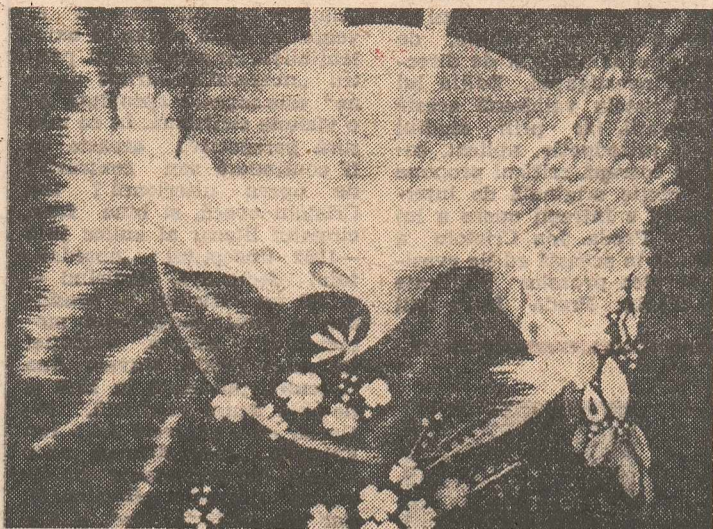
● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

O garoafă la butoniera orașelor țării

Intreaga suflare artistică a țării noastre a urmărit și a trăit cu vie emoții lucrările celui de-al III-lea Congres al Educației Politice și Culturii Socialiste, larg forum al artei și culturii române, remarcabil eveniment încununat de magistrala cuvintare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România. Am avut bucuria de-a ne întări cugetul și inima la flacăra gândirii revoluționare, profund umane și patriotice a celui ce pe drept cuvânt este numit arhitectul României Socialiste. Cu precădere ne-au mobilizat îndemnațiile sale de-a contribui, prin arta noastră, la glorificarea celor ce construiesc impunătorul edificiu al României contemporane, oamenilor muncii. Cu convingerea fermă că arta și cultura vor traduce în fapt generoasele îndemnuri ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, m-am gândit, așa cum este și firesc, să aduc vorba în aceste rânduri, ce se vor a fi un ecou al atârnăsterei și-a spiritului democratic în care s-a desfășurat lucrările Congresului nostru, despre felul în care arta plastică românească a răspuns acestor deziderate, acestor sarcini de onoare, acestor sacre datorii interioare pe care orice artist adevărat le nutrește față de patria sa, față de poporul său, față de timpul în care trăiește și se formează și pe care trebuie să-l reprezinte, prin opera sa, în totalitate. Mă bucur să pot spune că printr-o sumedenie de expoziții omagiale, de grup sau personale, prin numeroasele sale participări la mari expoziții internaționale, sau prin zecile și zecile de tabere naționale de creație, artistul plastic contemporan s-a aplecat cu emoție asupra chipului de azi al țării, a reliefat, cu talentul și puterea sa de cuprindere, cu măiestrie și har, realitatea luminoasă a României Socialiste. Totodată, urmînd, unul din cele mai profunde sfaturi ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, care a redat poporului român sentimentul propriei lui istorii, făurită cu jertfa de sine și su-

VASILE CELMARE ■

(Continuare în pag. 15)

„Zi de septembrie” și „Ciocirlia”, tapiserii de Titina Comșa

Artistul — conștiință a epocii sale

HOREA POPESCU:

„Aderența
publicului
la spectacol îți dă
valabilitatea
și rațiunea de a fi”

Nu l-am prins într-o zi bună pe Horea Popescu. Siciit de o pneumonie... preocupat de curba temperaturii, ar fi vrut să amine întâlnirea noastră. Ne cunoaștem de prea multă vreme încît să nu știe că a preda la ziua stabilită interviul este egal cu data unei premiere.

— Viata mea e un lanț de premiere...

— Incepi de cînd?

— Din ultimii ani de institut, dar eram un student mai răsărit ca vîrstă pentru că îmi urmasem dreptul.

— La orice m-ăs fi așteptat numai la această posibilă profesiune nu.

— De aceea nici n-am perseverat. M-am îndreptat cu spe-

ranțe către teatru. Cel mai mult mi-ar fi plăcut să fiu arhitect, dar am căzut la examea.

— Așa a fost să fie! Sinteți un mare regizor, recunoscut de toată lumea, așa că nu v-aș înțelege regretele.

— Do ce? În arhitectură nu depinză alt de mult de alții... De exemplu, tracul sau tendința unor actori de a transforma orice interpretare în comedie, merge nu merge, pot să schimbte truda mea.

— Ce vă ocupă mai mult din timpul dumneavoastră de lucru, activitatea de director artistic al Teatrului Național din București sau montările de spectacole?

— Nu pot delimita cele două

aspecte, se înlanțuie.

— Prin ce se impune repertoriul Teatrului Național în actuala stagiune?

— Cred că ne vom surprinde plăcut spectatorii prin câteva producții cu totul inedite. Cu siguranță, pe primul loc se situează tot literatura originală. Avem cel puțin două, trei titluri care ne pot onora, alți prin notorietatea, prin prestigiul dramaturgilor, cit și prin ceea ce vor oferi ca spectacole.

— Va fi „Mostenirea” evenimentul artistic așteptat?

— Sperăm, pentru că Titus Popovici este un autor stimat pentru talentul său, iar eroii săi sunt o ilustrare personalitate a neamului românesc. Mircea cel Mare este un text original, netributar teatrului tradițional-istoric, pe care nu-l contest, îi găsesc virtuți deosebite chiar, dar nu este mai puțin adevărat că Titus Popovici, într-o altă manieră, modernă, egalează pe marii înaintași. Rămîne ca noi să fim la înalțimea textului.

— Regia, vreți să spuneți.

— Nu numai, întregul potențial al teatrului pentru că este o piesă care solicită un numeros colectiv. Piesa este scrisă într-un stil mai degrabă cinematografic, cu neenumărate locuri de joc, cu o mare distribuție, cu o anvergură derivînd din spiritualitatea textului.

— Vă găsiți în miezul repetițiilor?

— Am constituit distribuția,

am jaloanele principale ale discuției de scenă aici pe masă.

— Vom putea vedea acest spectacol pînă la sfîrșitul anului, pentru că știu că dvs. sînteți un cizelator, pe drum găsiți idei și iar idei...

— Este o falsă părere despre mine. Cînd încep o piesă știu absolut tot ce vreau să demonstrez scenic, nu mă „ajut” cu idei pe parcurs. Altciva ați vrut să spuneti, poate, că-mi plac lucrurile perfecte, că le rotunjesc, că sufăr să treacă rampa un spectacol pe jumătate făcut.

— Deci știți, matematic, din start, cum va arăta în lumina reflectoarelor „Mostenirea”?

— Cu siguranță. Ceea ce poate lungi timpul este dificultatea montării, mai ales în acest caz, sînt schimbări multe și rapide de decoruri și apoi actorii sînt solicitați și de alți regizori. Mircea cel Mare va căpăta strălucire prin interpretarea lui Gheorghe Cozorici, alături de el, în roluri de greutate, apar Radu Beligan, Florin Piersic, Mircea Albulescu, George Motol, Ovidiu Iuliu Moldovan, Costel Constantin, Traian Stănescu, Marin Moraru, Ilina Tomoroveanu, Olga Delia Mateescu. M-am oprit aici ca să nu aflați cum toți artiștii teatrului trăiesc epoca lui Mircea cel Mare. Piesa cere o muncă susținută de minimum trei, patru luni.

— Cine este un familiar al săliilor de spectacol nu poate uita perioada dvs. extrem de inspirată de la Teatrul Giulești.

— Am montat acolo „Domni-

CARMEN DUMITRESCU ■

(Continuare în pag. 15)

Iubirea de frumos

Timotei Cipariu

Urcăm la Blaj cu sufletul nostru în acest septembrie. În această Romă mică de unde a irupt pentru poporul nostru ca un uragan printr-o pleiadă de cărturari invincibili gîndul latinității noastre în conștiința europeană. De aici ne-am reînviat limba strămoșească, latina, prin sute și sute de cărturari, iar dacă acum aproape 70 de ani la Alba Iulia ne-am putut într-un suflet strînge laolaltă nepieritor prios de recunoștință cuvine-se adus și acestui sat românesc ajuns metropolă la un moment dat, inimă a Transilvaniei prin Școala ardeleană și cei ce o urmară.

Unul dintre faimoșii cititori și continuatori a fost Timotei Cipariu pe care îl sărbătorim acum în centenar. Biblioteca lui, una dintre cele mai cuprinzătoare din sud-estul Europei, vorbește despre erudiția acestui învățător de neam ce și-a asumat mare parte din înțelepciunea lumii printr-o muncă uriașă pentru a putea vorbi străinilor și celor de acasă despre sufletul poporului său.

El a înțeles poetul transilvan ce era că întii trebuie să fim cărturari, oameni de știință, filologi în amănunt pentru a ne impune graiul latin al limbii române în conștiința lumii. Ceea ce astăzi este recunoscut de toate catedrele de romanistică din lume unde limba română se predă alături de celelalte limbi romanice fiind materie obligatorie oricărui romanist datorăm mai întii poporului român păstrător milenar al limbii, dar apoi cărturarilor ce au știut să-l scoată la lumina catedrelor universitare.

IOAN ALEXANDRU ■

Poem pentru patrie

Steagul din zori

Mă simt parcă mai tînăr dimineața!
Brațe ca stînga,
De oțel picioare;
Privirile pumnale se înfig
În zarea zilei limpezi ce-și suavă aventura.

Ca o cămașă albă mă-mbracă iar lumina
Și ard în plină stradă.
Și oamenii-i salut.

Salut brutarul ce-a ieșit la aer,
Impins de caldul vîfor de fîină.
Salut șoferii meșteri ai Salvării —
Năluci gonind prin noapte, peste stopuri,
În cursa lor, să nu-i întrecă moartea.

Salut vatmanul, doctorul, poștașul;
Țăranul ce-a adus astăzi la piață
Struguri, și nuci, și miere de albine.

Salut tot omul ce-ntreține viața
Cu truda lui de aur, cu iubirea.

Vîbrează parcă aerul, străluce,
Cînd curge lin mulțimea policromă!
Cînd oțelul poartă-n gînd oțelul,
Pescarul — fluviul, bărci înrouate.

Cînd căruțașul blind indeamnă cași,
Bătrînului din port să-i ducă lemne.

Mă-narc atunci de energii ciudate,
De-o dragoste ce-ar vrea să-mi spargă pieptul.
Ci cum nu pot să zbor,
Să sparg și eu stringînd în brațe cerul,
Lovesc cu sete cu bombeul
Nuca de cenușă
A stelei ce-a căzut la miezul nopții.
Mă joc cu ea
Cum cete de copii gălăgioase
Dau „gool”...
Cu o cutie de conserve.
Așa cum zcii rai juca-vor fotbal
Cu nuca de cenușă a craniului meu.

Dar sînt în zor și, iată,
Cetate cucerită, reduta nopții cade.
S-o apăr,
Eu steag biruitor înfig în stradă
Chiar trupul meu.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Vitrina cărților

Oare începe seria „revizuirilor critice” privitoare la opera lui Marin Preda?

La șapte ani de la moartea neașteptată a scriitorului (în vară, la 5 august, Marin Preda ar fi împlinit 65 de ani), situația lui literară a rămas aproape neschimbată, lucru rar în cazul autorilor care, în viață fiind, s-au bucurat și de un mare succes de public, și de o largă recunoaștere a criticii, și de onoruri oficiale. O contestație îndârjită ori o lungă eclipsă de interes (tot o contestație: prin tăcere) urmează de obicei dispariției fizice a scriitorilor ajunși în timpul vieții la apogeul consacării. Dar cu Marin Preda nu s-a întâmplat așa. A fost considerat cel mai important prozator român al perioadei postbelice și unul dintre marii prozatori ai literaturii naționale, iar această situație nu s-a modificat, în esență, până astăzi. E drept, vechi rezistențe față de opera lui au căpătat pe alocuri aspecte încă mai agresiv minimalizatoare. Cea mai vehementă reacție, având forma unui studiu critic produs ajurea, a venit din partea cuiva care, jurind pe criterii strict estetice, a văzut în Marin Preda un avorton al „realismului socialist”, o concluzie obținută prin întrebuintarea nedeghizată a metodelor verificate specifice nimitului realism și celor care îl aplicau, inclusiv a acuzației că în *Moromeții* scriitorul n-ar fi „redat” realitatea țărănească în mod „veridic”, adică în conformitate cu o fantasmă socio-ideologică prezentată drept „realitate”; mai mult decât derapajul (controlat?) de la criteriile strict estetice la cel mai vulgar sociologism dogmatic, din această intervenție și altele asemenea se cuvine reținută mai ales morala: opera lui Marin Preda își obligă detractorii la cădere în rudimentar și la atitudini subliterare.

„Revizuirile critice” nu sînt însă mai puțin necesare. Și nu numai pentru că opera lui Marin Preda este în mod firesc inegală; nu numai pentru că în cele aproape patru decenii, de-a lungul cărora ea s-a constituit, literatura română și, de fapt, întregul sistem literar național au trecut prin succesive și adinci schimbări ce au afectat inevi-

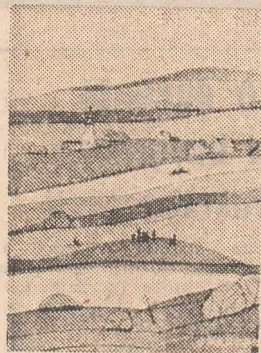
tabil evoluția fiecărui creator, cînd îndepărtîndu-l (înstrăinîndu-l) și cînd apropiîndu-l de adevărata lui natură; dar și pentru că, pe cît de paradoxal pe atît totuși de incontestabil, cea mai puțin cunoscută și cea mai puțin cercetată din punct de vedere istorico-literar perioadă a literaturii române este aceea postbelică. Iar efortul de interpretare și de re-interpretare, oricît de susținut și chiar indiferent de profunzimea și de amploarea rezultatelor, rămîne oarecum suspendat în gol fără temeinice investigații

remarcat prezența unor deosebiri pronunțate între universul povestirilor de tinerete și universul romanului *Moromeții*: deosebiri de stil și deopotrivă de viziune, de strategie narativă și de direcție a investigației. Ediția lui Ion Cristoiu validează aceste observații, iar prin studiul critic introductiv, aplicat, solid și coerent, criticul propune o direcție originală de interpretare a întregii opere a lui Marin Preda. Ion Cristoiu a adunat în această ediție cvasitotalitatea prozelor publicate de Marin Preda între anii

degajă cu o forță nicicînd egaiată de obositoare proză introspectivă”. Tînărul Preda este pus, nimic neașteptat, în relație cu marii obsedați ai veacului, de la Kafka la existențialiști, iar atracția lui pentru „misterul abisurilor umane” este sugestiv apropiată de o viziune swiftiană. În ce măsură, perspectiva aceasta va fi continuată sau contrazisă de opera ulterioară? Ion Cristoiu evocă, și bine face, climatul literar al anilor 1948—1952 (începutul „obsedanului deceniu”), indicînd — totuși nu suficient — presiunea și rolul „exigențelor momentului” asupra evoluției tînărului Preda. Nuvela *Ana Roșculeț*, publicată în 1949 și de-abia acum reeditată, reflectă, cu expresia lui Ion Cristoiu, „concretizarea unor simple comandamente publicistice” (formulă eufemistică), dar mai reflectă, cred, și altceva: receptarea acestor „comandamente” într-un anume fel. Citită azi, fără preconcepții, istoria semianalfabetei Ana Roșculeț care în numai cîteva luni ajunge să fie trimisă ca delegat la un Congres al „intelectualilor lumii” pune pe gînduri; pe de altă parte, intuirea forței telurice eliberate în acest personaj prezintă o direcție extrem de fecundă, urmată numai parțial de Preda în romanele lui și, deloc neașteptat, de Nicolae Breban (Cupșa din romanul *Francisca*). Nuvela nu este atît neizbutită, cît experimentală. În sfîrșit, o discuție mai amănunțită ar merita ideea lui Ion Cristoiu că în marile sale romane Marin Preda a scos rîul „în afara personajului”. (În povestiri găsindu-se în interiorul acestuia). Ediția sa, în orice caz, prilejuiește o nouă întîlnire cu Scrierile lui Marin Preda, un Marin Preda aproape necunoscut, și marchează totodată un moment important în receptarea marelui scriitor. Fiindcă Preda rămîne, în continuare, un scriitor de descoperit: „bătălia critică” pentru el este departe de a se fi încheiat!

MIRCEA IORGULESCU

*) Marin Preda: *Scrieri de tinerete*, ediție, studiu introductiv și note de Ion Cristoiu, Editura Minerva, 1987.

Tălmăcire în chineză

Interesul tot mai viu al cititorilor chinezi față de literatura română se manifestă prin numărul mereu sporit de opere literare clasice și contemporane românești traduse în limba chineză.

Poezia, proza, dramaturgia noastră, prin reprezentanții ei mai de seamă, își au versiuni chinezești valoroase, în care se păstrează specificul românesc marcant, de o rară bogăție lexicală, timbrul scriitorilor noștri imprimîndu-se pe fondul unei limbi chineze limpeză.

Este și cazul traducătorului Li Baogen, universitar la Shanghai, și al prezentatorului Li Jiayu, traducător al însuși al unor scrieri chineze în limba română, care au realizat recent versiunea chineză a romanului *Ambarcațiunea eroică* (Yingxiang chuan) de Vasile Băran.

Carte atractivă, pe care Editura pentru copii din Shanghai (Shanghai Shaonian erjiao chubanshe) o însoțește de o copertă și multe ilustrații sugestive. *Ambarcațiunea eroică* (apărută în noiembrie 1986, în 7.000 de exemplare, a cîte 93.000 de hieroglife fiecare) reprezintă pentru chinezi înedita noastră literatură pentru copii.

Apropiîndu-se cu înțelegere și căldură de lumea copilăriei descrise în roman, la faza trecerii către maturizare, în împrejurări obiective limitate — inundațiile din 1971 — realizatorii versiunii chineze a operei lui Vasile Băran deslușesc, în numele cititorilor cărora se adresează, minunatele trăsături de caracter ale personajelor, ce își au corespundențe în chipul copiilor României.

ILEANA HOGEA-VELIȘCU

Insemnări de lectură

Tînărul Preda

de ordinul istoriei literare. Critica fără suport istoric este o iluzie tot mai destrămată.

O dovadă, și încă una foarte convingătoare, este ediția pe care Ion Cristoiu a întocmit-o din „scrierile de tinerete” ale lui Marin Preda (*). Se știa că scriitorul a debutat în presa anilor '40 și că pînă la apariția întîului său volum (*Întîlnirea din Pămînturi*, 1948) a publicat în diverse ziare și reviste o serie de proze, cele mai multe strînse apoi în această primă carte. Oricum, despre „începuturile” lui Marin Preda s-a vorbit pornindu-se aproape exclusiv de la povestirile existente în sumarul volumului din 1948, însă cunoscute în general nu după ediția principala, ci după reeditarea din 1966, din care nu lipseau unele modificări. Însă chiar și în aceste condiții mai mulți critici (Eugen Simion, Nicolae Manolescu, G. Dimisianu, autorul cronicii de față) au

1942 și 1952, multe necuprinse în volumul *Întîlnirea din Pămînturi* sau notabil diferențiate de versiunea din carte (cum este cazul povestirii *Iubire*, din care scriitorul a reținut pentru volum doar un episod; restituită, acum, circuliului public în varianta integrală, se vedește a fi una dintre cele mai puternice povestiri din proza românească postbelică, de neomis din nici o viitoare antologie a genului). Este o restituire ce va contribui, probabil, mult la schimbarea perspectivei asupra întregii creații a lui Marin Preda. În studiul său introductiv, Ion Cristoiu insistă asupra „stării abisale”, asupra existenței unui „rău interior”, a unui „obscur din profunzimi” ce *tulbură și dereglează* comportamentul personajelor. Criticul remarcă astfel o „distanțare a privirii”, prin care se creează impresia „de mister angoasant al lumii din adîncuri”, ce „se

Erudiția romancierului

Celui care semnează aceste rînduri îi plac în special romanele de aventuri alerte, cu protagoniști virili fără voia lor în tot soiul de încurcături, dar care deoacă planurile adversarilor prin inteligență, farmec personal și umor, fără însă a apărea vreodată în postura de supermani sau de atoateștiutori. Dar el nu poate să nu recunoască existența unor narațiuni la fel de palpitate, datorate unor autori care-i in-

firmă opțiunile. Aceștia descriu cu migală orice acțiune a personajelor, le prezintă pedant veșmintele și le înregistrează cu atenție spusele, din dorința de a-i face cît mai cunoscuți cu puțință cititorilor și de a le întocmi dosare de existență complete, ce nu pot lăsa să planeze asupra lor nici o incertitudine. Dar, mai ales pe cei care luptă pentru triumful dreptății îi înfățișează omniscienți, siguri pe ei înșiși, avînd chiar orgoliul de a se

crede infailibili, drumul lor spre adevăr necunoscînd chinul îndoielilor, al frămîntărilor de tot felul. Ei sînt statuari de la început pînă la sfîrșit și se cer admirați în consecință, neștiind ce e eroarea, frica sau înfrîngerea.

Astfel de justițiar se întîlnesc și în cartea lui Balogh József, *Răzburarea lui Pirgotele* (ed. Kriterion), cu o intrigă polițistă antrenantă, care te poartă cu abilitate prin medii sociale diferite, pe mai multe meridiane. Autorul însă nu se grăbește nici o clipă de istorisirea lui, nu dorește cu tot dinadînsul să ne țină cu sufletul la gură. El își permite luxul de a face lungi popasuri, de a propune incursiuni în istoria artei, a culturii în general, a societății umane, astfel încît uneori uita de desfășurarea acțiunii și te incîntă de erudiția romancierului, de bucuria cu care trece în revistă, de pildă, pietre prețioase (cum ar fi cameea Gonzaga) și le spune cu o voluptate evidentă povestea. Tentativa de a fura această camee dintr-un muzeu leningrădean e subiectul cărții lui Balogh József. A oferi mai multe de-

talii înseamnă a-l priva pe cititor de plăcerea de a participa el însuși la descoperirea făptașilor. Mai ales că de-a lungul celor peste 260 de pagini acțiunea cărții se ramifică în cele mai neașteptate chipuri și îi prilejuiește autorului aducerea în scenă a o sumedenie de personaje admirabile creionate, chiar dacă se află în planul secund, toate, absolut toate vorbind firesc, ca-n viață, unele dintre ele fiind de-a dreptul gureșe, iar altele încercînd — și chiar reușind uneori — să fie șugubețe.

Ca și în *Numele trandafirului* al lui Umberto Eco, în cartea lui Balogh József intriga polițistă ajunge să fie un simplu pretext, lăsat citeodată deoparte și reluat apoi cu și mai multă însuflețire, ca și cum autorul s-ar jena că l-a uitat. El este mai mult interesat de relațiile umane dintr-o colectivitate atunci cînd în cadrul ei apare un moment de durtă provocat de apariția unor răufăcători. Dar aceste relații sînt profilate pe ecranul citorva epoci în așa fel încît eliminarea stării de conflict, anihilarea infractorilor

capătă un abur de legendă, nimbul de măreție al unor fapte eroice. Din contemporaneitate descindem cu ușurință în antichitate; cu nonșalanță sînt evocate apoi scene din evul mediu sau din secolul trecut. Totul se contemplantă dintr-o dată, așa cum izbutea eroul lui Borges în *Aleph*. De fapt, întreaga poveste pe care o aflăm pare inventată de un învățat în liniștea bibliotecii sale. Cărțile care îl inconjoară îi înfierbîntă fantezia, îl îndeamnă să creeze la rîndul lui pornind de la ceea ce ascund între copertile lor, fără să se pripească niciodată, fiind instalat în timpul culturii, adică al eternității. În minunata transpunere datorată unui alt împătimit de carte, Livia Bacăru, și cu o prefață meșteșugit întocmită de către Mihai Gramatopol, *Răzburarea lui Pirgotele* ni se dezvăluie nu numai ca o confruntare între cei care comit fărădelegi și justițiar, dar și ca un omagiu adus făuririlor de frumuseți și celor care le ocrotesc fie și cu prețul vieții lor.

GEORGE ARION

● In colecția Sinteze a Editurii Eminescu, Constantin Crișan semnează volumul **Sociologie și bioestetică** („Lucrarea aceasta este fructul unei teze de doctorat începută acum două decenii”). Secțiunile sale — **Sociologie și comparatism; rememori necesare, direcții actuale, Spiritul epocii și limbajul inspirației coincidente, Specific național și universalitate —** relație bioestetică, Critica estetică și estetica sociologică și **Bioestetică —** viitorul prezent recomandă lucrarea ca pe o cuprinzătoare încercare teoretică într-o arie de veche tradiție (comparatistica literară), dar și susceptibilă de permanente înnoiri: „Solidară cu estetica sociologică, aflată în alianță cu o serie din ideile încă fertile ale comparatistului literar, dar mai ales cu teoriile recente ale comunicării, bioestetică este, de fapt, o „filosofie practică” a literaturii. Ea este oricum o formă de viață dedusă din cimpul artei, o reflectare imediată a conștiinței creatoare în conștiința fiecărui cititor. Scriitor și cititor se întâlnesc în acest plan într-o incredibilă complicitate creatoare. Esteticii fructuoase a creatorului, împlinită prin operă, cititorul îi va răspunde cu o sociologie nu mai puțin personală în care va continua să creadă ilimitat”.

despre personajele lui ca „tespre niște ființe tutelare”. **Drumul gugulanilor** a apărut la Editura Facla. ● Două romane de Grazia Deledda publică editura Clujeană Dacia. **Cenușă** (în românește de Ștefan Damian) și **Incendiu între măslini** (în românește de Lidia Lucidi-Drăganu).

● O masivă antologie a revistei interbelice **Era nouă**, condusă de N.D. Cocea — „o revistă de certă orientare progresistă, democratică, anunțând victoria ideilor înaintate ce au contribuit la înălțarea României Socialiste” — ne propune la Editura Eminescu îngrijitorul ediției, Ion Ardeleanu. La peste cinci decenii de la apariție, cele mai interesante contribuții publicate în paginile revistei lunare de filozofie, literatură, știință, „publicație de analiză și

intr-o constelație a spiritelor progresiste ale epocii interbelice, adunate, în paginile ei, în punctul de fertilitate al diverselor domenii ale gândirii și creativității.

● O altă traducere, din opera prozatorului bulgar Konstantin Ploštakov publică Editura Militară. Titlul romanului este **Cheiuri**, iar versiunea românească aparține Paulinei Corbu. ● O nouă colecție, intitulată simplu „Roman”, se conturează o dată cu ultimele apariții de proză la Editura Eminescu. De curând au intrat în librăria **Vintul de miazănoapte**, de Constantin Vremuleț și **Trufie**, de Nicoleta Voinescu.

● Cel de-al patrulea volum al poetului Tudor Cristea, **Conturul speranței** (Editura Eminescu, 1987), continuă cu aceeași

inefabilă decupare a insolitului din lumea cotidiană. O lume obișnuită, am putea spune, dar în care poetul descoperă la tot pasul o stare de grație.

● Pentru cei fideli genului românesc, editurile oferă în aceste zile o bogată „recoltă” de

sinteză științifică în domeniul economic, filozofic, social și cultural al realității societății românești”, după cum o definea N.D. Cocea, sint supuse judecății prezentului. Sumarul antologiei alătură semnături de prim rang,

titluri. ● Cea de-a unsprezecea carte a prozatorului și reporterului arădean Florin Bănescu, romanul **Drumul gugulanilor**, este prezentată astfel de Mihai Ungheanu: „Validă în plan estetic, în ciuda discursivității, proza lui Florin Bănescu este interesantă și prin mentalitatea căreia-i dă expresie literară. Nu este deci numai o evocare, ci și o invocare. Prozatorul vorbește

psihiatrilor — spre deosebire de ceilalți medici — se lasă cunoscuți de pacienți, în vreme ce încearcă să-și cunoască pacienții. Citeodată, cu pricină și mijloace foarte asemănătoare. Suferul nu ține încredințezi oricui, nici când ești sănătos, nici când ai o suferință.

De aceea, când un psihiatru își publică „memoriile”, vom, mai presus de toate, să înțelegem repede ce fel de om este. Literatura memorialistică este ori, mai bine-zis, pare un gen scutit de multe din rigorile celorlalte genuri. Dar niciodată de obligațiile supreme ale oricărui text artistic: adevăr, inteligență, observație seducătoare, adresă. În cel de al treilea volum al său, **Paul Cortez** adună însemnări spre aducere aminte. Cartea, dealtfel, așa se și cheamă: „**Înainte de a uita**” (Editura Eminescu). Prin natura profesiei, un psihiatru are acces la treburile gingașe ale firii. Cine se așteaptă să găsească în amintirile lui Paul Cortez întimplări ieșite din comun e nițel dezamăgit. O dezamăgire compensată curind de revelația faptului că Paul Cortez scrie despre oameni leșii din comun ca despre niște ființe echilibrate, cordiale, conducându-se cu principii frumoașe, de un umanism manifest. De fapt, Paul Cortez scrie despre firescul stărilor excepționale și al oamenilor excepționali, despre o seamă de mari tensionați ai vieții noastre culturale și științifice, dar tensionați întru

căutarea unui ideal în viață și creație.

„Înainte de a uita”, ca și celelalte tomuri tipărite până azi de Paul Cortez, e unul inclassabil. Informația autorului este enciclopedică și el procedează cu generozitate: când știe bine ceva, spune tot ce știe. Despre uitare, bunăoară, aflăm o sumedenie de lucruri. Nu numai

Memorii din devotament

ce este uitarea, dar și cum s-au referit la ea bărbații de spirit ai citorva literaturii. E o deschidere de carte utilă, întrucât uitarea e un fenomen paradoxal, care trebuie cercetat și stăpinit: când ne naștem, sintem dotați să nu uităm nimic. Din păcate, nici nu prea avem ce uita, fiindcă știm foarte puțin. Începem să uităm — pierdem adică zilnic un număr impresionant de neuroni — cam 300 000. — pe măsură ce începem să știm. Și uităm din ce în ce mai mult, cu cât cunoaștem mai mult.

„Dacă, așa cum spun mulți, viața fiecăruia e un roman, atunci un psihiatru e cititorul de romane calificat să le și povestească. „Prietenii mei m-au rugat să-mi scriu amintirile —

mărturisește Paul Cortez — pentru că ei știau că am studiat toată viața sufletul omenesc, în stare normală și în stare patologică (limita precisă, însă, nu am găsit-o nici până azi!).” Și parcă răspunzând interesului pe care cititorul îl va manifesta pentru „memoriile” unui specialist în această branșă, Paul Cortez adaugă: „Adevărul este însă că povestea vieții mele nu ar interesa pe nimeni — poate chiar nici pe prietenii mei — dacă ea nu ar fi legată de oamenii în mijlocul cărora am trăit”. Cu astfel de premise, rezultă o scriere încărcată de emoție, cu pagini bune de proză, o literatură a faptului trăit și, ce-i mai important, pătruns până în zodiile sale cele mai tainice. Citeva capitole sint cu osebire pasionante deoarece se referă la povestea de iubire a lui George Enescu și a Mariei Cantacuzino, la întâmplări din viața unor personalități, întâmplări ce pretind o interpretare medicală competentă. Ceea ce impresionează în scrisul lui Paul Cortez e modul în care se manifestă această competență: cu o nesfârșită simpatie față de subiect, cu genul acela de simpatie ce seamănă mult cu devotamentul. „Înainte de a uita” sint memoriile unui om trăind din devotament: pentru profesiune și pentru oamenii pe care i-a cunoscut.

TUDOR OCTAVIAN ■

Cronica literară de Romul Munteanu

Poezia ca strigăt

Există scriitori pentru care poezia este în primul rând chemare, apel către alte conștiințe, strigăt concentrat și profund destinat să comunice o stare de suflet. Când Michel Seuphor (*Le style et le cri*) caută să demonstreze cum anumite modulații ale strigătului pot duce la melos și la artă în general, faptul acesta mi se părea încă puțin convingător. „Strig, deci există, spune el. Dacă nimeni nu se întoarce spre mine, instantaneu încetez să mai fiu, fiindcă strigătul meu n-a fost auzit. Fiindcă eu strig ca să comunic”. Și cum strigătul trebuie să fie foarte persuasiv, el se impune să devină frumos (*Je crie, donc je suis, je chante, donc je gouverne*).

Trebuie să mărturisesc că a fost nevoie de lectura multor volume de versuri pentru a mă convinge că anumite tipuri de poezii reprezintă un strigăt prelungit, ritmizat, organizat în cuvinte care au un sens. În peisajul literaturii române contemporane, poezia Danelei Crăsnaru mi se pare cea mai ilustrativă în acest sens. De la *Arașii orbi* (1978) cu un ușor crescendo în *Cringul hipnotic* (1979), după care urmează o evidentă și programatică temperare a pulsului singelui în *Vinzătorul de indulgențe* (1981), versurile Danelei Crăsnaru trădează o puternică rezonanță glandulară, sublimată la modul liric, o tresărare a trupului bintuit de pulsațiile profunde ale erosului de care autoarea nu s-a eliberat la modul total nici în *Emisferele de Magdeburg* (1987).

Relația dintre conștiința scriitoarei și existență sint mediate de simțuri. Ea percepe lumea printr-o stare de intensă căldură fiziologică, poezia sa părind a fi rezultatul unei presiuni sanguine extrem de ridicate. Poate și din această cauză cuvintul cel mai frecvent uzitat în versurile sale în cele mai variate contexte este *singele*. Dacă flacăra mărește și ea lumea văzută în roșu, singele indică în cele din urmă temperatura trăirilor ei morale, erotice și existențiale. În versurile de început strigătul singelui este ușor deghizat, reprezentând doar o variantă a unui lung și dramatic dialog erotic angajat, mai târziu, între ea și el. Așadar: „Tu care-mi sorbi încordarea / În fața singelui fișnit sub pumnalul / Înfipt în oglinzi / aibi grija / pe ce mă vinzi” (*Invocație poeziei*). Dacă actul de creație este așezat sub zodia narcisistă a singelui, lumea văzută în roșu se lărgește mereu. Între verde-viu, roșu-pustiu se instalează enunțuri despre exterior și interior, situate sub aceeași zodie. Expresii ca: „singele cald al unei viețări”, „culoarea singelui meu”, „pulsul singelui”, „tremură singele meu”, „pulsul singelui”, „fir de singe”, „fluxul singelui meu schimbă anotimpul” etc. intră într-un vast concert de senzații și sentimente obsedante. Când poeta încearcă să iasă de sub imperiul lumii percepute prin viscere, termenii de referință rămân aceiași, dar sint modulați dintr-o altă perspectivă asupra existenței. Anunțul din *Gata* arată o tentație de despărțire de un mod de-a fi fost: „De azi, singele meu, nu-ți vei mai face de cap / Mi-am bandajat trupul și spiritul și aureola / cu cea mai aseptică față /” Într-un mod de comportament și o altă cale de înțelegere a existenței, autoarea introduce regretul discret și amnezia. „Singele meu umilit recunoaște / că nu-și mai amintește / nimic. / Dar lectura descifratoare de hieroglife împinge spre o cunoaștere cerută de aceleași pulsioni: / Să le citim, să le citim strigă singele meu în delir” (*Harfa de singe*).

Cunoașterea este, așadar, o stare de temperatură interioară ridicată. Singele se constituie ca un simbol introdus în cele mai firești sau nefirești ipostaze ale vieții consumate uneori doar printr-o aparență teatralizată a sensibilității viscerale.

În poezia Danelei Crăsnaru există aproape întotdeauna o intensă tensiune interioară. Întâlnirea cu timpul și pământul, înțelese ca simboluri ale drumului spre moarte aduce în literatura poetei acea gravitate tragică ce conferă tonalitatea autentică a celor mai bune versuri ale sale. „Lumină, umbră, gustul vi-l pierdu / Un trist pământ vă umeple porii toți / Un timp care s-a lepădat de sine / se sfărâmă în aer tras pe roși”. (*Trei clipe romantice ale unei singure zile*).

În poeziile din primele volume ale scriitoarei, tentația spre o retorică exterioară declamatorie este destul de mare. Ea se traduce prin interjecții (oho, ehei etc), interogații (Ce nume porți?), formule imperative (privește), enunțuri de invocare (Tu flacăra, tu schimbare) ce se subțiază în mod sensibil pe parcursul carierei sale.

Dealtfel însăși retorica iubirii, cultivată de poetă trece de la formulele de chemare, imbiere („Cite trepte am coborât, Serenissime / pină la a dumneavoastră făptură / la mărturisirea austeră (Rar, foarte rar mă gîndesc Serenissime la Dumneavoastră”). În diagrama abordării erotice a existenței urmează uitarea vagă (Nu-mi aduc aminte aproape nimic), apoi compasiunea față de explozia instinctuală (desperate instincte-n chilia umilă de lut) și înstrăinarea (Ți-am uitat numele, mirosul și gustul). Și când singele poetei devine albastru, iar trupul apare ca o mare erezie, scriitoarea trecută prin labirintul pasiunilor intră într-un apăsător tunel al singurătății. De aceea *Emisferele din Magdeburg* (1987) pun în lumină o dulce nostalgie asumată, care marchează spații închise, distanțarea totală de el, singurătatea, elogiul perfecțiunii androgine.

Retorica poetei se interiorizează discret, erosul este trăit în absența acceptată și amintiri (singe buimac), iar limbajul capătă accente reflexive mai puternice. Poezia Danelei Crăsnaru își caută alte spații de referință. Scriitura ei nu s-a modificat în profunzime, dar în universul ei literar se fac simțite unele semne noi.

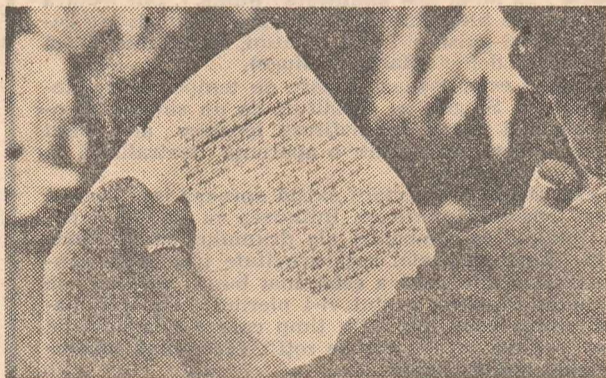
În rîndul patru, banca de la geam,
în oricare alt rînd de bănci,
același dor fără de sațiu:

ÎNVĂȚĂTURA

Fotoreportaj de PAUL AGARICI

Numărătoarea bobocilor

„Bine ați venit!”

Diminețile viitorului

Inegalabil rămîne începutul. Mirosul de muzeu care își redeschide porțile, strălucind de curățenie, cu vagi adieri de pătrosin, cu tablourile domnitorilor și ale marilor scriitori români așezate pe pereții de var cu lumina lor albă, umbrele linoleumului și scările cu colțurile roase, tablele negre și întunecate de atîta odihnă, o lume care se trezește încet, pe care o redescoperă fiecare, în ciuda faptului că o știe pe de rost. Primele zile au voal de mireasă și ecou de vară fierbinte. E o perplexitate care te împiedică să deschizi foile cărții. Cine sînt noii veniți, ce dascăli au plecat, care sînt primele știri despre absolvenți, cum s-au împărțit diriginții, ce laboratoare noi au fost dotate cu ce, și, mai presus de toate, ce ne facem cu matematica, singura disciplină care revine în fiecare vis de proporțiile coșmarului. Ce s-a petrecut în viața marilor profesori și, din cînd în cînd, cite o propoziție nesigură despre marile examene care bat la ușă. Începutul e un cîntec pe mii de voci, care se așază în memorie ca un fragment dintr-o epopee a cunoașterii. Școala în primele zile e ca o cetate în care copiii se pregătesc să devină bărbați, unde învață lecția răspunderii, unde jocul se stinge spre a face loc ideii de muncă. Cu umorul adolescenței se aleg materiile frumoase de cele urite și profesorii buni de

cei severi, și, între joacă și seriozitate, se pregătește o balanță a cunoașterii în care contează fiecare noțiune, fiecare lecție, fiecare materie. Școala nu e un loc în care îmbătrinesc copiii, ci o instituție unde se clădesc oameni instruiți. Fiecare cunoștință are importanța unui bloc de piatră dintr-o forțăreață. În vechimea unora stă mărgeala tradiției iar în nouitatea altora se întrezăresc descoperirile veacului. Școala, ca loc în care viitorul vine mai repede, aparține prezentului în măsura în care pregătește oamenii pentru mileniul următor.

Cantitatea de energie concurează uimirea și izbucnirile de entuziasm au intensitatea arteziyenelor. Cei mici se pierd și plîng pentru că nu-și descoperă clasele și colegii, cei mari au deja înfelepciunea și îngîndurarea soldaților dinaintea atacurilor. Departee, la geamuri, părinții așteptînd cu sufletul la gură rezultatele fiilor, aspri în a nu mai îngădui copilăriile pe care le-au făcut și ei, mindri de fiecare notă mare ca de o ispravă de Făt-Frumos, gata să facă orice pentru un rost mai bun în viață. Primele zile au candoarea și poezia marilor planuri abia începute. Încordarea și înclăstarea vin mai tîrziu ca un semn că jocul a căpătat gravitatea muncii.

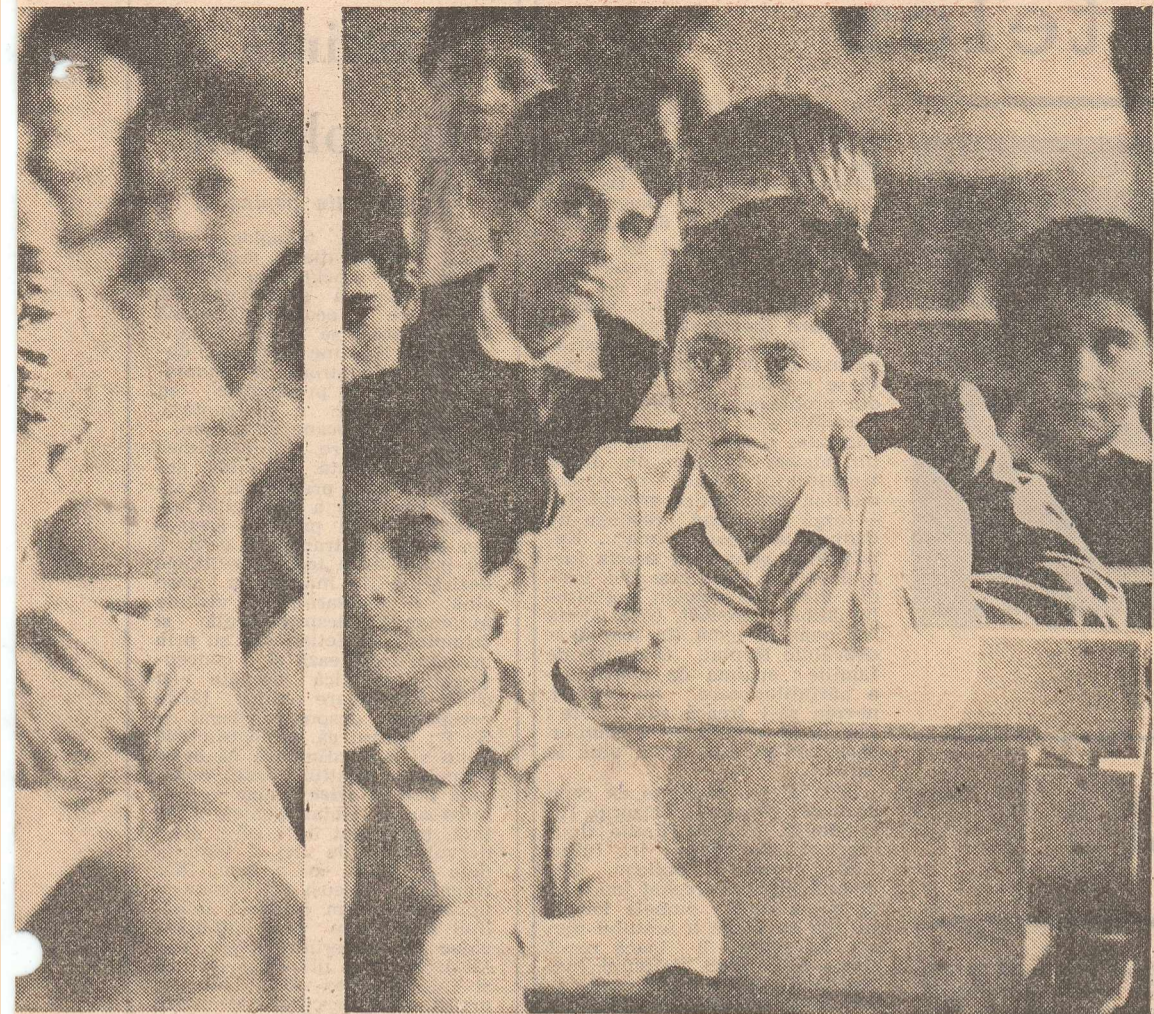
CORNEL NISTORESCU

Emoții, emoții

În cabinetul de limbă franceză, tehnică modernă

„Învățați, învățați, și iar învățați!”

Purtătorii abecedarului

Visul care se naște în laborator

Portativ școlăresc...

Cartea de istorie

Un istoric american
despre trecutul
Transilvaniei

Eram student în anul al II-lea al facultății de istorie când, împreună cu alți colegi, am participat la întâlnirea cu un istoric american — profesorul Keith Hitchins de la University of Illinois din Urbana, S.U.A. Am fost impresionat atunci de două lucruri: în primul rând claritatea în expunerea problemelor de istorie a Transilvaniei, în al doilea rând modestia profesorului american, care ne trata, așa spune într-un mod puțin obișnuit pentru noi, ca pe niște egali. Zece ani mai târziu aveam să-l vizitez pe profesorul Hitchins cu ocazia unei călătorii de studii peste Oceanul Atlantic. Între timp îl cunoscusem mult mai bine, prin intermediul lucrărilor sale sau prin imaginea sa zugrăvită de prietenii și colegii români. Sosit în România la începutul deceniului șase, profesorul Hitchins învășase în primul rând limba noastră, dar și pe cea maghiară, în scopul de a-și forma o pregătire temeinică în istoria zbuciumată a teritoriilor românești, intracarpătice. Teza sa de doctorat — *The Romanian National Movement in Transylvania, 1780—1849* — apărută la prestigioasa editură a Universității Harvard, a fost considerată drept „un model de monografie istorică” (Andrei Oțetea în „Studii”, tom V, 1972, nr. 4, p. 830). De o călduroasă primire în rîndurile istoricilor români s-au bucurat și două culegeri de studii ale sale, publicate în versiunea românească la Editura Dacia din Cluj-Napoca, ca și *The Idea of Nation. The Romanians of Transylvania, 1691—1849*, apărută la Editura Științifică și Enciclopedică. Lucrarea ce o prezentăm astăzi este de fapt ediția franceză a acestei din urmă cărți (*L'Idée de nation chez les Roumains de Transylvanie, 1691—1849*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1987, 233 p.) ce și-a propus să urmărească nașterea și difuzarea ideii de națiune în rîndurile românilor transilvăneni în perioada dintre sfîrșitul secolului al XVII-lea și revoluția de la 1848—1849. Trebuie să subliniem de la început că în societatea medievală termenul de „națiune” nu avea accepția pe care i-o dăm astăzi, adică de comunitate etnică istoricește formată, definită prin limbă, teritoriu, viață economică și profil psihic, ci desemna doar păturile privilegiate ale unei comunități. În structura politică a Transilvaniei caracterizată de ceea ce s-a numit *Unio trium nationum* (uniunea celor trei națiuni — respectiv nobilimea maghiară, patriciatul săsesc și fruntasii seculilor), populația autohtonă și majoritară a Transilvaniei — români — nu numai că nu se bucurau de nici un drept, dar, mai mult, fusese adusă în situația de simplă „tolerată” pe pămîntul strămoșesc.

Limita inferioară a cercetării profesorului american coincide cu trecerea Transilvaniei în stăpînirea Imperiului habsburgic. Autorul schițează structurile sociale și politice ale provinciei românești în preajma păcii de la Carlowitz (1699) pentru a prezenta apoi obiectivele Curții de la Viena, a cărei politică de prozelitism catolic între români viza consolidarea dominației habsburgice. Sensul acceptării Unirii cu Roma a fost, fără îndoială, încercarea de a deschide românilor drumul spre statutul privilegiat. Astfel se explică demersurile și întreaga activitate a lui Inocenție Micu, care a revendicat egalitatea în drepturi a româ-

nilor cu celelalte „națiuni” politice din Transilvania. Argumentele sale, ce erau și trei realități fundamentale au fost următoarele: românii sînt cei mai vechi locuitori ai Transilvaniei, românii sînt cei mai numeroși locuitori ai Transilvaniei, românii acoperă, prin dările plătite, cea mai mare parte a contribuțiilor publice; în consecință ei erau cu totul îndreptățiți să beneficieze de același statut ca și ceilalți locuitori ai Transilvaniei. Lucru demn de subliniat. Inocenție Micu concepea națiunea în sensul etnic, incluzînd pe toți românii, și nu în sensul îngust medieval.

După analiza agitațiilor țărănești provocate de Visarion Sarai din Cioara, profesorul Hitchins revine în sfera adepților și continuatorilor celui care a inaugurat lupta națională a românilor transilvăneni. „Ei sînt cei care au dat ideile lui Micu despre continuitatea națională română coerentă unei doctrine, și care au pus bazele unei ideologii naționale moderne” (p. 87). Este vorba desigur de intelectuali din anii 1770—1825 în primul rînd Samuil Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior, Ion Budai-Deleanu, Ion Molnar, a căror operă este cercetată mai ales în ceea ce privește dezvoltarea conștiinței naționale. Pe bună dreptate, autorul îi numește generația luminiștilor transilvăneni, generație ce s-a ilustrat nu numai prin scrieri istorice și filologice, dar, angajată politic, ea a sprijinit puternic efortul de emancipare națională prin redactarea celebrului *Supplex libellus Valachorum* (1791), ca și a noului *Supplex* din 1804.

Generației următoare, cea pașoptistă, îi revine sarcina de a modela conceptul modern de națiune. Timotei Cipariu, Simion Bărnuțiu, August Trebnișu Laurian, George Barițiu, Avram Iancu, Alexandru Papiu Ilarian ș.a. au reprezentat o adevărată pleiadă de învățați și militanți politici care au făcut din emanciparea românilor transilvăneni crezul întregii lor activități.

Keith Hitchins subliniază că rolul intelectualilor a fost covârșitor în raport cu numărul lor într-o societate în care populația românească era alcătuită în proporție de 90% din țărani (din care trei sferturi erau iobagi și jeleri și numai un sfert liberi). „Formidabila sarcină” pe care ei și-au asumat-o nu i-a strivit, ci dimpotrivă le-a mobilizat energiile puse în slujba neamului lor.

Revoluția de la 1848—1849 a dat românilor lecția necesară, anume de a-și îndrepta strădaniile în direcția organizării politice și dezvoltării economice a românilor transilvăneni pînă la unirea cu frații lor de peste munți într-un stat național unitar.

La sfîrșitul acestor rînduri se cuvine încă o dată elogiat profesorul Hitchins a cărui lucrare (tradusă acum în franceză) este pe deplin o realizare. Ca și celelalte lucrări ale profesorului american, această carte se distinge prin amploarea documentației, ce merge pînă la explorări în arhivele românești și străine, prin analiza atentă, claritatea expunerii și, în sfîrșit, prin respectarea adevărului istoric. Toate aceste calități fac din cartea lui Keith Hitchins un model ce va contribui la mai buna înțelegere a luptei poporului român pentru independență și unitate națională.

ANDREI BUSUIOCEANU

Vitrina artelor

Ce se petrece înainte de primul gong

Anotimp teatral

Cine n-a văzut niciodată un teatru pe dinăuntru (acel înăuntru care începe dincolo de scenă), cine n-a cunoscut, măcar în treacăt, îngrămădeala modestă a cabinelor, scările dosnice, aerul tandru de mansardă cu vechituri drazi, coridoarele tocite de pasul atîtor generații de actori, felul „adunat”, strîns, de a vieții acolo, în spațiile cortinei — ca o replică a intimității față de spațiul celălalt, nemilos de deschis, al scenei, al sălii —, cine n-a zărit, măcar din întimplare, celălalt „tărîm”, trebuie să știe că a pierdut Spectacolul. Am văzut undeva, într-un sat, într-un cămin cultural construit cu har și cu dare de mină, cabine pentru „actori”. Erau, atunci, pline de copii, interpreți ai unui spectacol de estradă, care, pătrunși dintr-o dată parcă de adevărul posturii lor, se „demachiau” cu toată seriozitatea în fața oglinzilor, cu aere de veterani ai aplauzelor. Așadar, misterul începe chiar de acolo, din praful dulce al cabinelor, far gongul nu e decît o țîrzie, tautologică recunoaștere.

Diminețile teatrului alcătuiesc un anotimp aparte. Regizorul, actorii, scena însăși redevin simple elemente ale unui joc de puzzle, recombinînd la nesfîrșit alte și alte figuri. Forfota repetițiilor — precedată, dis de dimineată, de aceea, mai gălăgioasă, sau mai altfel gălăgioasă, a mașinistilor, recuzitelor, timplarilor etc. — are un sunet al ei, inconfundabil, uneori mai aprins, cum e de pildă acum, toamna, cînd se numără și se pregătesc de zbor „bobocii” viitoarelor luni de teatru. Am călcat pragul citorva teatre bucureștene, în aceste zile, avînd îngăduința de a asista la cîteva repetiții. Fete în cămăși bronzate de turneele sau odihna verii, fluturări de vesminte spunînd adio vremii frumoase, proiecte cu duimul, starturi și finisuri la fel de interesante, de concentrate, într-un cuvînt, lucru intens.

La Teatrul „Ion Creangă”, de la o vreme, zinele și prîntii vorbesc limbi străine. Buchisesc, greșesc, iar învață... Da, muzicalul lui Ion Lucian — Cenușăreasa — se pregătește să răspundă unei invitații în Japonia, unde va fi prezentat în limba locului. De altfel, teatrul „Ion Creangă” nu este la prima experiență de acest fel. Dar despre asta va mai fi vorba în curînd.

Replici in espadrilo

La Teatrul Mic, O scrisoare pierdută se repetă încă fără mișcare, în cabina 2, undeva în adîncul teatrului, cu toată zarva Sărindarului sub ferestre. O jumătate de oră, replicile — cunoscute și răs-cunoscute — se întretaie totuși, în auzul meu fără să se lege nimic. „Cine era?” „Cine să fie? Dăscăli-mea, Ionescu, Popescu, popa Pripici...” Și brusc, glasul regizorului Silviu Purcărete: „Nu ridică virgulele, Mache!” Dinu Manolache dă semne că a recepționat indicația. Și iarăși: „Și popa Pripici?”

În fotolii, în haine de stradă, Pristanda (Dinu Manolache), Tipătescu (Mihai Dinvale), Trahanache (Nicolae Iliescu) și Zoe Trahanache (Rodica Negrea). Se încearcă sunetul vorbelor. Se caută nuanțe, se consolidează amănunte deja stabilite. Lectura are de-acum o tăietură distinctă, intențiile regizorale încep să se facă simțite. Pristanda, de pildă, nu mai este umilul smecher, ci, dimpotrivă, smecherul care știe să fie, la nevoie, umil. Printre replici, actorii pasează regizorului mingile de ping pong ale sugestiilor. Silviu Purcărete aprobă liniștit „găselnițele”. Se vede limpede că, dincolo de această „spumă” a inventivității, în mintea lui spectacolul există, clar, articulat.

„Mișone (cel strigat astfel este, desigur, Mihai Dinvale),

asta o făcea mai ușor!”. Se intră și se iese din cabină. Scurtă vreme, peste repetiție planează privirea fermă, aproape severă a scenografei Maria Miu. Se cere un foc. În clipa următoare (economie de timp!) plouă cu brichete și cutii de chibrituri. Mai departe. Textul privit la microscop, descojit de toate sensurile posibile, pregătind, dinăuntru, gestul, mișcarea.

„În trei săptămîni trebuie să ridicăm piesa!”. Glasul e al lui Silviu Purcărete. În traducere: peste trei săptămîni, piesa trebuie să se repete de-a nouăzeci și șase ori pe scenă, cu mișcare, cu ceva decoruri. Drept răspuns, Nicolae Iliescu, care tocmai a încheiat o scenă (în care a și dovedit că și cunoaște textul foarte bine), în poză marțială, sugubează: „Nu știu cum o să iuți voi, dar eu o să joc foarte bine!”. Iese. Într-un colț, Dinu Manolache probează o pălărie neagră cu boruri mari și dantele. Ceilalți repetă. Observ fără să vreau, că Zoe Trahanache (alias Rodica Negrea) poartă espadrile foarte mici, ca de copil.

Dimineța de lucru s-a terminat. Mai e puțin și începe după-amiaza de lucru (pregătirea pentru spectacol) apoi seara (spectacolul). Miine dimineată, fotoreporterul nostru va găsi aici aceeași cuminte, veselă buchisală pe textul lui nenea Iancu, minată din urmă de ambiția de a spune altfel, pentru alți oameni, ceea ce de altfel ori s-a spus. Să avem deci, „puțintică răbdare”.

Conturul corolei

Foalerul Sălii mari a Teatrului Național. O frînghie groasă desenează pe mocheta aurie conturul unei scene. Se repetă Drumul singurătății, de Arthur Schnitzler, în regia lui Mihai Berechet. Voce mică. Instrumentul principal al actorului trebuie menajat! Activitate încă

destul de bogată în colțul (fotoliul) sufleurului. În „scenă”, Valeria Gagealov, George Oancea, apoi Florin Piersic jr. și George Oancea, apoi Damian Crișmaru și George Oancea. Se lucrează la detalii de mișcare.

Rețeaua de senzuri ale piesei lui Schnitzler („E un autor care nu s-a mai jucat la noi din anii '30 și care cunoaște acum o relansare spectaculoasă pe scenele lumii. Lumea austro-ungară de la sfîrșitul secolului 19 se reflectă aici cu unele din problemele ei. Drumul singurătății e o piesă despre singurătate, despre părinți și copii, binîșor atînsă de febra teoriilor lui Freud, de elanul marilor descoperiri arheologice — erau anii cînd Schliemann dăduse la iveală Troia... Explicațiile, rotund și precis formulate, dar transcrise aici, însă, din memorie, aparțin regizorului Mihai Berechet, care, atent, mă pune în temă (în șoaptă) se dezvăluie tréptat. O dramă de familie: spaima de adevăr — a părinților care, au, uneori, nevoie să-l treacă sub tăcere; nevoia de adevăr — a copiilor, care vor să știe totul, pînă la capăt.

„Am aici o mulțime de copii de teatru — spune regizorul. Într-adevăr, în distribuție figurează Florin Piersic jr., Iulius Liptac, Lammia Beligan. Regizorul Mihai Berechet îmi arată cu mîndrie numele lor pe pagina de gardă a textului piesei. În privire îi iocă parcă iluzia întoarcerii timpului înapoi. În definitiv, aceste „dinastii” ale artei sînt frumoase și liniștitoare.

Se repetă mișcarea. Fiecare gest, fiecare pas, care pe scenă pare atît de firesc născut din text, din inflexiunile vocii, din stările personajului, este — iată! — atent, milimetric desenat încă de la început. Damian Crișmaru face gesturi de atenționare pe replica lui George Oancea. „Da, am uitat!”. Se reia fără milă. O dată, de două ori, de trei ori.

Cînd și cînd, glasul tunător al lui Mihai Berechet cere liniște sub bolțile uriașe ale foaiierului, unde fiecare șoaptă capătă proporții supărătoare.

De pe o scară, cad, fără voie, teancuri de cărți (recuzită). Ilaritate. Două măsute, una peste alta, încearcă să dea dimensiunile și geometria unui pian. „Dragul meu, stai drept, ești ofiter, ești ulan, vii dintr-o școală de ofițeri!” Tinărul Piersic caută, disciplinat, să găsească atîtudinea cerută. Peste puțin timp, aceeași scenă se va repeta cu Iulius Liptac în același rol, Felix Wegrat. Piesa va avea (afiu) două distribuții paralele. „Nu te grăbi, dragul meu. Nu intra în stări de nervozitate. Te rog! Se vede. Vă știu eu foarte bine!” Maestrul Berechet îl dăscălește pe „copiul de teatru”, care ascultă numai ochi și urechi.

Regizorul secund, Mihai Niculescu, semnlează mici abateri de la elementele de mișcare deja stabilite. Maestrul Berechet face un semn de îngăduință: „Abia de două zile lucrează asta!”.

Frînghia nu se mai vede. Bucata de mocheta a devenit demult scenă pur și simplu. Cu fiecare replică, spectacolul se limpezește. Ceea ce se întimplă seamănă pe undeva cu filmul încetînit al înfloririi unei corole.

TANIA RADU ■

Știință și politică

(Urmare din pagina 1)

prin știință și tehnologie. Și dacă „dominația” științei și tehnologiei asociată cu participarea populară și o dezirabilă dezvoltare economico-socială este capabilă să ofere promisiuni și legitime așteptări, dominația prin știință și tehnologie agravează problemele cu care omenirea e confruntată creînd noi capcane și dileme.

Din nefericire, o asemenea dominație există. Ea a fost generată și este prezervată de actuala structură a sistemului internațional. Și printr-o asemenea structură transferul de S+T nu poate avea toate rezultatele dezirabile (în măsura în care sînt și necesare). O viziune autonomistă despre știință și tehnologie le fetișizează și, prin aceasta, facilitează și o concepție și o practică eronate (și chiar dăunătoare pentru țările receptoare) despre transferul de S+T; pentru că se poate crede (cum și s-a întimplat) că orice tehnologie și știință este adecvată pentru orice sistem economico-social (chiar pentru orice țară, indiferent de nivelul ei de dezvoltare); de aici și tentația deja amintită, de a face din transferul însuși un panaceu universal și un remediu infailibil (așa cum s-a întimplat chiar la Conferința O.N.U. din 1963). Practica ultimelor decenii și înțelepciunea acumulată (cu prețul unor descurajante experiențe) au demonstrat că problema este mult mai complexă, are fațete viclene și pline de capcane.

Deschiderea științei (și tehnologiei) spre nevoile umane (și sociale) reale, dezvăluie, la nivel social, responsabilitățile politice științei în domeniul alic discutat. Pentru că însăși natura științei și tehnologiei este duală, ca purtători și în același timp distrugători de valori, este sarcina politicii științei și tehnologiei (și a oamenilor de știință implicați nemijlocit atît în procesul producerii științei cît și în cel al politicii utilizării ei societale) de a le orienta astfel încît nu numai să nu submineze ci să sprijine și să promoveze scopuri cu adevărat umane.

Nu o să insist asupra exigențelor morale și/sau politice încorporate în concepția care plasează transferul de S+T ca un aspect al noii ordini internaționale. Nu pot însă să nu deplîng și să condamn „rezistențele” instituționale și politice opuse dezideratului legitim al elaborării și adoptării, prin consens unanim, a unui Cod de conduită pentru transferul internațional de S+T (pentru care România socialistă a militat activ și consecvent). Acest cod ar include prevederi de natură să conducă la eliminarea practicilor restrictive și discriminatorii din comerțul cu tehnologie, acordarea unui tratament preferențial țărilor în curs de dezvoltare, întărirea capacității tehnologice a țărilor în curs de dezvoltare și adaptarea tehnologiilor la necesitățile specifice ale acestora. Transferul de S+T trebuie să devină o verigă foarte importantă în lanțul (instituționalizat la nivel internațional) apt să transforme știința și tehnologia dintr-un domeniu și un factor al încheităților și inegalităților în factori direcți și binefăcători în procesul mondial al reducerii, și apoi al lichidării tuturor formelor de inegalitate în sistemul internațional.

● Pedro Liendo, bas originar din Venezuela, premiat la multe festivaluri europene, stăpîn pe un repertoriu variat și de operă și de lieduri, va susține rolul Don Basilio din *Bărbierul din Sevilla* programat de Opera bucureșteană vineri 25 septembrie, ora 18. Din distribuție mai fac parte: Ștefăniță Lascu (Almaviva), Adriana Alexandru (Rosina), Emil Iurascu (Figaro), Alexandru Moisiuc (Don Bartolo). Conducerea muzicală: Carol Litvin.

● Cu Eleonora Enăchescu (Olimpia), Elvira Cîrje (Giuletta), Liliانا Clobanu (Antonia), Adriana Alexandru (Niklaus), Lucia Cicoară (O voce),

Ionel Voineag (Hoffmann), Dan Zancu (Lindorf), Cristian Mihăilescu (Andreas), Corneliu Fănățeanu (Spalanzani), Adrian Ștefănescu (Crespel), Ștefan Teodorescu (Luther), Nicolae Bratu (Nathanael), sîmbătă 26 septembrie, la ora 18. *Povestirile lui Hoffmann*. Dirijor: Lucian Anca.

● Matineul pentru copii de duminică 27 (ora 11) prezintă *Povestea micului Pan* de Laurentiu Profeta, cu Paul Basacopol (Povestitorul), Nicolae Constantin (Tatăl), Marina Mirea (Mama), Adriana Alexandru (Nan), Adrian Ștefănescu (Căpitănelul piratilor), Cristian Mihăilescu (Crocodilul) și cu Iirina

Lăzăriciu, Oana Rădulescu, Laurentiu Moise și alții din corul „Vocea primăvara” în roluri de copii. La pupitru: Claudiu Negulescu.

La Opera Română

● Basul venezuelan Pedro Liendo, amintit mai sus, va susține luni 28 septembrie (ora 18), cu Lavinia Coman la pian, un *Recital de arli și lieduri* cuprin-

zînd lucrări de G.B. Bononcini, G. Paisiello, A. Scarlatti, W.A. Mozart, Fr. Schubert, G. Verdi și M. Ravel precum și cîntec din folclorul Venezuelei.

● Marți 29 septembrie, la ora 18, *Carmen*. În distribuție figurează: Ruxandra Vlad (Carmen), Constantin Ene (Don José), Nicolae Urdăreanu (Escamillo), Victoria Bezetti (Micaela). Dirijează: Cornel Trălcescu.

● O Seară de balet romănesc — miercuri 30 septembrie (ora 18) cuprinzînd: *Rapsodia I* de George Enescu, *Gura lumii* (colaj muzical din lucrări de George Enescu și Theodor Rogalski),

Cîntec înalt de Irina Odăgescu-Tutuianu și *Vibrații contemporane* (Simfonia I) de Șerban Nichifor. Ultimele două piese în direcția muzicală a lui Lucian Anca.

● Luna octombrie (joi, 1) se deschide cu un titlu din repertoriul mozartian: *Flautul fermecat*. Sub bagheta dirijorului Lucian Anca vor interpreta: Pompei Hărășteanu, Ștefăniță Lascu, Paul Basacopol, Nicolae Bratu, Eleonora Enăchescu, Elena Simionescu, Marina Mirea, Cornelia Pop, Veronica Gârbu, Lucian Marinescu, Cornelia Angelescu, Cristian Mihăilescu, Gerda Radler, Lucia Terbescu, Adriana Alexandru.

Poeme

de Constanta Buzea

alb in

alb in al mincilor
fără umeri fără brațe mă recunoști
catrandafirul in amurg amurgul
focul in ochii mei închisi clădești
extaz pierdut și regăsit oadaie rană suflet
prezent nisip in care mă inec
clipa amenințind cu degetul pământul
mi-arată lacul de umbră topit
valuri roii de ouă
ca fildeșul și străvezii
și pline de piatră și de diamant
un șarpe drept foșnind
coboară din clepsidra umple
poala vestmintului melancolia

pajiște

așa cum stai
intins istovit
cu ochii închisi
cu gene de cretă

lași locul lași somnul
lași poate aceleași
nedesluite urme
ca pasărea ce vine pe zăpadă

panta se-nclină
sufletul tău se ridică
și casa se umple de nori
și patul de iarbă

pajiște verde
dumnezeiesc de frumoasă
ea trebuie că a mai fost

iarba usucă și incercuiește
lumina izbucnind aluviuni
calcarul frunții tale podul palmei mele
și degestele pipăind golul
tunelul umbra

memoria nu

fascinați de construcție
dar și de muzeul prin care trecem
și in care incremenim
dar și de minunea capcană de a afla
lucruri intransmisibile

cu o secundă înainte de a pătrunde
in ultima încăpereză privind printr-o
fantă din zidul ce dă spre neant
acolo
odată cu ultimul pas pe care-l inchidem
apare o altă sală bine delimitată
spre care sufletul nostru suav
ii împinge pe noii născuți
spre alveola ce li se cuvine
și nu știm de ce ni se pare locul acela
prăpastie

memoria este și nu e
un lucru obligatoriu
depindem depinde și ea de date misterioase
intoarcere nu niciodată și nici
preumblări tihnite prin muzeu
nu sunt posibile

memoria nu și totuși noi
sperind in cumplitul unei ordini
și in firescul pelerinaj al celor ce vin
inchipuindu-ne demni a fi măcar in trecere
ale lor necesare oglinzi de o clipă
și pirghii de echilibru și
in ușor dezavantaj
într-o savantă plutire camuflind
prăpastia dintre aripa lor de fină pulbere
și pământul greu care suntem
negru și neimpăcat

pretext

tu pari a fi strins
in destrămarea minii mele
in degetele pline de ramii
nervilor
spirale fierbinți
in inelar in mijlociu și in
arătător
canale de sifid prin care
trupul și sufletul
mărturisesc prăbușirea lor
unul spre celălalt

Imaginea clipei

Un lirism curat (poate, pe-
alocuri, prea simplu, parcă naiv,
parcă prea apăsător romantic), un
echilibru bine dozat al luminii
și culorii (poate, pe-alocuri, s-a
mizat prea mult pe-această
cumpănire), dar indiscutabil, o
reală și enormă bucurie de-a
picta lumea inconjurătoare, cli-
pa ei de slavă și măreție, cea
tulburător de frumoasă față a
tot ce ne inconjoară, cam ace-
stea ar fi primele impresii de la
expoziția pe care Costin Ioanid,
un pictor destul de zgireit cu
ieșirile sale in lume, a avut-o
recent, la galeria Simeza. Pei-
sajele sale (un crâmpei de sat,
fațada unei străzi, un luminis
de pădure, marginea unui riu,
sau un luciu de deltă, cu bâr-
cile și sălețile de rigoare) au
ceva din cumințenia unor flori
de cimp. Grandoearea, asociațiile
subtile, angoasele de tot felul,
petele cromatice sofisticate, su-
gestiile culturale-intelectualizante
lipsesc aproape cu desăvârșire.
Costin Ioanid a pictat ceea ce
l-a reținut atenția, ceea ce l-a
ținut locului cu o vrajă blândă,
mai întâi și-nții de toate ome-
nească, adeseori înfinită atunci
când, cu o dispoziție sufletească
anume, descoperi, ca pe o taină,
chipul obișnuit al lucrurilor. Se
simte că pictorul n-a vrut, n-a
ținut să epateze pe nimeni și a

reușit pe deplin, deși așa ceva
este foarte greu de atins. Lu-
mea inconjurătoare, ar zice ar-
tistul, este dintotdeauna ace-
eași. Nou nu poate fi decât doar
sentimentul — dacă îl ai, în-
tr-adevăr — cu care te apropii de
ea. Costin Ioanid a avut, a
strins într-o viață de om, acest
sentiment, această bucurie de-a
picta nu numai ceea ce vede, ci
mai ales ceea ce simte, ceea ce
înțelege din neclintita frumu-
șețe a lumii și-a timpului. Pe-
alocuri, spuneam, parcă e prea
simplu, iar lumina și culoarea
sint prea clasice, prea lipsite de
o anume tușă mai îndrăzneată,
mai năzbătioasă, ca să zicem
așa. Dar, parc-se, exact aceasta
este imaginea pe care pictorul a
vrut să ne-o arate. Meșesugul
său și rostirea sa artistică au
atins un nivel ce a depășit ou-
tentativul, goana după o ori-
ginalitate ieftină și ușoară,
stridența sau insolitul incitant.
Nu întâmplător, ca să dea mă-
sura exactă a travaliului său, a
meșesugului in sine, pictorul a
adăugat pinzelor sale o largă
suită de desene, simple notatii
grafice a căror linie, al căror
rîm și-al căror aer intruchi-
pează, cum nu se poate mai
bine plăcerea jocului, bucuria
de-a așeza pe suprafața albă a
hirtiei (așa cum o face, de-alt-
fel, și pe pinză!) imaginea
înșasi a clipei.

VICTOR NIȚA

O garoaia

(Urmare din pag. 9)

fict de însuși poporul român,
artistul plastic contemporan s-a
aplecat cu deosebită grijă asu-
pra acestui nesecat izvor de
inspirație și înălțare morală, de
adincă mindrie patriotică. Așa
se face că o bună parte din
realizările și reușitele colegilor
mei poartă in ele înaltele idea-
luri de pace ale poporului ro-
mân, vocația sa de constructor
al vieții, dar, in același timp,
glorifică luminoasa figură a
eroilor neamului nostru, pagini-
le de sublim patriotism scris
in cartea mare de istorie a po-
porului nostru. Înțelegem să
ne facem datoria și pe mai de-
parte, considerindu-ne și pe
mai departe fiii acestui străbun
pământ, pentru a cărui cinstire
umeltele noastre, sufletul nos-
tru, brațele noastre și simțirea
noastră nu vom obosi niciodată.
Cred însă, totodată, că-n viito-
rul imediat apropiat artistului
plastic român îi revine datoria
de-a se implica și mai mult,
efectiv așa zice in realitatea in-
conjurătoare. Orașele noastre
aproape că și-au schimbat în-
fățișarea. Au apărut, parcă peste
noapte, zeci și zeci de noi

cartiere, noi și noi lăcașuri de
cultură, stadioane, parcuri,
lacuri de agrement, inclusiv noi
și noi întreprinderi. Arta mo-
numentală ar putea, cu largul
consens al forurilor locale, să
aducă un plus de frumusețe
acestor noi realizări. Mă gin-
desc, de exemplu, la mozaicu-
rile ce ar putea orna fațada
marilor blocuri, a caselor de
cultură, sau a unora din întreprin-
deri. Sau mă gindesc la o
sumedenie de compoziții mo-
numentale ce ar putea largi și
innobila spațiul unor piețe pu-
bliche, sau ar putea centra o
zonă de agrement. Avem, in
această direcție, o bună expe-
riență dobîndită in ultimii ani
fie prin taberele naționale de
creație, fie prin participarea
efectivă la infrumusețarea unor
anume zone de larg interes tu-
ristic. Avem, totodată, un foarte
lărgit grup de tineri artiști
afilați in plină afirmare, cîști-
gători a zeci și zeci de con-
cursuri internaționale. Este
timpul să folosim din plin dorin-
ța lor de implinire, talentul
și priceperea de care dispu-
n. Sint sigur că orașele țării vor
fi, datorită lor, artiștilor, mult
mai frumoase, mult mai perso-
nale. Prin arta noastră am pu-
tea infige la butoniera orașe-
lor o garoaia albă sau roșie,
plină de dragoste și puritate.

HOREA POPESCU:

(Urmare din pag. 9)

șoara Nastasia", „Baia", „Ascen-
siunea lui Arturo Ui", „Aristo-
crații"... Marile spectacole cu
siguranță că n-au nici o legătura
cu dificultatea montării lor.
Nu faptul e-al investit mai
multă muncă îți acordă de la
sine și calificativul maxim. In-
vestiția, de artă, nu e totdea-
una egală cu investiția de
muncă. Eu socotesc mari spec-
tacole numai pe acelea care au
un rezultat de șoc asupra pu-
blicului, care-i dau o problemă
de gindire, care-l mișcă peste
receptia obișnuită.

— Stăpîniți la fel mijloacele
cinematografice? Cronicile la
ultimul dvs. film „Cuib de
viespi" au fost extrem de favo-
rabile.

— Și ce-i cu asta? Vă aștep-
tați să fiu criticat?

— E mult mai bine acum, ați
uitat de boală...

— Îmi întindeți capcane și
trebuie să fiu atent. Cinemato-
grafia a fost o tentație a tîne-
reții mele cu rezultate incerte
la început. Am avut încredere
in, să-i zic, vocația mea cine-
matografică, dar din păcate
n-am putut s-o dovedesc atunci.
Mai mult decât atîta, mi s-a
acordat și încredere pe acest
drum din moment ce am avut
oazia să studiez aproape un an,
in 1965, la Institutul de Inalte
Studii Cinematografice de la
Paris.

— Mă ajutați să-mi amintesc
ce a rezultat?

— Prefăcută întrebare! Știi
prea bine. Nimic, n-am făcut
nici un film pînă anul trecut.

Nu este destul să mergi la Pa-
ris ca să ajungi un regizor ma-
re, dar, oricum, după ce am pe-
trecurt zi și noapte in săli, vî-
zînd și analizînd filme, după ce
am cunoscut regizori despre care
s-au scris mii de pagini, cred
că mi-am format o anumită
optică, un început de profesio-
nalitate, pe care acasă nu l-am
putut demonstra, pentru că n-am
fost de acord cu scenariile care
mi se propuneau.

— Alegerea scenariului pen-
tru „Cuib de viespi" vă apar-
ține?

— Mi s-a propus, dar am avut
mai multă încredere in premi-
sa dramatică a acestui sce-
nariu. Rezultatul cel mai bun
l-am dat in tragicomedie. Lu-
mea și personajele din acest
film nu sint atît de aproape de
sufletul meu dar am putut de-
monstra ce știu. Ce mi-ar plă-
ce mie să lucrez in cinemato-
graf ar fi ecranizarea marji li-
teraturi ardelenice. Oarecari se-
sizări despre aptitudinile mele
au fost făcute mai dinainte
in cronicile de teatru care, nu o
dată, au notat că am in spec-
tacole viziuni cinematografice.

— Reflectați acum la un alt
film?

— Activitatea teatrală mă pu-
ne in imposibilitatea de a spu-
ne „motor" înainte de premiera
„Moștenirii", care, ați înțeles,
trebuie să fie un eveniment ar-
tistic. După aceea „motor"!

— Oricum, aveți un plan de
lucru interesant și solicitant.

— Așteptăm cu mare interes
premierele pieselor semnate de
D.R. Popescu, Platon Pardău,
Dana Dumitriu, care a făcut o
evocare a anului 1848, prin scri-
sorile lui Ghica. Din literatu-
ra universală anunțăm „Tor-
quatlo Tasso" de Goethe, acum
in repetiții avansate, sub con-
ducerea Ancăi Ovanez, „Dru-

mul singurătății", de Arthur
Schnitzler, in regia lui Mihai
Berechet.

— Și alte surprize plăcute
cînd vom citi aișele. Printre
spectacolele inedite din drama-
turgia universală, imi permiteți
să trec și „Contrabasul".

— Nu l-am uitat, dar vreau
să deschid o paranteză mai
lungă. Inedit prin formulă
(un monolog de două ore),
este un spectacol important
prin interpretarea magistrală a
lui Radu Beligan, este deosebit
prin calitatea textului, care nu
este, cum se mai întimplă, din
a doua mînă a literaturii occi-
dentale. Acest monolog prileju-
iește lui Radu Beligan, directo-
rului nostru, o maximă expunere a
tuturor posibilităților sale, de-
mult cunoscut dar aici le in-
sumează strălucit.

— Un om orchestră.

— Mai exact decât atît, Radu
Beligan stă in scaunul de cul-
me al profesiei sale.

— Cîți ani se împlinesc de
cînd vă ocupați de regie?

— (tăcere prelungă).

— Ce întrebări neplăcute!

— Eu mă mai credeam tînăr
și dvs. mă aduceți la realitatea
dură a anilor. Știu eu la care
moment ar trebui să mă fixez?
Atunci cînd am semnat primul
spectacol și eram in studen-
ție?

— Se numea?

— „Conu Leonida față cu re-
acțiunea", era prin 1952, iată că
nu mi-e frică de ani, numai
că-mi pare rău că trec atît de
repede.

— Ați avut o viață plină cu
această profesiune. Ați fi putut
fi la înălțime și in sala de ju-
decată, descîrînd complicate
dosare umane, ați fi putut fi in
elementul dv. și pe schela unei
construcții cu 10 etaje?

— A fost într-adevăr o via-

ță plină, dar chinuitoare, cu
emoții care solicita mult
cordul. Am fost și sint depen-
dent de critică, de actori, de
sufleuri, de costumieri, de mai-
strul de lumină. In arhitectură,
planșele rămîn și pot fi o mă-
rurie a unui gînd. Aici se lasă
cortina, se sting luminile, to-
tul dispare, totul e tăcere.

— Cinematograful și televizi-
unea, pot păstra in cutia de
metal, in arhive, spectacole și
pentru generațiile viitoare.

— Da și nu! Spectacolele me-
le sint greu de transpus, prin
complexitatea sceno-tehnică, iar
din sală, filmarea prezintă in-
conveniente. Nu se pot deplasa
ușor camerele de luat vederi,
mobilitatea aparatelor este prac-
tic limitată, captarea sunetului
este de multe ori defectuoasă.

— Vorbește acum regizorul de
film.

— Astăzi toată lumea este
specializată cu limbajul tele-
viziunii.

— Sînteți același care a pus
in scenă „Domnișoara Nastasia"
cu cel care a montat „Gene-
roasa fundație"?

— Ce părinte afirmă că iu-
bește un copil mai mult decât
altul? Nu mai sint același de
acum 30 de ani. Intre cele două
spectacole este un unghi mare
de timp. Ni se schimbă
aprecierile, gusturile, in tea-
tru e chiar și o modă tre-
cătoare. Modificările nu sint
atît de mari cum spune cite-
unul, care crede că a revoluțio-
nat teatrul. Mișcările sint des-
tul de mici și mai ales ciclice.
Apoi, un spectacol care n-a
avut o mare audiență de public
poate să se uite mai ușor, dar
nu înseamnă că era de uitat.
Spectacolul meu de început,
„Domnișoara Nastasia", s-a
bucurat de un imens succes de
public...

— Așa e!

— ...in timp ce Baia, care,
mă confirma ca regizor, dacă
s-a jucat de 20 de ori.

— Aplauzele publicului nu
înseamnă întotdeauna și măies-
trie, indiscutabil...

— Este adevărat, dar pe mă-
sură ce au trecut ani, eu tind
din ce in ce mai mult către a-
precierea publicului, aderența
lui la spectacole îi dă valabili-
tatea și rațiunea de a fi. Acum
sufăr, de exemplu, dacă un spec-
tacol nu este gustat de public.

— La proba noastră de micro-
fon, v-am întrebat ce eșecuri
ați avut. Ați ris cu poftă și ați
spus: oho, cite!! Vă păstrați
părerea, chiar și zimbetul?

— N-am înțeles la ce eșecuri
vă referiți.

— Profesional...
— Mă leagă, citeodată, ceva
puternic de un text și rezulta-
tul scenic nu e cel scontat.
Atunci, indiscutabil, e un eșec.
Dar nu întotdeauna forul meu
interior îl consideră eșec, chiar
dacă alții îl socotesc așa. Aș fi
cu totul neinteligent să cred că
drumul fără spini este fertii
pentru creatori. Zona eșecului
m-a consumat mai mult decât
m-a bucurat succesul.

— Ați plecat vreodată de la
teatru mîhnit?

— De multe ori, chiar cînd
era un succes răsănorător. Vă
repet, nemulțumirea face parte
mai mult din firea mea, mă
mișcă mai puternic ce nu mi-a
reușit decât satisfacția aplauze-
lor, chiar sincere. Revelația
descoperirii unui fapt de crea-
ție majoră pe scenă, după lungi
săptămîni de muncă, e o zi
mare care trebuie trăită intens,
fără regrete. Iar inima trebuie
să se obișnuiască și cu emoțiile
puternice și cu trecerea grăbită
a anilor.

De ce să folosim inteligența altora, când o avem pe a noastră?

La Spitalul orașenesc din Borșa — Maramureș s-a născut și a rodit o idee generoasă. Ea aparține medicului Daniel Bărcan, care, cu un timp în urmă, și-a propus să facă din calculator un aliat de nădejde în bălălia pentru sănătate. La început el a găsit înțelegerea convenită și fondurile necesare la Întreprinderea minieră din localitate, iar mai apoi s-a bucurat de solicitudinea Institutului de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru tehnica de calcul și informatică din București. Aici, o echipă de specialiști condusă de inginerul Alexandru Trică, a izbutit să concretizeze propunerea medicului maramureșean. Așa s-a născut deci produsul program MEDAT, destinat administrării pe calculator a datelor medicale ale pacienților în sistemul de asistență ambulatorie cât și pe parcursul spitalizării.

Prin serviciile acestei instalații se pot obține „foi de observație automate”, ce cuprind date privind internarea și externarea bolnavului, rezumatul ale protocolurilor operatorii, date în legătură cu nașterea și sănătatea nou-născutului. Personalul medical poate avea de asemenea în timp record „dosarul medical automatizat”, deci un tablou ce cuprinde domiciliul și locul de muncă al pacientului, precum și date sanguine, intoxicații medicamentose, antecedente heredo-colaterale, imunizări, rezultatele investigațiilor de laborator, diagnostice și tratamente. În acest fel, personalul operativ poate lua cele mai prompte și exacte decizii pentru utilizarea eficientă a resurselor disponibile pe baza datelor furnizate de calculator în cadrul „tablourilor de bord” și a „situațiilor operative”.

Dialogul utilizator-calculator este de tipul întrebare-răspuns. Utilizatorul alege funcția dorită dintr-o mulțime de funcții puse la dispoziție de calculator.

Realizat pentru a fi aplicat într-un spital cu 500 paturi, produsul-program MEDAT urmează să fie perfecționat de către specialiștii de la I.C.S.I.T.T.C.I.

Și tot cu concursul specia-

liștilor de la amintitul institut a fost realizată o instalație de mare precizie și finețe, destinată de data aceasta industriei siderurgice. Și la fel ca în situația prezentată mai sus, totul a pornit de la o idee, dar ideea, ea însăși, s-a ivit ca urmare a unor necesități conjuncturale, deci din acel izvor calm al nemulțumirii și dorinței de mai bine spre care aleargă toți cei însetați de cunoaștere și progres. Momentul a apărut atunci când siderurgistii gălățeni, obligați de unele sarcini de export, s-au văzut constrinși să livreze beneficiarului extern produse cu anumite caracteristici și indici de calitate.

Examinând ofertele firmelor existente pe plan mondial, ei au putut constata că acestea puteau onora comanda abia în termen de 1—2 ani și, bineînțeles, la un preț foarte ridicat. Iată deci o situație dificilă, greu de depășit sub toate aspectele, dată fiind urgența comenzii externe și lipsa de tradiție în proiectarea și construirea unor asemenea utilaje. Dar cel mai dificil obstacol l-a reprezentat și de data aceasta învingerea prejudecăților. Iar în această privință, siderurgistii și cei ce le-au devenit ulterior colaboratori au avut de înfruntat cel mai laborios examen: confruntarea cu ei înșiși. Viața a demonstrat plenar, ca și cu alte ocazii, că totul depinde de noi, de îndrăzneala, priceperea și buna noastră credință, că și în domeniul construcțiilor de utilaje pretențioase, România poate intra în competiție internațională, folosind cea mai de preț valută: inteligența proprie.

Sub coordonarea Întreprinderii de aparate și utilaje de cercetare București, 15 unități de cercetare și producție au proiectat și pus în practică o instalație de control nedistructiv cu ultrasunete al pieselor metalice de mari dimensiuni, utilaj complex în care au fost integrate componente și subansamble din domeniile tehnicii ultrasonice, electronicii, acționării automate, tehnicii de calcul, informaticii și mecanicii de precizie. Sistemele de programare (programele de bază, cele de aplica-

ții pentru măsurători, cele de aplicații pentru calibrare, precum și programele de eșalonare, de test și comunicație) au fost realizate la Institutul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru tehnica de calcul și informatică de către cercetătorii Nicolae Badea, C. Vasiliu, D. Voicu, P. Rădulescu și M. Toma. De la Întreprinderea de calculatoare electronice și-au dat concursul M. Brezici și V. Vengjen.

Nu vom intra în amănunte, ele ar fi oricum inaccesibile publicului larg. Acesta, considerăm, își va face totuși o idee despre performanțele instalației dacă va avea în vedere următoarele: prin mijloacele clasice ale defectoscopiei, calitatea unei table este cercetată în circa două ore, în vreme ce noul utilaj eliberează în mai puțin de 15 minute un buletin de control ce cuprinde date generale asupra calității produsului, date privind funcționarea instalației și o hartă a defectelor. Această din urmă se atașează fiecărei piese metalice imediat după explorare și ajută prin afișarea coordonatelor fiecărui defect la stabilirea domeniului de funcționalitate: de la tabla pentru centralele nucleare la cea folosită în agricultură.

Aflată în „probe de casă”, (la data documentării noastre) instalația așteaptă ca linia tehnologică să fie complet terminată pentru a-și demonstra calitățile în producție. De remarcat că soluțiile tehnice adoptate se pot extinde la instalații de același gen, necesare în domeniile energiei nucleare, aeronauticii, chimiei și metalurgiei.

Cititorii noștri vor observa desigur că cele două realizări prezentate în cuprinsul relațiilor noastre, aparțin tehnicii de vîrf, deci acolo unde cuvîntul de ordine îl are creierul artificial, sau cea „materie nevie superior organizată”. Părțile ei legitime este însă mintea omenească, sau cea „materie vie superior organizată”, unde alături de științele inteligenței stau pasiunea și dragostea de țară.

MONICA STĂNESCU ■

O mîină întinsă celor fără mîini

Autorul brevetului de invenție cu numărul 90780, acordat de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, este un inginer al întreprinderii botoșenene „Electrocontact”, întreprindere care, nu o dată, ne-a dovedit prin realizările sale, atenția privită îndreptată asupra celor mai diverse nevoi ale oamenilor.

După o îndelungată și amănunțită studiere a mîinii într-una dintre cele mai nobile indeletniciri ale sale — aceea a scrisului — gîndul inventatorului a mers spre mîinile văduite de această firească deprindere. Despre ce este vorba? Pe scurt, inginerul Corneliu Andrișan vine, prin invenția sa, în sprijinul unei anumite categorii de persoane: cei ce prezintă infirmități la degete, infirmități innăscute sau datorate unor accidente. În rîndurile următoare vom încerca o sumară descriere tehnică. Noua proteză realizată la „Electrocontact” se prezintă sub forma unui dispozitiv auxiliar, cu ajutorul căruia se pot folosi obiectele de scris. Creionul, tocul, pixul sau stiloul pot fi utilizate, se știe, numai de către cei ce posedă integral falangele mîinii sau, în cel mai defavorabil caz, degetul mare și încă un deget. Proteza vine și în ajutorul celor care, datorită

unei nefericite întimplări, pierduseră pînă acum posibilitatea de a scrie. Dispozitivul este format dintr-o bucsă electrică ce se fixează pe obiectul de scris. O a doua bucsă se poate purta separat, sau se assemblează cu prima, interiorul ei fiind executat pe diferitele mărimi antropometrice ale falangelor. Rolul său este de a asigura fixarea unei falange de la un deget, sau, de la caz la caz, prinderea între degete. Este de reținut configurația primei bucsă electrice, adecvată corpului de scris, care se poate utiliza la înălțimea convenabilă celui ce utilizează proteza. Se realizează astfel, un corp comun al obiectului de scris cu mîina, acesta redobîndînd astfel posibilități de a scrie, prin mișcări extrem de precise. Nu trebuie omis nici faptul că dispozitivul auxiliar se poate folosi cu același succes la ambele mîini. Extrem de simplă ca realizare și la un preț scăzut, noua proteză medicală are toate șansele de a fi fabricată în serie.

Dincolo de ingeniozitatea sa, ideea inginerului Corneliu Andrișan de la „Electrocontact” Botoșani, înseamnă o mîină întinsă celor handicapați. Este, nu doar o compensare morală, ci și o șansă practică de a se trece peste o infirmitate, posibilitatea de reintegrare a unor oameni în activități utile societății.

La s-au redat unor mîini — grație mîinii iscoditoare — cea mai nobilă dintre indeletniciri, aceea a scrisului.

LIANA MOLNAR ■

Laserul și lumina ochilor

Laserul, acel fascicol luminos coerent, direcțional, aproape perfect paralel pe toată traiectoria, cu mare densitate de putere, își face tot mai mult loc nu numai în marea industrie, ci și în industria de sănătate. Inginerul Ion Dascălu și Smaranda Popescu de la Întreprinderea de aparate și utilaje pentru cercetare împreună cu cei de la Institutul de fizică și tehnologia aparatelor cu radiații au conceput și construit niște aparate numite fotocogulatoare pentru intervenții pe acei

delicat organ care este ochiul. Atașată la biomicroscop, sursa laser a fotocogulatorului, asemeni unei microexplozii concentrate cu efect caloric și mecanic de mare finețe, viadeacă o serie de afecțiuni oculare. În această chirurgie „luminosă” de mare precizie, medicul întinde prin microscop boala cu raza laser fără a mai face o intervenție cu bisturiul, care traumatizează totuși țesuturile învecinate, avînd în plus și avantajul unei regenerări celulare rapide. Experimentele făcute la clinica de specialitate a Spitalului Militar din București au dat rezultate bune. Deseeori lumina ochilor a revenit cu ajutorul luminii laserului!

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMĂNEȘTI

Cei de pe locul doi...

Ne-am preocupat și ne vom preocupa și în continuare de prioritățile științei românești, numeroase și semnificative, încă prea puțin cunoscute și popularizate. Am evocat multe dintre ele, de la efectul Procopiu la cei peste 50 de agenți patogeni descoperiți de Victor Babeș, de la reactivul Spacu la cel dinții avion cu reacție din lume creat în 1910 de Henri Coandă, de la funcțiile lui Pompeiu la Pinza Getică identificată de geologul Gheorghe Munteanu-Murgoci, de la farmacologia nespecifică fundamentată de Daniel Danielopolu la miile de genuri, specii și varietăți de plante, de animale descoperite de fii ai acestor meșaguri, cele mai multe purtînd în terminologia științifică chiar numele lor. Despre multe altele, neamintite încă, ar fi necesar să se scrie. Aceasta nu înseamnă însă că trebuie să uităm de realizările românești de „pe locul doi” — sau de pe cele imediat următoare — care au marcat prezența noastră în „primele rînduri” și au făcut parte din avangarda progresului tehnico-științific. Vom prezenta, prin câteva exemple, credem grațioase, gîndul nostru. Tot mai multe ramuri ale științei și tehnicii beneficiază astăzi de pe urma laserului, de

la metalurgie la chimie, de la biologie la medicină, de la fizică la metrologie, de la telecomunicații la astronomie, permițînd performanțe de un randament și o precizie de neimaginat în trecut. Ei bine, România s-a situat în avangarda acestor cercetări moderne; fizicianul Ion I. Agirbiceanu (fiul scriitorului Ion Agirbiceanu) a condus colectivul care, în anul 1962, a realizat, în cadrul Institutului de Fizică Atomică din București, primul laser românesc cu gaz (helium-neon), la numai doi ani de la realizarea primului laser pe plan mondial (1960) și la un an de la realizarea celui dinții laser cu gaz din lume. Tot astfel, acad. Eugen Bădăraș a fost printre primii cercetători din lume care au dovedit experimental existența emisiei electronice a metalelor bombardate cu ioni pozitivi.

Marele microbiolog, imunolog și epidemiolog Ion Cantacuzino este autorul unor descoperiri importante, precum „fenomenul Cantacuzino” în serul bolnavilor de scarlatină și a imunității de contact la nevertebrate, bazată pe forțele electrostatice dinlăuntrul organismelor. Dar tot el este și inițiatorul unei acțiuni care a ocupat „locul doi”, dar s-a bucurat de un mare ră-

sunet la lumea științifică. Iată despre ce este vorba: În anul 1921, bacteriologii francezi A.L.C. Calmette și C. Guérin pusese la punct vaccinul anti-tuberculos B.C.G. și îl experimentaseră pentru prima oară cu rezultate satisfăcătoare. Totuși, metoda lor era controversată, se relevau unele accidente (datorate de fapt unei preparări defectuoase), se exagera amploarea acestora și nimeni nu se „aventura” pe urma celor doi învățați. Nimeni în afara lui I. Cantacuzino. El a preparat, în condiții excelente, vaccin B.C.G. și l-a aplicat în masă, asupra 200 000 de copii. România a devenit astfel a doua țară din lume în care s-a introdus noul vaccin — un exemplu care a fost apoi mereu imitat, salvînd milioane de vieți omenești, pe care altfel tuberculoza le-ar fi măcinat.

În anul 1865, Louis Pasteur a aplicat primul tratament anti-rabic la om, vaccinînd cu succes un copil. Doar trei ani mai târziu, Victor Babeș efectuează prima vaccinare antirabică din România, în cadrul Institutului Antirabic din București, cel de al treilea de acest fel din lume (1868). Mai mult, savantul român dezvoltă o metodă proprie de tratament pentru cazul mușcăturilor grave și multiple (perfecționată față de cea franceză), cunoscută în literatura științifică internațională ca „metoda românească de tratament antirabic”, pe care o aplică pentru prima dată la om în 1891. În chiar patria lui Pasteur, opera lui Babeș *Traité de la rage* (1912) este distinsă cu presti-

giosul premiu Bréant (1915).

Să nu uităm nici de podul metalic realizat de marele inginer Anghel Saligny la Cernavodă, terminat în 1895 — abia astăzi depășit la noi, ca anvergură și faptă inginerescă, cu mijloacele și la nivelul tehnicii contemporane. Grandos și de înaltă tehnicitate pentru epoca sa, podul metalic al lui Saligny a fost cel de al treilea ca lungime, iar în Europa continentală era în această privință pe locul întâi (aceasta fără a mai aminti de noutățile pe care le aducea, de pildă introducerea oțelului moale în locul fierului pudlat și a sistemului de grinzii cu console pentru suprastructură). Iată de ce această construcție a veacului trecut figurează la loc de cinste în tratatele de poduri din toată lumea. Demn de semnalat este și faptul că la numai 13 ani de la invențarea procedurii Bessemer (1855) se instalează la Reșița cele dinții convertizoare Bessemer de la noi (1866).

Instruirea automată sau cel puțin introducerea sistemelor mecanice ca elemente ajutoare în strădania dascălului sînt astăzi la ordinea zilei pe toate meridianele planetei; radioul, televiziunea, banda de magnetofon „predau” lecții în cele mai diverse materii sau completează lecția susținută de profesor. Dar ciți știu că în pleiada celor care au anticipat printre primii acest curent cu jumătate de veac în urmă (sau chiar mai mult) s-au numărat și români?

Iată, în 1922 apare la București cartea *Problema alfabe-*

tismului și mașinile de învățat carte „colonel Anastasiu Cezar” de maiorul Ssel. Drăgoescu. Cezar Anastasiu utiliza o metodă originală de identificare și învățare a literelor pentru neștiutori, care apoi erau imbinăți în cuvinte și fraze pe un soi aparte de mașină de scris. Cu ajutorul acestui sistem, se relatează, un tânăr a învățat să citească și să scrie în 5 zile, iar un copil în 15 zile.

Un alt înaintaș printre cei care se străduiau să modernizeze mecanic pedagogia a fost inginerul-inventator Ioan A. Dumăitru, binecunoscut și peste hotare. Organizator de școli tehnice în domeniul radiului și automobilismului în numeroase orașe din Europa, el a realizat o serie de sisteme de înlocuire a profesorului, pentru a face față marelui număr de solicitări. Astfel, invenția sa „Profesorul automat”, din anii 1925—1927, sincroniza un aparat de proiectie cu film mut și un gramofon cu plăci pe care era imprimat textul lecției. O variantă perfecționată o realizează apoi (1931—1938) după crearea filmului sonor; experimentarea se realizează la București, Viena și Graz. A mai inventat (1922) și brevetat în mai multe țări Aparatul de direcție pentru învățarea conducerii automobilului, după ce proiectase și brevetase, la 18 ani (în 1915), un ornotopler (avion cu aripi batante), nu cel dinții, dar într-o concepție originală... Citeva file dintr-o cronică a ingeniozității.

I. M. ȘTEFAN ■

Prin mica înțelegere

Autogara Filaret, ora. 10.00. Lume multă, orașeni și săteni în drum spre casă. Mișcare continuă. Dintr-o privire ceva nu mi se pare firesc. Doi bătrâni, încărcati cu multe bagaje, urcă și coboară, tot într-un suflet, înghionții de alții, dintr-un autobuz într-altul. Ce cursă caută ei? Pe toate masinile care stănesc este afișată la vedere, direcția „București”. În București sîntem, de aici încotro mergem?

— Ce cursă căutați?
— Valea lui Dragu.
— Și cum o găsiți?
— Întrebăm din sofer în sofer, se mai anunță localitatea prin megafon, dacă nu sîntem atenți la numărul masinii sau nu-l recunoaștem, am pierdut cursa. Așteptăm, iar o oră, două...
— La Autogara din Militari, de pildă, sînt persoane numeroase, cu direcțiile bine precizate.
— Și aici au fost, dar, acum, asta e...
— Mă conving că asta e... Se aleargă, ca o regulă nescrișă a locului, de la un autobuz la altul. Lumea se urcă la întimplare, pînă găsește cite un sofer care să spună că nu la Budeni, unde credea și avea nevoie călătorul, se merge, ci la Mironesti. Repede oamenii se încarcă iar cu plase, cu genti și altă alergătură după dorita mașină care poate e, poate nu e, pentru că și pe ea scrie tot... „București”. Notez și observ, stau de vorbă cu călătorii și, deodată, schimbare de atitudine. Soferii susțotesc între ei, apar tablăte indicatoare ale curseilor, călătorii sînt poftiți, cu multă amabilitate. În masini, la stație se anunță, din ce în ce mai des, plecările. Timp de o oră și jumătate n-am văzut nici măcar un sofer care să controleze la urcarea în autobuz biletele călătorilor. Acum de...
— Mi s-a explicat, ulterior, că după regulamentul de ordine interioară, soferul poate, pînă la prima stație, să legitimeze călătorii. N-am înțeles cum, și vă consult și pe dumneavoastră. Oprește mașina și efectuează controlul? Cere biletele călătorilor, deja așezati la locurile lor, în timp ce conduce mașina? Pasagerii vin cu biletele și le arată, în timp ce întreaga concentrare a soferului este pentru șosea?

Altă „curiozitate”. Dacă dumneavoastră rămîniți în pană cu autoturismul pe o șosea, sau ați fost la un prieten pînă într-un sat alăturat și vreți să vă înapoiați cu ITA București, nu este posibil. Soferul nu are voie să aibă bilete de vânzare. Călătorii, care nu sînt dintr-o localitate anume, încît să aibă posibilitatea să se asigure cu bilete de la cooperativa de consum sau de la bufet (vara cînd se stringe recolta acestea sînt închise peste zi) trebuie să facă toate combinațiile posibile: să se roage de un alt călător să le vîndă un bilet; să umble prin satul în care, poate, se află pentru prima oară și să caute acel bufet deschis; cel mai la îndemînă e să se „achite” față de sofer, ca și cînd ar fi masina lui. De altfel și călătorii din autogara mi-au confirmat practica curentă.

— Aveți bilet?
— Plătăm la sofer!
— E voie?
— Ei, și dumneavoastră...
— Și bagajele?
— Se aproximează, din ochi... Pentru bagajele care nu se pot ține în brate, sacii cu legume, lăzi cu fructe, cosuri cu flori, cu care vin tîrânii către pietele Bucurestului, se percep taxe de transport. Dar în sate nu există casier ITA, iar soferul nu are dreptul de a încasa ceea ce se cuvine, pentru călătorie. Am văzut, însă, nu ne dumerită, cum în Autogara Filaret se descărcau sacii, lăzi, deci se transporta. Cum? Prin mica înțelegere... Ion Marin, șef de coloană, Antoaneta Stoica, șefa autogării Filaret, și Elena Stănculescu, casieră, cu spirit de observație, cînd se preocupă pentru profesiunea lor, au pledat pentru gestiunea la sofer.

Elena Stănculescu mi-a dat un exemplu elocvent. A însoțit, cursă pînă la Budeni, și din două drumuri a încasat 835 lei. Șeful de coloană mi-a subliniat că din lipsa biletelor, care ar

trebuia să fie oricînd de vânzare la sofer, autobuzele nu sînt încărcate la capacitatea lor, iar călătorii rămîn pe șosea.

Stationarea la cap de linie este cronometrată, și trecută în grafic, din cînd în cînd controlată și de șeful de coloană, dar de fapt este un timp la latitudinea soferului. Arhifite, repetatele reclamații, în cazul soferului Brici (poreclă dată de călătorii).

Ion Stancu „Brici” are traseul prin Mironesti, unde și locuiește, așa că se opreste la prînz acasă. La masa, își îngăduie o mică sau prelungită odihnă, mai dă o mină de ajutor prin gospodărie, iar lumea? „Să se descurce cum poate!”. Dacă întirzie prea mult, nea Brici sare peste punctul terminus obligatoriu și călătorii care vin spre București rămîn să aștepte o altă cursă. Șeful de coloană desi-i cunoaște meteahna s-a scuzat în fața ing. Sergiu Niță, directorul întreprinderii de Transport Auto — București că nu mai știe ce metode să aplice cu Brici, și că va avea grija să-l schimbe de pe traseul ademenitor care-i face cu „ochiul” cînd trece prin fața casei lui. Este unanim recunoscut cit de obositoare este munca soferului, de cită concentrare trebuie să dea dovadă ca să ocolească capcanele șoselei, cit de des are nevoie de prezență de spirit. Dar nimic nu scuza înlocuirea programului de serviciu cu un convenabil orar personal.

— În iur de 1500 de sancțiuni în doi ani, înseamnă că vă confrunțați, tovarășe Sergiu Niță, cu mult mai multe neazuri decît am sesizat eu.

— Dăm sancțiuni și pentru atitudine vestimentară nepotrivită la volan. — Soferul ITA București reprezintă o întreprindere și, chiar dacă este foarte cald, nu-i permitem să conducă fără cămasă sau să stea cu ea desfăcută, ca la strand. Duceți o mare lipsă de soferi, tocmai pentru că nu le îngăduim nici o abatere. Și sancționăm, se supără și pleacă. Rămînem cu personal în minus, dar nu dezarmăm de la norme civilizate și profesionalismului.

— Mi-ați arătat carnetul fiecărui sofer, ținut la zi, oglinda întimplărilor sale de pe șosea.
— Și din garaj... I se face, cit se poate de des, la plecarea în cursă alcoolemia, este notată în carnet orice abatere de la legea circulației, de la norme de lucru, dar sînt oameni și oameni...
— Soferul Brici are multe sancțiuni?
— 8...
— Este un bun prilej să vă referiti și la colaborarea cu „Danubiana”...

— Vă rog să trageți concluziile. Garajele noastre au fost nevoite să scoată din exploatare înainte de termen 480 de anvelope. Dintre acestea, 189 aveau un rulaj sub 20 de mii de kilometri, iar 37 au prezentat defectiuni de calitate chiar în termenul de garanție. Așteptăm aceste anvelope, care imediat ar fi trebuit să ni se returneze, pentru că ne dezechilibrează programul de funcționare.

...Nu ne îndoim că miile de lucrători de la ITA București sînt conștiincioși și zeloși în activitatea lor, că foarte mulți conducători auto duc și aduc călătorii după grafice, la ore fixe ca la Gara de Nord. Dar o privire mai atentă asupra unora dintre contrazicerile care există între realitatea drumului rutier și decizii mai vechi nu poate să fie decît în acord cu viața. Nu putem avea un bilet în buzunar pentru orice cursă și doar așa să fim liniștiți că vom ajunge la destinație; nu putem și nu vrem să ne potrivim ceasul după cel întirziat al soferului Brici; nu putem și nu vrem să devenim alergători, cu bagajele în mină, ca să aflăm care-l masina căutată... dintr-un parc de masini și nu putem să nu comparăm autogara Filaret cu alte autogării din aceeași întreprindere, unde civilizația a pătruns mai adînc. Kilometrul de drum se plătește la fel, de oriunde efectuăm călătoria. Condițiile însă sînt diferite...

CARMEN DUMITRESCU ■

Mai multe zile în șir, pe culoarele redacției a poposit un tinăr. Înalt, blond, firav și tinăid. N-a deschis uși, n-a oprit pe fiecare redactor în parte să se plîngă, cum, indeobște, ni se mai întimplă. A așteptat să fie întrebat: „Omul, ce te aduce la noi? Ce necaz ai?” Drept răspuns ne așeza cite un memoriu laonic sub ochi. Ultimul, din 7 septembrie, sună cam așa: „Subsemnatul Ochea Mircea, muncitor la Fabrica de preparare a peliculei Buftea, domiciliat în același oraș, bloc 34, sc. A, etaj III, ap. 23 revin la memoriu înregistrat la redacția dv., cu nr. 1207 A din 15.VIII.1987, deoarece situația în care vă solicităm sprijinul s-a agravat. În ziua de 28 august, între orele 13.00—15.00, ușa locuinței mele a fost spartă, luîndu-mi-se absolut toate lucrurile din casă și sechestrate la sediul S.G.L. Buftea. Eu și familia mea — soția și un copil sub 1 an, — am rămas pe drumuri”.

Începutul acestui necaz, Ochea Mircea și l-a provocat singur. El a încălcat o dispoziție legală. În schimb, în numele restabilirii ordinii civice, alții au încălcat un șir întreg de norme legale și, totodată, morale, și acestea bine statuate prin Codul eticii și echității noastre socialiste.

Prin toamna anului trecut, Ochea Mircea, nemulțumit de starea fizică a apartamentului în care locuia, cu toate formele legale (Contract de închiriere nr. 1236 din 2 XI 1983, emis de I.C.R.A.L. „Pajura”, apartament cu 2 camere, situat în Aleea Constructorului, Bl. 17, Sc. B, etaj IV, prezentînd igrasie din cauza unor deficiențe de construcție, stabilește un schimb de locuință cu cetățeanul Nete Iancu. Acesta locuind în garsoniera nr. 12 bis, bl. 34, Sc. A, etaj III. Fiecare își urmăse interesele și socotelile personale — Ochea voia să scape de apartamentul umed, Nete, de garsoniera neîncăpătoare pentru familia sa compusă din 3 persoane, cu atît mai mult cu cit fiul său implinea 14 ani și nu se mai cădea să stea cu părinții în aceeași cameră. (Ochea nu bănuia atunci faptul că foarte repede va deveni, la rîndu-i, tată). De profesie muncitor constructor, Nete se gîndea că va remedia ușor, inconvenientul apartamentului cu priceperea și dibăcia sa în ale zidăriei. Au purces la întocmirea formalităților necesare și, fără să mai aștepte, cum era normal, și legal, toate aprobările și avizele convenite, în octombrie 1986, se mută unul în locuința celuilalt. Urmînd calea firească, acele se împotmolesc; Ochea fusese tras pe sfoară. (Desigur, dacă ar fi avut răbdare, ori s-ar fi dus la I.C.R.A.L. „Pajura” București, de care aparține Sectorul de gospodărie locativă nr. 7 Buftea, să ceară lămuriri, ar fi fost scutit de tot ceea ce a urmat). Celălalt nu-i spusese că nu are contract de închiriere și repartiție pe respectiva garsonieră, că îi fusese atribuită provizoriu, conform unei reglementări privitoare la muncitorii constructori care lucrează în alte localități, în afara domiciliului lor stabil. În acest caz, fiind vorba despre o decizie a conducerii Sectorului Agricol Ilfov. Nu-i spusese că această convenție încetase din vreme ce Șantierul Antrepriei de construcții-montaj nr. 6 din Capitală, unde este încadrat Nete Iancu, nu mai execută lucrări pe teritoriul orașului Buftea. Ii tănuise, de asemenea, că există chiar o Decizie (nr. 58) a Biroului executiv al Consiliului popular orașenesc de evacuare a sa din locuința ce nu-i mai revenea.

Prin urmare, schimbul nu este aprobat. Calea legală era ca locatarii contravenienți să fie obligați să-și recupeze locuințele inițiale, plătind convenită amendă, cum ne informează jurista Ileana Grosu, șefa serviciului fond locativ de la I.C.R.A.L. „Pajura”. Apoi, oei răspunzători, și numiți prin Decizia 58 să aducă la îndeplinire hotărîrea privindu-l pe Nete Iancu. De aici încolo, Mircea Ochea n-avea decît să-și caute alt schimb de locuință, legal și coresponsător. Dar, ei au crezut că le „merge” de vreme ce luni și luni de zile n-au fost deranjați cu nimic și de către nici un organ local. Au plătit mai departe chirile aferente, cotele de întreținere. Pînă într-o zi, cînd cineva în căutare și de fapt în drept de a locui în Buftea a aflat că în blocul

34 de pe Aleea Studioului sînt niște locuințe pe cînste.

Pe 18 iulie 1987, „avînd în vedere referatele nr. 943 din 18.05.1987 și 1090 din 8.06.1986 ale compartimentului de gospodărire comunală și locativă din cadrul aparatului propriu „Biroul executiv al Consiliului popular al orașului Buftea emite Decizia nr. 144 de „evacuarea unor cetățeni ce ocupă, fără forme legale, apartamente din fondul locativ de stat”. Termen de aducere la îndeplinire; „pînă la data de 1 august”. Urmează numele respectivilor cetățeni: Trandafir Elisabeta — bloc 29, Sc. C, ap. 8; Ochea Mircea — bloc 17, Sc. B, ap. 17; Nete Iancu — bloc 34, Sc. A ap. 23.

Elisabetei Trandafir, soră la Maternitatea spitallului local, i se asigură „pe loc” o garsonieră coresponsătoare pentru o persoană singură, așa cum este dumneaei. În blocul 9, Sc. B, ap. 19, unde și-a transportat lucrurile și unde locuiește la ora actuală, desi formele de rigoare nu sînt nici pe departe finalizate. (Dar s-a procedat omeneste, ni se spune, și este firesc să fie așa, desi celălalt apartament, de 2 camere, îl ocupase cam în vîlămășie, după divorț, cînd vechea locuință se atribuisse fostului sot). Nu vrem să sugerăm că Elisabeta Trandafir nu trebuia să capete locuință, are dreptul ca

53, aliniatul 2, lit. „b” din Legea 57/1968 și în temeiul art. 60 din Legea nr. 57 din 26 dec., 1968 din apartamentul 17, bloc 17 Scara B. (A se citi încă o dată Decizia 144 din 18 iulie 1987) Păi cum? Să fie evacuat din apartamentul pe care îl ocupă cu forme legale? Cine i-a scos lucrurile din garsoniera 23, bloc 34, etaj III n-a săvîrșit atunci, o ilegalitate? În temeiul cărui act au făcut-o? Este permis în acte publice, în decizii ce angajează legile țării și autoritatea unor organe de conducere colectivă, a unor organe de stat ca niște inși neatenți ori rău intenționați să strecoare erori? Și atunci, în ceea ce-l privește pe Ochea Decizia 144 nu este nulă de drept? Și atunci, contestația sa nu trebuia luată în considerare? Din interesul cui s-a îndreptat un tun prea mare împotriva unei vrăbiți atît de mici?

Decl. după numeroase și numeroase somatii, Ochea Mircea a fost evacuat. Forțat. Iar Nete Iancu nici nu a fost deranjat. De fapt și de drept lucrurile trebuiau trimise în apartamentul 17 din Blocul 17, Sc. B, din Aleea Constructorului și nu în „magazia” improvizată, și improprie pentru mobilier și lucruri casnice, unde au fost depuse și sigilate cu o hirtie pe care s-a aplicat o ștampilă dreptunghiulară, cam neangajată, cu S.G.L. 7 Garsoniera (centrală și confortabilă) a rămas, în fine, liberă. Pentru cine?

Epilogul s-a prefigurat. Tovarășul primar Nicolae Rovinaru are slăbiciune pentru avocați. În apartamentul eliberat (de asemenea central și bine echipat) de Elisabeta Trandafir a fost plasată familia tovarășei Niculina Catia Rădulescu, avocat la Biroul colectiv de asistență juridică al Sectorului Agricol Ilfov, cu sediul în Buftea, de cîrînd aici transferată. Iar garsoniera atît de incriminată — foarte tinărului avocat Antoniu Flavius Baias. Departe de noi gîndul de a contesta dreptul tinărului stagiar, cu repartiție guvernamentală (ni se spune) în Buftea, de a i se atribui o locuință din fondul de stat în orașul unde își exercită profesiunea, dar de ce tocmai aceasta? Exact pe aceea pe care a solicitat-o personal?

Iată cum sună cererea sa — pe care tovarășul primar Nicolae Rovinaru a pus rezoluția „De acord, pînă la soluționarea legală” și a semnat (!?!). „Tovarășe Președinte. Subsemnatul Baias Flavius Antoniu, avocat stagiar în Biroul colectiv de asistență juridică al S.A.I. Buftea, vă rog să-mi aprobați cazarea provizorie în blocul 34, Sc. A, ap. 23 din orașul Buftea, pînă la soluționarea cererii mele de atribuire a unei locuințe, adresată dumneavoastră”. Să nu cunoască tinărul avocat procedura legală de acordare a unei locuințe? Faptul că cererea se adresează nu Consiliului popular, ci Consiliului oamenilor muncii din unitatea unde lucrează? În schimb, tovarășul primar ne atrage nouă atenția ca să reținem: „Prin Decizia nr. 1008 a Consiliului popular al Capitalei nu noi repartizăm cetățenilor locuințe rămase libere. Ele sînt repartizate unităților socialiste iar acestea, conform tabelor de priorități aprobate de C.O.M. din fiecare unitate. Apoi, noi localitățile din Secorul Agricol Ilfov avem un regim aparte, noi doar propunem, conducerea Sectorului hotărâște”. Se și vede! De altfel, după alte și alte asemenea relatări contradictorii și penibile argumente (cum că nu s-a adus la îndeplinire Decizia 58 din același motiv, al presiunilor Sectorului de a nu-l evacua pe respectivul muncitor constructor), își întrebă colaboratorii aflați de față, pe secretarul consiliului popular și pe tehnicianul Mircea Constantinescu: „Cine-i Baias ăsta?” (Nu știa, de bună seamă, că noi lecturaserăm cererea acestuia și apostila sa de pe colțul foii de hirtie). Chiar, întrebăm și noi: „Cine-i Baias?” Acest, tinăr pregătit, pe banii statului, 4 ani de facultate, să aperse și să întonzeze legea și o încalcă grosolan? Căci, nu a procedat cu nimic altfel decît Ochea Mircea. A pătruns în garsonieră, a zăgrăvit-o iar la data vizitei noastre (8 septembrie), tatăl său se ocupa de restul curățeniei în vederea instalării fiului în locuință, desi nu are încă nici o formă legală în mină.

CICI IORDACHE-ADAM ■

**Un om s-a putut
păcăli, dar nu-i
este îngăduit
primăriei
să-i facă și o
nedreptate!**

om al muncii și cetățean, cu domiciliu în localitate, însă aceeași lege a omeniei și aceeași înțelegere n-ar fi trebuit să funcționeze și pentru muncitorul Ochea Mircea. Și el cu domiciliul și locul de muncă la fel de stabile în Buftea? Culmea e, că Decizia 144 îl evacuează din locuința pe care o deține cu forme legale, în timp ce două lucrătoare ale S.G.L. 7 Buftea — Ana Tunăreanu, șefa acestuia și Mariana Dinu, șefa de centru — ajutate de reprezentantul consiliului popular, tehnicianul Mircea Constantinescu, șeful compartimentului gospodărie comunală și locativă și un lucrător al organului local de miliție indus în eroare, luîndu-se drept martori lucrători ai S.G.L. care au transportat lucrurile și nu, cum spune legea, cetățeni neutri, îl evacuează din garsoniera 23, blocul 34. Dacă acest viciu juridic a trecut neobservat (dacă a citit actul respectiv) secretarului Consiliului popular Buftea între ale cărui atribuții intră și acestea de a supraveghea asupra legalității actelor emise de primărie, rămîne cel puțin sub semnul întrebării, cum a putut fi ignorat de către judecătoria completului ce a pronunțat Sentința civilă nr. 1780 din 14 septembrie 1987, privind Dosarul 3277/1987. Umblînd din audiență în audiență — la tovarășul primar, la conducerea Sectorului Agricol Ilfov, la procuratura locală — Ochea Mircea a fost sfătuit să conteste în Judecătoria Decizia de evacuare. A făcut-o. Dar, i s-a respins contestația. Deci rămîne valabilă. Valabil ce? Cum serie negru pe alb și cu toate parafele să fie evacuat conform prevederilor art. 23 din Legea nr. 5/1973, și a prevederilor art.

Cămarile în plină toamnă

Se află în plină desfășurare aprovizionarea pentru toamnă-iară a marilor cămări orașenești. La Direcția comercială a municipiului București sînt informai că piețele Capitalei, de pildă, sînt aprovizionate nu numai de Sectorul agricol Ilfov, ci și de producători din 17 județe care își vind aici produsele. „După sezonul de vară, ne spune tovarășa directoare Adriana Moraru, vor funcționa și cele două secții — una a I.L.F. Bercent, alta a I.L.F. Militari — de spălare, curățare, preambalare a mai multor produse ce se pretează la aceasta și vor fi puse astfel în vânzare, economisind timpul gospodinilor. Lucrul este mai important decît pare la prima vedere. Cartofii, de pildă, curățaiți de coajă, vor fi gata de pus la fierț sau la cuptor. Aceasta permite și valorificarea lor în mai bună măsură. Un vast program de aprovizionare a populației se află în derulare. Se aprovizionează gospodinele, se aprovizionează gospodarii cantinelor, ai restaurantelor, dar, așa cum sublinia tovarășa Adriana Moraru, „cel mai mare gospodar este direcția comercială a orașului”, așa că se încarcă pentru iarnă și marile depozite ale celor două I.L.F.-uri. Silozurile vor avea anul acesta cu vreo 10.000 de tone de cartofi mai mult decît anul trecut iar ceapă cu 1.000 de tone în plus. Sînt doar două exemple, programul prevede asigurarea unei mai bune aprovizionări a populației cu o gamă largă de legume și zarzavaturi. Au fost pregătite din timp spațiile de depozitare, rampele de descărcare, utilajele de stocare și sortare. („Sperăm să avem pierderi mult mai mici decît în alți ani.”) Tot pentru o mai judicioasă folosire a legumelor și fructelor se va continua metoda de comandă-contract între cetățeni și unitățile de desfacere.

Desigur, n-a fost posibil, nici nu ne-am propus, să vedem toate cele 40 de piețe — mari și mici — ale Capitalei, dar le-am urmărit, zile în șir, pe

cîteva dintre ele. Orarul unităților de legume-fructe este același pretutindeni. Cu începerea de la 6,30. Ora la care își încep — sau ar trebui să înceapă — activitatea — și șefii piețelor. Majoritatea îl respectă, deci unii mai vin și pe la 7,40, cum își alcătuieste singură orarul Rodica Niculescu, șefa pieței „Pajura”. (Deci, acestea au fost „măsurile” și „sanctiunile” pentru șeful de abaterii muncitorilor necalificate din Piața „1 Mai”). Se înțelege că astfel ea începe distribuția cîntarelor abia după această oră, ceea ce nu-i face pe producătorii particulari să-și refuze clienții mai devreme. La ce prețuri se vind? Cum se mînereste — 15 lei un kilogram de castraveți, de pildă — fiindcă mercurialul era afișat la piața Pajura doar în biroul șefei de piață, birou care stă încuiat pînă vine dînsa și unde el, afișul cu prețurile oficiale, încurcă mai puțin.

Dacă, așa cum spuneam, majoritatea șefilor de piață vin la timp, în ce măsură asigură și afișarea și respectarea prețurilor legale pe piața liberă a micilor producători, aceasta este o altă mîncare de... legume! Fapt este că nu pare a exista piața în București unde aceste prețuri să se respecte. Roșiile se vindau peste tot, nu cu 4, ci cu 7, cu 8 sau cu 10 lei.

Acest fenomen este alimentat și de faptul că în unele locuri standurile I.C.S.L.F. vind cu 3,50 lei niște roșii numite de calitate întâi, dar care arată ca niște resturi după operația de sortare. Asemenea marfă oferea I.C.S.L.F. București, sub cupola magnifică a noii piețe „Unirea”, vineri, 11 septembrie, între orele 16 și 16,30. Sigur că aveau succes roșiile mari de la țărani (cu 10 lei kilogramul). Mai ales că mercurialul nu se putea vedea nicăieri, iar Jana Teodor, șefa pieței, se afla adîncită într-o interminabilă șuetă cu alte două femei în halat și încă o persoană (fără halat). Toți se aflau într-un fel de „țarc”, făcut din mese de

beton așezate într-o asemenea modalitate încît a trebuit s-o vedem pe vesela șefa de piață escaladînd voinicește obstacolele cam năltațe. Despre șeful complexului n-am aflat decît că se numește Gheorghe Spiridon, nimeni nu ne-a putut da relații exacte unde l-am putea întâlni deși, conform programului, conta că se află la serviciu.

Chiar și în cea mai mare și — este drept — s-o spunem — cea mai bine aprovizionată piață, aceea de la Obor, la standurile I.C.S.L.F. (filiala sectorului 2) de lângă piața țărănească vânzarea începea, sîmbătă 12 septembrie, nu la 6,30, ci abia la 6,50 — și nu la toate — iar la acelea ale județelor erau mai târziu. Cît despre standul județului Dolj, el nu etala decît afișul cu orarul înțel și vreo 70 de lădițe goale. În această piață, I.C.S.L.F. București vindea produse frapant mai frumoase decît oferea I.C.S.L.F.-uri ca acela din județul Olt, de pildă, ai căruți ardei nu puteau să strângă pe nimeni pînă nu se termina marfa din vecini. Mai ales că prețurile erau aceleași și la unii și la alții.

Difficultăți sînt și din cauza transportului. Șeful pieței Buzoști, Gheorghe Dumitrascu, ne spunea că I.C.S.L.F. Galați trimite adesea marfă depreciată. „Așa au fost vinetele. Toate. Ca și dovleceii. Le-am spus să nu mai descarc. Nu mai aveam ce sorta. Cum este și cu mașina mare de vară albă sosită acum. Varza a stat în mașină trei zile. A luat foc, cum se spune. Noi îi ajutam la descărcat, îi ajutam la sortare, dar e prea de tot. Ne ținem numai de ales și de carapăt, cînd aceste lucruri ar trebui făcute în timp.”

Dar așa se întîmplă cînd, totuși, înaintea vânzării, se înlătură ce e depreciat. Lucru pe care mulți nici nu se gîndesc să-l facă. Inșă nimic nu e lipsit de explicație. (N-am zis justificare!) Iată și explicația. Ne-o dau șeful serviciului comercial Ion Grecu și contabilul șef Stefan Trimbițaș de la I.C.S.L.F. București. „Noi luăm

marfa de la depozitele I.L.F. Se cheamă că o luăm sortată. I.C.S.L.F.-ul n-are prevăzută activitate de sortare. Ce primim asta vindem. Așa cum primim. Numai că de multe ori marfa ne vine nesortată. Dar v-aș ruga să scrieți că nu este singura greutate pe care ne-o fac I.L.F.-urile. Deși au obligația să ridice ambalajele, n-o fac. Iar la noi cresc stocurile de ambalaje. La 31 august valoarea lor era de 51 de milioane de lei, în timp ce valoarea mărfii din magazinele noastre — noi nu avem depozite — abia atîngea 34 de milioane.”

La I.L.F. Bercent, tovarășul director Marin Militaru ne face impresia că știe destul de bine cum stau lucrurile cu sortarea. Ce nu poate dînsul să înțeleagă — și, în fond, pe bună dreptate — este „de ce nu pot cei care vind să înlătore din lădițe exemplarele depreciate chiar înainte de vânzare.” Ar fi, după dînsul, un lucru firesc. Numai că vînzătorilor și celor de la birourile I.C.S.L.F. nu li se pare deloc normal așa. Ei se ambiționează în formula sacrosanctă „ce primim aceea vindem”. Cît privește afișul cu „n-avem sortare”, este un bumerang. Realitatea demonstrează că, uneori, e necesar o sortare înaintea vânzării. Or, cine este inovat că ea nu se face, că n-a fost prevăzută? Prea multe discuții și dispute de birou între I.C.S.L.F. și I.L.F., în timp ce marfa se degradează iar cumpărătorul este prejudiciat și împins să cumpere produse alese, incomparabil mai bune, de la țărani cu cit. cer acestia. De altfel, comparația produselor face chiar să nu mai pară exagerate prețurile fixate de ei, dovadă că vind cu cit vor, șefii piețelor se fac că nu văd, iar unii nici măcar nu mai cunosc mercurialul.

O veste bună pentru cetățeni ni s-a dat la I.C.S.L.F. cu rugămintea de a o publica: „În trimestrul patru se vor deschide șase case de comenzi pentru legume-fructe, cite una în fiecare sector.”

Aprovizionarea de toamnă-iară abia a început. Unele produse de abia de acum încolo încep să vină masiv la piață și în silozuri. „În ansamblu, pe Capitală, s-au luat toate măsurile pentru ca în această iarnă să găsim mai ușor produsele căutate, ele să fie păstrate în așa fel încît să le găsim de mai bună calitate și în cantități mai mari decît în alți ani”. Sînt asigurări care ni s-au dat la direcția comercială.

Deficiențele cu care se întînesc gospodinele la piață — în multe cazuri, de punctualitate, de organizare și de elementarul respect pentru cumpărător. Aceasta este zona în care se cuvin mai multă grijă, un control mai competent, mai eficient, aplicarea promptă a legii acolo unde este cazul.

În continuarea celor relatate despre aprovizionarea pentru toamnă-iară cu legume și fructe la București, prezentăm mai jos cîteva aspecte de la Călărași. O seamă de deficiențe constatate în Capitală se repetă și aici. Fiind vorba de un municipiu mult mai mic, aprovizionarea ar putea să pară mult mai simplă. Inșă este mai mult o aparență.

Piața

La Călărași, principala piață agroalimentară se numește, datorită așezării, piața centrală. Poate că nimic nu frapază mai mult decît numărul redus al micilor producători care își aduc marfa. Fapt este că și între puținii producători care își aduc legumele aici mulți vin din județul Giurgiu. În aceste condiții, gospodinele contează mai ales pe tonetele Agrocoop și ale I.C.S.L.F. La primele ni s-a spus că marfa este, de regulă, mai frumoasă. La celelalte, ea vine deseori nesortată.

Miercuri, 16 septembrie, mai multe puncte de vânzare ale I.C.S.L.F. erau închise în timpul programului. Pe șeful pieței, Ioan Pancu, abia apucăm să-l zărim încercînd niște pachete într-o „Dacie” cu care dispărea la țufală. A doua zi reușim, totuși, să vorbim cu dînsul. Îi arătăm ardei gras cu prețul afișat (4 lei kilogramul), dar nu apucăm să întrebăm nimic. Reacționează cu falsă vehemență (singur nu putea să observe?): „Asta nu mai e marfă de vindut, e de aruncat. n-o la nimeni!” Alături, unde sînt ardei grași foarte buni, lipsește vînzătorul. Nu este singurul loc în care nu se vind. Ion Pancu ne spune că tonetele funcționează prin rotație, dar este prea evident că sub nasul lui vînzătorii I.C.S.L.F. fac exact ce vor. Cu un șef de piață care încearcă să te convingă, la nevoie, că dezorganizarea și indisciplina sînt programate, sigur că nu mai este de mirare ce se întîmplă. De mirare rămîne faptul că toate acestea se petrec la vreo două sute de pași de sediile I.C.S.L.F. și al Direcției comerciale a județului. Oricum, Ioan Pancu ne asigură — și nu avem motive să nu-l credem — că niciodată nu se vind la tonetele. Ne arată o stivă de lăzi cu ardei gras: „Nișe aduce prea mult și se strică, iar apoi li se impută vînzătorilor. Dar alte produse nu ne șosec. Noroc cu Agrocoop-ul că aduce marfă și din județele Giurgiu, Dimbovița, Bistrița.” Dar este un noroc destul de ștraniu. Dacă din Dimbovița se aduc prune, iar din Bistrița mere, fiindcă județul Călărași nu are livezi de pomi, din Giurgiu vin destule legume. Pe care călărășenii nu le au. Inșă nu le au deoarece nu și le cultivă. Sau, mai exact, nu le cultivă în cantități care să asigure buna autoaprovizionare a județului. Adevăratul noroc nu le poate veni decît din propriul lor spirit gospodăresc. Deocamdată ei dau binisor cu piciorul norocului. Ce noroc mai mare și-ar putea dori niște buni gospodari pentru a cultiva legume decît un asemenea curs de apă cum are orașul Călărași la dispoziție? Cîți grădinari din țară au asemenea apă? Cei din Călărași n-au descoperit apa de lîngă ei? Cam așa se pare din moment ce așteaptă să le aducă legume cei din județul Giurgiu.

Ion Pancu ne mai spune lucruri interesante. „Pînă anul trecut, tovarășii de la I.L.F. dovedeau mai mult interes pentru ceea ce trimiteau pe piață. Și cantitativ și calitativ. Descărcau marfă pînă la două noaptea. Dar, de cînd s-a în-

Note

Dincolo de firmă

Calea Moșilor are numeroase unități comerciale și meșteșugărești deschise la parterul noilor blocuri de locuințe. Nu le-am numărat — zice gospodina Maria Danielopolu, locatară a imobilului de la nr. 221 — dar cred, sînt convinsă, că s vreo cîteva sute, așa încît strada toată, de la Obor și pînă la intersecția cu Republicii, a devenit una dintre cele mai animate artere comerciale și prestatoare de servicii ale Capitalei. Din păcate inșă — continuă aceeași gospodină —, de cite ori vreau să cumpăr o sticlă-două cu apă minerală de la magazinul nostru din zonă, specializat în desfacerea unui astfel de produs, niciodată nu izbutesc s-o procur. Meteahna e mai veche, arhicunoscută. Unitatea aceasta despre care vorbesc se află la parterul blocului 22 C de pe Moșilor 282. Mai întotdeauna aprovizionarea cu ape minerale e aici în neîngăduită suferință. Unitatea are orar de funcționare, afișat chiar în colțul de jos

al vitrinei de la intrare, dar gestionarul-responsabil nu-l respectă. Rareori, cînd totuși deschide, vind felurite băuturi alcoolice, începînd de la coniac și vinuri pînă la rachiu și bere, pentru că — se lamentează dumnealui — apele minerale lipsesc de desăvîrșire sau se găsesc mai degrabă la alimentarele cu autoservire. De ce mai există atunci magazinul? Afi făcut notă de comandă? Il mai întrebăm. Da, am făcut — răspunde omul cam ofensat de insistență —, dar degeaba, pentru că rareori îmi vine ceea ce cer; vara apa asta se duce mai mult pe Litoral, iar nu vine pentru că e pericol de a îngheața și a se sparge sticlele... Și-apoi, apa minerală rămîne unul dintre produsele cele mai ieftine, mai ieftine chiar decît ambalajul, comercializarea ei nefiind pentru noi suficient de rentabilă. De aceea desfacem băuturi alcoolice... Există apoi greutăți cu depozitarea, cu transportul... La fel de... fantomatică precum magazinul de ape minerale sus-menționat e și unitatea de tip „Gospodina” din Calea Moșilor 221, vizavi de rotiseriarpizza și de restaurantul-auto-servire „Hunedoara”. Ca vînză-

tor-gestionar lucrează aici o femeie. Orar de funcționare nu a avut și nu are afișat, așa încît și ea deschide și închide după cum voiește. Tot aici în unitate ființează și o instalație de umplut sifoane, dispunînd de utilaje noi, moderne. Ființează și un fel de a spune, întrucît lucrează doar o dată sau de două ori pe an. În rest, stă neclintită, acoperită cu o prelată murdară, iar cetățenii din zonă sînt nevoiți, spre a putea să-și umple un sifon-două, să meargă peste o jumătate de kilometru pînă la sifonăria cea mai apropiată... Ca și la magazinul de ape minerale, aici lipsește cu desăvîrșire interesul, grija pentru mai buna aprovizionare și servirea a cetățenilor.

Mai sînt și alte astfel de unități care nu-și justifică nici menirea, nici măcar spațiul pe care-l ocupă. La parterul unui singur bloc, cum e de pildă blocul de la nr. 221, se îngheasuie pe... metru pătrat nici mai mult, nici mai puțin de 5 (cinci) unități de alimentație publică: restaurant categoria I, restaurant-auto-servire, bufet, rotiserie-pizza și o unitate „Gospodina”. Cul folosesc toate la un loc? Iată de ce propunem or-

ganelor competente din Sectorul 2 ca, în interesul mai bunel serviri a cetățenilor, să reanalizeze amplasamentul și utilitatea unor astfel de unități comerciale și să ia măsuri în consecință. Avem magazine frumoase. S-a cheltuit mult pentru realizarea lor. Să le folosim cu chibzuință, cu mai mult discernămint.

MIHAI STANESCU ■

Difuzare secretă

Acum exact o săptămînă, pe 18 septembrie, mă preambulam, în drum spre gara Ploiești-Sud, pe largul și frumosul bulevard care vine dinspre centru. În dreptul unei stații de autobuz, pe la mijlocul bulevardului, zăresc un chioșc de difuzarea presei și mă grăbesc înspre el. Era aproape de prînz, așa încît, dată fiind mica distanță ce despărte Ploieștiul de Capitală, eram sigur că voi găsi ziarul și revistele apărute în acea zi. Dar, surpriza î, pe teigheaua metalică din fața chioșcului zăresc expu-

se numai exemplare îmbătrînite, ca să zic așa, fizic și moral. Ziare și reviste purtînd date de pe la începutul lui septembrie sau, și mai și, chiar de prin august. Cer cotidienele apărute. Da, sînt. Cer apoi „România literară” din ziua precedentă, „Săptămîna”, „Contemporanul”, și, firește, „Flacăra”. Existau cu toatele, inșă ascunse undeva, în întunecimea chioșcului. O întreb pe vînzătoare — numită, după cum mi-a sugerat o făbiță agățată la vedere, Pandelescu Tanta — de ce nu soate la vederea tipăriturile zilei. „Ce, mi-ai cerut, și nu v-am dat?”, mi se replică. Nici vorbă de așa ceva, dar continui să cred, cu toată naivitatea de care aș putea fi acuzat, că acest comerț cu ziare și reviste, cu bunuri culturale, adică, e unul pretențios, sollicitînd din partea celui investit cu încrederea de a-l desfășura oarece prețuire pentru marfa pe care o are în primire. Altfel, riscă să facă numai deservicii tocmal aceluia care i-au încredințat, spre difuzare, roadele muncii lor.

ALEX. DAN ■

fiintat I.C.S.L.F.-ul stam destul de mult degeaba. Cei de la I.L.F. ne spun sa asteptam marfa dupa ora zece seara. Si tot nu vine. Acum nu mai simtem ai I.L.F.-ului si nu mai contam pentru dingsii. Ni se trimite marfa sub orice critica. Azi au fost niste tovarasi care se ocupa de preturi si au verificat cartofii. I.L.F.-ul ni l-a livrat ca fiind de calitate intii. Cei de la preturi spun ca la aceasta calitate ar trebui sa fie mari, numai 12 cartofi la un kilogram. Nu este singurul produs incarcat calitativ la I.L.F. intr-un dispret fata de realitate si fata de cumparator.

Cantine si restaurante

In intreg municipiul au fost aprovizionate cu prioritate cantinele muncitoresti, cantinele scolare, spitalele, in general ceea ce se denumește cu formula consumuri colective. Desigur, actiunea se derulează in continuare, dupa cum ni s-a spus. O seamă de produse abia acum incep sa vina din cimp in cantități indelustătoare. Toate cantinele si restaurantele își completează rezervele necesare. In cele mai multe cazuri spațiile de depozitare snt suficiente. „Avem deja fasolea uscată, ardeioasele și roșiile, ne spune tovarășul Nicolae Grigorescu, directorul I.C.S.A.P., referindu-se la întreaga rețea a întreprinderii. De mine, insilozam masiv cartofi. Apoi, vine vremea verzei. Am luat măsuri sa nu mai trebuiască sa luam nimic de la industrie din produsele pe care ni le putem conserva singuri. Marfa luam, in general, de la I.L.F. Cartofii ni-i aducem direct de la Statiunea experimentală Mărculești. Sare și oțet avem in cantități suficiente. Alte conserve nu folosim.”

La cantina Fabricii de confecții (aprovizionată de I.C.S.A.P.) avem confirmarea celor spuse de tovarășul director. „Conserve avem mai multe decit folosim într-un an, ne spune administratoarea Ioana Meleoa. Ne mai trebuie cartofi și castraveții pe care îi punem la murat. Avem un beci, bun, deși cantina nu are toate spațiile necesare. Ne-ar mai trebui magazii și mai ales o cameră frigorifică, in lipsa căreia, vara, ni se oferă marfa, dar nu putem lua. Fabrica a promis muncitorilor ca va construi o nouă cantină pe care o așteptăm toți. Gospodăria anexă are, in prezent, 113 porci. Grădina de legume nu avem, pentru ca nu s-a obținut un teren pentru aceasta, iar in incintă nu este loc.”

La restaurantul „Pescăruș”, cel mai mare din oraș, soții șefi de unitate Cornelia și George Naghi snt bucurosi ca au un beci „cit toată suprafața pe care se află clădirea”. E drept ca au o bună parte din spațiile de depozitare blocate cu ambalaje, pe care I.C.R.A. și-a făcut obiceiul sa le ridice cu mari întârzieri. „Conserve am adus săptămîna trecută de la Fabrica Valea Roșie, din județul nostru. Noi am pus ciuperci și varză la murat. Ceapă

avem și se găsește. Miine vom lua roșii. Am mai pus la murat ardei lute și gogoșari. Cartofi am adus din comuna Mănăstirea. In general, ceea ce vrem sa țină toată iarna punem mai tirziu. Ce am pus deja este pentru consumul din toamnă. Avem ce ne trebuie, nu ne putem plînge, clienții nu vor fi nemulțumiți.”

La lactobarul „Orizont”, foarte căutat in cartierul cu același nume, pentru calitatea excelentă a preparatelor și prețurile convenabile („mulți elevi de la liceele din preajmă vin și mîncîncă la noi”) șeful de unitate Ion Petcu face ce poate, in lipsa unei magazii. „Nu ducem lipsă de marfa, dar ne-ar prinde bine o magazie. Anul trecut, butoaiile cu murături le-am pus in vecini, într-o magazioară de materiale a cinematografului „Orizont”. Rafturile unui hol (unitatea se află la parterul unui bloc) snt ticsite cu borcane. Este folosit parcă fiecare centimețru patrat.

Silozurile I. L. F.

Tovarășul Nicolae Dinu, directorul I.L.F. Călărași nu are nici un dubiu, la această oră, ca „fondul de marfa al județului asigură întreaga rezervă necesară pentru toamnă-iarnă”. Depozitele au fost igienizate din vreme. „Avem deja stocate 1300 de tone de legume. Mai avem de preluat vreo 800 de tone. Acum, pentru noi, problema este depozitarea strugurilor de masă. Din 100 de tone planificate, nu putem insiloza decit 60 de tone. Nu avem, in schimb, nici o dificultate pentru a asigura 363 de tone de semiindustrializate. Utilaje de descărcat și sortat avem suficiente. Am inceput sa punem murăturile și sa insilozam cartofii.”

Gospodinele și măturile căutate acum

„In oraș, se găsesc și sarea, și oțetul, și celofanul, ne spune Silvia Marinescu, in piața centrală, după ce și-a încărcat o sacosă cu roșii la o tonetă. La virsta dinșei sacosa este grea și face bucurioasă o haltă. „Capace de borcane? Nu! Nu se găsesc. Vinzătorii spun mereu ca o să aducă.”

In piața centrală un bazar vinde damigene. Și borcane. Dar numai de 15 litri. Butoaie de plastic nu există.

Cit privește capacele de borcane, ele lipsesc din tot orașul și lucrul ne este confirmat și de Constanța Savin, director adjunct al I.C.S.M.I., care ne spune: „Am semnat de o săptămîna un contract pentru un milion de bucăți, așa ca ne vor sosi in curînd și vor fi suficiente”.

Sortare, calitate, ambalaje

Snt poate principalele lucruri care produc nemulțumiri justificate. Am mai putea adăuga doar unul, mai

puțin concret, dar cu efecte foarte concrete: o ciudată înstrăinare a celor de la I.L.F. de oamenii din rețeaua de desfacere, de cînd aceștia snt separați administrativ de primii. La I.L.F. nu face aproape nici o impresie ca marfa vine la piața nesortată. Tovarășul director Nicolae Dinu ne spune ca are oameni care fac recepția in cimp, „dar nu pot nici ei sa recepționeze tot, fac sondaje”. Mașinile încărcate vin la depozitele I.L.F., unde „avem C.T.C.-iști care confirmă calitatea, tot prin sondaj, dar pun ștampila C.T.C. pe notele de livrare către I.C.S.L.F.” Tovarășul director pare a fi foarte convins ca este tot ce pot face oamenii din subordinea dînsului. „Dacă tot punem ștampila, nu mai cred ca este necesar și un buletin de certificare a calității, economisim o hirtie!” Numai ca la I.C.S.L.F. (unde directorul Ion Chirilă este in concediu de odihnă tocmai in această perioadă: 8-26 septembrie) contabilul șef Nicolae Frățilă ne spune: „Marfa vine din cimp, unde nu se sortează. La I.L.F. nu se descarcă, se trece automat calitatea intii in actele de livrare. Deși contractul dintre noi îi obligă la întocmirea unui buletin de confirmare a calității care să însoțească fiecare notă de livrare, aceste buletine lipsesc întotdeauna. Noi am accepta și asta; dacă măcar ar pune ștampila C.T.C. pe nota de livrare. Dar, uitați vrafurile de asemenea documente fără această ștampilă. Este prea evident cit îi preocupă concordanța între ce scriu și ce ne trimite efectiv. Dar, dacă tot veți publica asemenea lucruri, atunci ar fi cazul să spuneți și altceva despre felul cum cooperăm. Dînsii au obligația să ridice de la noi ambalajele lăsate cu marfa. Noi plătim marfa in 3 zile de la primirea ei. Stăm cu unitățile sufocate de stive de ambalaje, pentru ca nu vor să le ridice. Avem marfa de un milion și ceva de lei, dar valoarea stocului de ambalaje aproape ca atinge patru milioane. In general, relația eu dînsii este defectuoasă. Nimeni n-a reușit să ne aducă la același punct de vedere, să ne impace. Adevărul este ca sesim puternic, fiindcă fără dînsii noi n-am putea exista, și ne cam sfidează.”

Cum toate aceste neînțelegeri, neglijențe, sortări de mintulală, ori mascarea lipsei de sortare a mărfii, in ultimă analiză, prejudiciază cumpărătorul, considerăm ca este timpul să se acorde atenția cuvenită unei soluții de îmbunătățire a acestei „colaborări” care, in scurtă vreme — nu a trecut prea mult de la apariția I.C.S.L.F.-urilor — a și căpătat o celebritate nefelicită. Se discută prea mult in gol, se despică in patru fire invizibile, in timp ce marfa se depreciază, iar cetățeanului i se cere, fără nici o jenă, preț de calitate intii pentru produse care din această pricină, numai de această calitate nu snt.

DORIN GHERGHINESCU

În lumea fructelor și legumelor

Am, aproape de casă, in Piața Dorobanți un magazin de legume și fructe despre care am mai scris. E bine aprovizionat, e curat, mărfurile snt proaspete și așezate cu bun gust, cu simț estetic. Intru măcar să întreb dacă in mica piață din spatele imobilelor de peste drum, se vind pepeni, ca să nu mă ostenesec degeaba. Așa l-am cunoscut pe responsabilul Dumitru Fenechii, întrebîndu-l, fără să știu ce funcție are. M-a cunoscut după vorbă, ca snt din Ardeal. Și el e din Ardeal, din Covasna, dintr-un sat cu nume diminutiv și alintat, Mărtănuș. Se trage dintr-o familie de plugari săraci, de pe o vatră cu pămînt sărac pe care ai lui semănau legume și, mai ales cartofi. Au fost sapte copii la părinți. Toți șapte, pe rînd, de cum ajungeau la virsta aptă pentru muncă, și-au luat lumea in cap, care incotro. Din cei șapte, numai trei mai trăiesc. Dumitru a ajuns tocmai la Galați, băiat de prăvălie într-un magazin de... legume și fructe, firește. Acolo a stat pînă ce a plecat la armată. Și acolo a învățat cum se lucrează cu fructele și legumele, mărfuri gingașe, care se alterează repede, își pierd repede aspectul frumos și atrăgător, — aroma, gustul și culoarea, — deci trebuie îngrijite cu dragoste, cu indeminare, vindute repede, ambalate cu grijă, să nu se strivească. Pe atunci nu erau pungi de plastic, nici plase de plastic. Coșurile și pungile de hirtie erau unicele mijloace de a duce marfa la domiciliu. Și, firește, cobiltele oitenilor.

Tocmai cînd se elibera, Dumitru al nostru din armată, se înființa comerțul de stat. Aprozarile. La un astfel de aprozar a fost și el repartizat, direct pe funcția de șef de unitate. Și iată că vreme de 38 de ani, șef de unitate a rămas, la unele dintre cele mai mari magazine de legume și fructe din Capitală: lingă Gara de Nord, pe Ștefan cel Mare (peste drum de Spitalul Colentina), lingă Universitate, aici in Piața Dorobanți — cu excepția a 8-9 ani cînd a fost scos din producție și ales in conducerea Sindicatului din Comerț. Cei care sîntem mai de demult in București ne amintim cum, pe vitrina aprozarului de lingă Universitate curgeau continuu fire de apă, sugerînd răcoarea dinlăuntrul magazinului. Era inovația lui Fenechii, un fel de reclamă pentru prospețimea mărfurilor, dar și un mijloc ingenios de a menține, prin răcoare, prospețimea legumii și fructei. Harnic, modest, respectuos, cu gust in aranjarea vitrinelor și a rafturilor, Dumitru Fenechii are, in palmarea, peste 30 de insigne de fruntes. A fost de 4 ori felicitat personal de șeful statului, fie cu prilejul zilei recoltel, fie cu prilejul vizitelor de lucru in cartierul in care își avea magazinul. Căci el știe să atragă atenția celor ce trec prin preajma locului său de muncă, prin aspectul frumos și original al magazinului. Astfel, aici in Piața Dorobanți, in fiecare săptămîna, zilele de sim-bătă și duminică (măcar duminica dacă nu și simbăta) trecătorii se opresc să admire expoziția cu vinzare din fața și din înlăuntrul magazinului. Un fel de ikepana a fructelor și legumelor, mozaicate in chip de covor viu, de geometrie dulce și aromitoare, de caleidoscop vegetal, cu simț poetic și pictural, impresionează din aliniamentul lădițelor.

„Trebuie să știu cum să te porți cu clientul, — subliniază Fenechii. Asta e cheia de aur la poarta raiului fructelor și legumelor. Că noi nu vindem mărul cu care șarpele a ispitit-o pe Eva, — ci vindem fructul cu care clientul să ne îndrăgească magazinul. Eu, cînd plecam de la un magazin, clienții mă regretau. Aici, in Dorobanți, am venit de la magazinul de lingă gară. E bine, uneori vin aici la cumpărături, foștii mei clienți din cartierul gării. Unele gospodine mă întrebă ce am mai bun să gătească. Cum eu știu bine găt — zice Fenechii — pot sfătui gospodinele in materie de artă culinară.” Li spun ca și eu gătesc și încă strășnic. Că azi am gătit o fasole verde scăzută, de-ți lasă gura apă. Fenechii mă sfătuiește să pun și o vinătă tăiată mărunț, — cînd e aproape fiartă fasolea.

Și, iată, așa facem schimb de experiență, pe post de bucatari. Numai boneta albă și sortul ne lipsesc. Dar Fenechii tresare, aducîndu-și aminte de ceva foarte important: Un îndrăgosit de meseria lui trebuie să stea cit mai mult posibil la un loc de muncă, — să nu treacă repede, de la un loc la altul, ca fluturile din floare in floare. El, Fenechii, in cei 38 de ani, și-a schimbat foarte rareori locul de muncă, — numai și numai atunci cînd i s-a trasat transferul ca sarcină de serviciu. A stat 10 ani, chiar 14 ani la o unitate. Și pretutindeni a fost fruntes, a îndeplinit și depășit planul. Numai ca pentru un asemenea palmares trebuie de muncit din greu. „Azi noapte — zice — la orele unu, descărcăm cartofii din camionul frigorific. Clientul nu trebuie să știe acest lucru, nu trebuie să vadă oboseala pe fețele noastre. El trebuie să găsească marfa proaspătă și atît!” Apoi el mi se plînge ca, după școala de vinzatori, majoritatea absolvenților tind spre magazinele alimentare sau de textile, ferindu-se de cele de legume și fructe unde e munca mai grea. Căci la noi nu se muncesc numai 8 ore pe zi. Descori, ca să nu se altereze marfa, se munceste pe zi lumină. La descărcat, pun și vinzătorii umărul. La curățenia magazinului, la fel. Nu rareori marfa se descarcă noaptea. Și așa mai departe. Din greu in greu. Magazinul vinde, in medie, 40 tone marfa pe zi. Iată, de pildă, ce a vindut in ziua de 3 septembrie: 7 tone pepeni, 9 tone varză, 3 tone ardei grași, 3 tone roșii, 6 tone cartofi, 2 tone prune, 2 tone pere, 2 tone mere, 2,5 tone struguri, 4 tone ceapă, plus rădăcinoase, conserve etc. Preț de 70-80 000 lei pe zi, uneori peste 100 000 lei, — sume fantastice dacă se ține cont ca legumele și fructele au, in magazinele de stat, prețuri foarte scăzute față de piața. Iată, pepenele, de pildă, costă, la stat, 2,50 lei kilogramul, iar la particulari 5, deci dublu.

Magazinul e mare, dar e deservit de numai 14 vinzatori, dintre care 6 sezonieri. Doi, din cei permanenți, snt oameni de serviciu, care descarcă marfa (ajutați de vinzatori) și asigură permanent raioanele magazinului cu marfa, ca vinzătorul să nu se miște de la tejghea. Există o într-ajutorare dintre întreprinderile surori. Astfel, deși magazinul din Dorobanți ține de I.C.S.F.L., — colegii de la I.L.F. Militari îi întrebă zilnic, la telefon, dacă au nevoie de o marfa sau alta.

Vinzătorii snt, majoritatea, harnici și pasionați de meseria lor. Anisoara Dogaru, Aurica Andronache, dar și eleva Mariana Vasile, — in primul eșalon. Mariana Vasile, după terminarea cursului de specializare, poate ajunge, la o virstă fragedă, șef de unitate, așa cum am ajuns eu cînd m-am întors din armată, îmi spune Dumitru Fenechii cu nostalgie.

Cum și in anul acesta, magazinul lor a cîștigat iarăși locul I in întrecerea socialistă, îi felicit pe responsabilul ingenios și plec cu părerea ca și in vinzarea legumelor și fructelor există o vocație. Ajuns acasă, din pînerul de pe masă perele pergamate strecoară o mireasmă plăcută. Despic un pepene și miezul roșu își arată triumfător aurora dulce. Și-mi dau seama de ce Fenechii arată atît de tinăr, deși e mai in vîrstă decit mine — și atît de sănătos. Îi păstrează tinerețea și sănătatea sinodul de vitamine și zaharurile din miezul fructelor și legumelor. — culorile, miremele și gustul lor la care George Călinescu exulta, iar Chardin punea mina pe pensula și se așeza la sevalet.

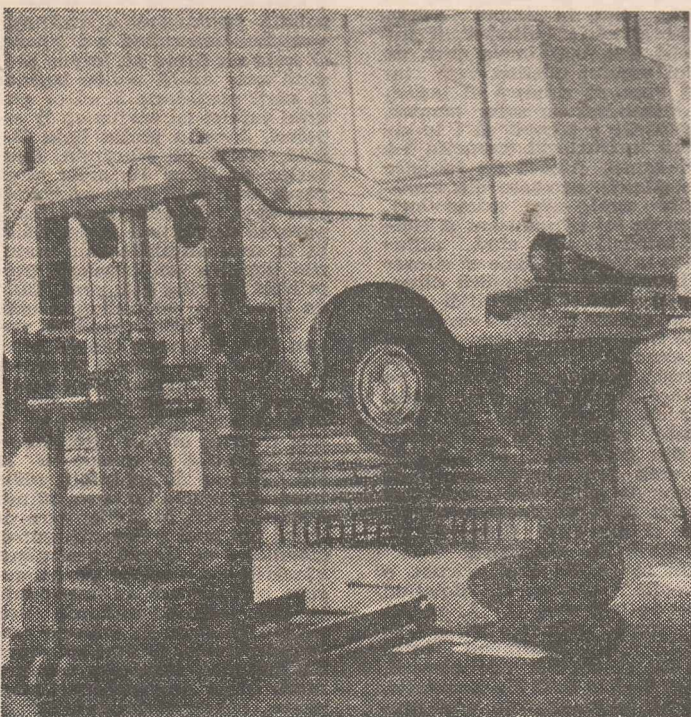
La toamnă tirzie sau iarnă timpurie vom veni aici să trăguim „produse semiindustrializate”, adică murături, adică fel și fel de conserve — plus merele ținute de stat in mari frigideri; frigiderul părinților lui Fenechii și al părinților mei era finul, sub faldurile aromate ale căruia merele își păstrează prospețimea și aroma.

Iată, numai peste două-trei luni magazinul va mirosi, din-spre zăpadă, iară și iarăși a mere.

AL. ANDRÎTOIU

Un nou service

Prin grija filialei București a întreprinderii de Asistență Tehnică și Service pentru Autoturisme Pitești, s-a redeschis pentru public unitatea Dacia-Service din strada Ceremuș nr. 3-5, stradă aflată in spatele Pieții Mureș (Chibrit). Meseriașii unității, in număr de 32, snt in măsură să execute întreaga gamă de lucrări pentru autoturismul Dacia (mecanică, electrice, tinichigerie, vopsitorie), mai puțin verificări tehnice anuale, precum și lucrări de vopsitorie, tinichigerie și electrică pentru Aro și Olcit. Service-ul a fost redotat in consecință, numărînd acum 5 rampe cu elevator, teste electronice, mașini de echilibrat, aparate de reglat direcția. Așadar, notați-vă adresa: str. Ceremuș nr. 3-5. (R.B.).

După cum este cunoscut, în urma convorbirilor de la Washington dintre secretarul de stat american și ministrul de externe sovietic, cu o săptămână în urmă a fost realizată o înțelegere de principiu privind încheierea unui tratat între U.R.S.S. și S.U.A. în problema rachetelor cu rază medie și a celor operativ-tactice. S-a convenit, de asemenea, să se depună eforturi în vederea elaborării unui tratat cu privire la reducerea cu 50 la sută a armamentelor strategice ofensive, în cadrul tratatelor de la Geneva referitoare la armamentele nucleare și cosmice. Pentru semnarea tratatului cu privire la rachetele cu rază medie și operativ-tactice și pentru dezbaterile întregului evantai de probleme ale relațiilor sovieto-americane s-a convenit să aibă loc o întâlnire între Mihail Gorbaciov și Ronald Reagan. Întâlnirea la vîrf va avea loc în toamna anului 1987, termenele concrete urmînd să fie stabilite în cursul convorbirilor ce se vor desfășura în octombrie la Moscova între ministrul afacerilor externe al U.R.S.S. și secretarul de stat al S.U.A.

În spiritul întregii politici externe românești de dezarmare și pace, de înțelegere și cooperare, țara noastră, președintele Nicolae Ceaușescu, s-au pronunțat în mod consecvent pentru desfășurarea de tratative eficiente care să ducă la eliminarea armelor nucleare. Sînt bine cunoscute numeroasele acțiuni și propuneri ale țării noastre, demersurile șefului statului, mesajele și apelurile adresate conducătorilor U.R.S.S. și S.U.A., activitățile din diverse foruri internaționale, consacrate scoaterii în evidență a importanței pe care ar avea-o în actualele împrejurări, ca un prim-pas, încheierea unei înțelegeri corespunzătoare asupra eliminării rachetelor cu rază medie din Europa și a celor operativ-tactice. Recent, în cuvîntarea rostită la marea adunare populară din municipiul Tirgu Mureș, secretarul general al partidului spunea: „Considerăm că, pe baza propunerilor Uniunii Sovietice și ale Statelor Unite ale Americii, există posibilitatea de a se realiza un acord corespunzător privind eliminarea rachetelor nucleare cu

rază medie de acțiune și a celor operativ-tactice din Europa și din Asia. „Considerăm că este necesar să se facă totul ca, încă din acest an, să se realizeze o asemenea acord și să se treacă la lichidarea acestor armamente”. În aceasta constă și esența propunerii formulate în recenta hotărîre a Comitetului Politic Executiv, la inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, ca Organizația Națiunilor Unite să adreseze un Apel către SUA și URSS pentru încheierea încă în cursul acestui an a unui acord cu privire la eliminarea rachetelor cu rază medie de acțiune și a celor operativ-tactice de pe continentul european și din întreaga lume.

COMENTARIUL SĂPTĂMÎNII

Acordul în problema rachetelor nucleare

Și iată că o înțelegere de principiu în această problemă s-a realizat. În Declarația Agenției române de presă „Agerpres” se spune: „Guvernul și poporul român apreciază acest act ca un moment deosebit de important în viața internațională, care deschide în mod efectiv calea eliminării rachetelor nucleare cu rază medie de acțiune și operativ-tactice din Europa și Asia, ca un pas important în direcția lichidării complete a tuturor armelor nucleare”. Este nimerit să subliniem, legat de înțelegerea de principiu sovieto-americană, că ea confirmă pe deplin punctul de vedere românesc cu privire la modalitățile de soluționare a problemelor internaționale, do-

vedește că în actualele împrejurări politice forței și a confruntării nu își are locul, că se impune un nou mod de gândire politică, bazat pe realism și luciditate, că tratativele duse în spirit constructiv constituie singura cale de rezolvare a problemelor majore ale lumii contemporane.

Firește, consensul de principiu realizat nu rezolvă toate chestiunile privind înlăturarea pericolului nuclear. Mai întii, trebuie depuse în continuare eforturi pentru a se ajunge la finalizarea înțelegerii realizate și deci la semnarea în acest an a tratatului sovieto-american. În acest scop, subliniază declarația „Agerpres”, este imperios necesar ca toate statele lumii, îndeosebi cele din Europa, să renunțe la orice ar putea constitui un obstacol în calea încheierii tratatului, să aducă o contribuție activă la succesul tratatelor, la concretizarea într-un tratat și la transpunerea în viață, în fapt a acestei înțelegeri de importanță istorică. În al doilea rînd, periculoase sînt și celelalte rachete, fie că-i vorba de cele strategice și de cele cu rază scurtă de pe sol, fie că-i vorba de rachetele instalate pe nave și pe avioane; urmează deci că, după înlăturarea și distrugerea rachetelor cu rază medie și a celor operativ-tactice, să se depună eforturi pentru eliminarea tuturor rachetelor nucleare, a tuturor armelor atomice, de pe întreg globul. În sfîrșit, concomitent cu măsurile de dezarmare atomică, sînt necesari pași hotărîți pentru dezarmare și în domeniul armamentelor nenucleare. De aceea acordul de principiu realizat trebuie săvîrșit și pentru valoarea (foarte mare) a lui în sine, înțelegînd prin această eliminare rachetelor cu rază medie de acțiune și a celor operativ-tactice, în ipoteza că tratatul se încheie și se pune în aplicare, dar și pentru valoarea lui de simbol, de exemplu de urmat, de breșă în betonul armat al cursei înarmărilor, de început de curs nou al problemei dezarmării și destinderii internaționale. Un început de drum foarte bun, dar drumul trebuie străbătut pînă la capăt, trecînd peste toate obstacolele.

ION D. GOIA ■

„Chrysler” în fața marelui juriu

„Pontiacul gonia cu o sută la oră; pe fotoliile din față se îngrămădiseră cu toții: să trăiască mai din plin voluptatea zborului terestru. Cînd observă mașinile răsturnate blocînd drumul, îmbrățișate de limbile flăcărilor, Timolby acționează frîna. Frîna nu răspunde însă comenzi. La viteza asta numai o minune mai putea evita catastrofa. Dar minunea nu se arătă și toți, dar absolut toți ocupanții bolidului pe roți nici nu apucaseră măcar să afle ce li s-a întimplat”.

Aceste rînduri au fost extrase dintr-un reportaj apărut în 1966 în ziarul american „Washington Post” care, la rîndul său, a folosit o carte, un adevărat best-seller al acelor zile. Ingrijorat de spirala înaltă a accidentelor auto cu final tragic, un amator, avocatul Ralph Nader, pentru a demonstra că evenimentul rutier nu este o fatalitate, că la origine se află adesea o altă cauză decît eroarea umană, a inițiat pe cont propriu o amănunțită investigație. Ea s-a soldat cu rezultate absolut senzaționale pe care le-a făcut cunoscute marelui public prin intermediul unei cărți, „Nesigur la orice viteză”.

Pornindu-și ancheta, Nader s-a arătat meticolos și imparțial, asemenea unui expert anchetator. El diseca fiecare amănunt, chiar și cele minore, pătrunzînd în esența lucrurilor, punîndu-le în lumina puternică a faptelor concrete. Devenit incomod, asupra anchetatorului-amator s-au făcut puternice presiuni. Dar Nader n-a cedat; nemenajînd pe nimeni, el a dezvoltat, fără să ezite, cauzele pentru care în fiecare an peste 50.000 de americani sînt uciși și alte zeci de mii rămîn schilodiți pentru toată viața în urma accidentelor rutiere: în goana după cîștiguri, în graba de a o lua concurrentului înainte — fie că el se cheamă „Toyota”, „Mitsubishi”, „General Motors”, „Fiat”, „Ford”, „Renault” — firmele constructoare de automobile pun uneori, în vânzare mașini insuficient verificate, cu defecțiuni tehnice.

Asemenea unui fluviu curgeau datele culese de energicul și incoruptibilul investigator: defecte de fabricație la 8,7 milioane de automobile construite în numai șase ani de „Chrysler”, „Ford”, „American Motors”. Se demonstra că peste jumătate din aceste defecte priveau instalațiile de securitate ale automobilelor, ceea ce risipea mitul potrivit căruia ac-

cidentele sînt provocate numai de șoferi. În urma dezvoltărilor lui Ralph Nader, sute de mii de mașini de tipul Chevrolet, Dodge, Chevelle, Chrysler, Lincoln, Pontiac, Packard au fost readuse atunci pe banda de montaj. Acest „pacet” a determinat, la vremea respectivă senatul S.U.A. să ordone deschiderea unei anchete oficiale, conduse de senatorul Abraham Ribicoff. În fața probelor de netăgăduit, ea s-a soldat cu elaborarea unui proiect de lege care obliga marile trusturi să aducă îmbunătățiri tehnice automobilelor fabricate, în vederea sporirii coeficientului de siguranță în circulația rutieră. Iată însă că, la două decenii de la dezvoltările lui Ralph Nader, presa americană, nu numai aceea de pe malurile Potomacului, are prilejul să scrie iarăși despre un scandal asemănător, tras parcă la indigo, în care este implicată cunoscuta societate Chrysler. Ea a fost acuzată de un mare juriu federal întrunit la St. Louis că ar fi vîndut, în 18 luni, nu mai puțin 60.000 de automobile uzate sau, oricum, rulate, ca fiind noi! „Între aceste mașini și siguranță nu există nici o compatibilitate. Cite victime vor face aceste adevărate sicrie pe patru roți?”, întrebă un ziar din orașul — reședință al marelui juriu federal. Cert este că acestui gen de reportaje i-au urmat o reducere drastică a vînzărilor ca și un prompt impact la bursă al cărei indice arată spectaculoase scăderi ale acțiunilor Chrysler, cu toate asigurările firmei că „toți cei care și-au cumpărat un automobil în perioada respectivă vor beneficia de garanții suplimentare”.

Acum două decenii, apărător al intereselor cumpărătorilor a fost energicul avocat Ralph Nader și numai coaliția trusturilor a împiedicat înăsprica legii inițiate de Abraham Ribicoff care, oricum, a obligat firmele constructoare de automobile să aducă — firește, cu substanțială reducere a beneficiilor — ample remedii tehnice și atente revizii, tuturor tipurilor de automobile Corvair, Ford, Packard, Dodge, Plymouth, Chrysler. Chiar dacă nu va mai apărea un nou Nader, recidiva scandalului provocat de practica firmei Chrysler de a vinde ca noi mașini folosite și superficial reparate, va împietri negativ asupra prestigiului tuturor acestui tip de societăți. Ca atare, insistentă reclamă — scria „Sunday Washington Star”, va trebui să caute în viitor alte forme de — convingere căci, potențialii cumpărători s-au convins că luciul impecabil și alămurile, linia aerodinamică, țevă de eşapament cu catalizator, aprindere electronică etc., fără atributul esențial, siguranța, sînt o invitație la o călătorie în care, după cum re-

zultă din însăși statisticele oficiale, adesea îi tei bilet doar pentru dus...

MIHAI VASILIU ■

Necazurile lui Fritz

Agenția vest-germană de presă (D.P.A.) nu-i dă și numele de familie, ca să nu-l pună într-o situație delicată. Îi spune pur și simplu Fritz. Dar vorbește de necazurile lui. Fritz, care este în vîrstă de 33 de ani, nu-i băiat urît, dar s-a înscris cu foarte multă greutate, mai-mai să rămîna burlac. A vorbit cu multe fete, dar ele îl părăseau una după alta imediat ce le vorbea de un anumit „defect” al său. „Cum pomeneam de acest lucru — își amintește Fritz — nu se mai întîlneau cu mine”. Dar despre ce defect este vorba? Despre unul mare, totuși: Fritz este analfabet.

Analfabetismul este oriunde un rău considerabil, o plagă. Într-o țară dezvoltată însă, cum este R.F.G., neștiutorul de carte întîmpină dificultăți și mai mari, este pus în situații de-a dreptul insolite, începînd cu efectuarea cumpărăturilor în magazine și terminînd cu vizitarea instituțiilor de tot felul. Din cauza atitudinii negative a celor din jur, analfabetii se străduiesc să-și ascundă „defectul”, recurgînd la tot felul de maseve. Fritz, de exemplu, în pauza pentru gustare (este muncitor la o întreprindere din Hamburg), stă mai departe de colegii săi de lucru, care în timpul acesteia citește gazete; ulterior, îi întrebă despre ultimele știri, cu aerul omului plictisit care nu mai vrea să citească el însuși. La examenul de șofer amator, întrebările a trebuit să i le citească instructorul, (carnetul l-a luat totuși, fiindcă își însușise cunoștințele necesare din expunerile orale ale prietenilor). Cînd de tot (și amuzant și ridicol totodată) este cînd, aflîndu-se la volan, trebuie să citească inscripțiile care indică direcția spre diferite localități (aici nu mai poate beneficia de serviciile instructorului, cum a făcut la examen). Nu are încotro, oprește mașina și întrebă pe primul trecător ce scrie acolo, intrucît el „și-a uitat ochelarii acasă”. Sub influența nevestei și din necesități profesionale — vrea să dea examen de ajutor de maistru —, Fritz s-a înscris la cursurile de alfabetizare de pe lângă Universitatea populară din Hamburg.

Un caz izolat sau, oricum, o excepție? Nicidecum. Relatînd cele de mai sus, D.P.A. relevă că după datele oficiale în R.F.G. sînt analfabeti întro 400.000 și 800.000 de oameni, adică 1—2 la sută din populație. Cîteva milioane de vest-ger-

mani citează sau scriu cu greutate, aflîndu-se în pericolul semianalfabetismului. Mulți sceptici — comentează agenția citată — se referă la părerea că în secolul comunicațiilor radio și al televiziunii, cauza fenomenului în continuă expansiune al analfabetismului ar fi pierderea de teren suferite de cultura scrisă. Dar nu există nici un fel de dovezi că pînă la răspîndirea televiziunii oamenii stăpîneau mai bine cititul și scrisul. „E mai corect să presupunem — conchide D.P.A. — că numărul mare de analfabeti este legat de nivelul ridicat al sonajului”. Și de celelalte aspecte ale săraciei, am adăuga noi. Pentru că, fără îndoială, analfabetii din țările dezvoltate, din țările bogate, cum li se mai spune, se recruțează din așa-numita „lume a patra”, adică dintre săracii acestor țări.

ION D. GOIA ■

Măi, tu semeni a femeie...

În țările occidentale cremele, parfumurile, creioanele dermatografe, rimelurile, fondul de ten și alte produse de înfrumusețare au spulberat ultimele rețete ale orgoliului masculin. Atacată din toate părțile de numeroasele linii „for men” pe care multinaționalele efluviilor de mosc, lavandă, santal sau mandarine le-au aruncat pe piață, de un ciudat melanj al modei celor două sexe și de o subtilă feminizare a virilității, vanitatea masculină s-a predat. O serie de firme au impus produse care evocă antice legende la curți medievale ai căror eroi erau vajnici (și parfumați?) cavaleri. Avon a lansat linia Galad, Korff pe Merdrain, Lancaster pe Rosa. Pe acest teren parcă mai fertil decît cel consacrat deja, al cosmeticelor feminine, se desfășoară aprige bătălii în care armurile sînt contururile bancare iar cavalerii proprietari marilor companii. Carlo de Benedetti, un italian celebru în branșă, a achiziționat în sistem blitz 25 la sută din pachetul de acțiuni al firmei franceze Yves Saint Laurent și controlul asupra liniei cosmetice americane Squibb aparținînd companiei Charles of the Ritz. Investiție rentabilă de vreme ce la 630 milioane dolari plătiți revin beneficii anuale de peste 30 milioane dolari. În Italia, care de cîtiva ani buni a devenit centrul mondial al modei masculine, vînzările de produse de înfrumusețare bărbătească au înregistrat în 1985 peste 4,8 miliarde lire, pentru ca doar în primele șase luni ale anului în curs să atingă 3,5 miliarde. Ponderea cea mai mare o au produsele tip after shave, creme și loțiuni, 31 la

sută apele de colonie și parfumurile. Distanța de 30 la sută în favoarea încasărilor valorii cosmeticele de damă față de cele bărbătești este de doar 10 la sută la cantitatea de produse vîndute.

Și dacă în filmul „My Darling Clementine”, un cow-boy îl anunța pe Fonda proaspăt ieșit de la bărbier că primăvara a venit mai devreme, iar acesta jenat recunoștea că el e parfumat, azi sîntem înconjuțați de arome. Parfum de pere, rozmarin, extract de lavandă, balsam de tei, efluvii de coriandru și violete, esență de rezedă, anason, mentă și cimbrishor în flacoane, pulverizatoare, vaporizatoare, fiole, tuburi, tari sau moi, ascuțite sau rotufeie, grele sau ușoare în funcție de nelimitata fantazie a creatorilor, strivesc raurile prăvăliilor sau caselor de frumusețe unde pot fi întîlniți din ce în ce mai des bărbaiți cu măști contra ridurilor, la epilat sau masaj. Bărbaiți duri apar pe copertele săptămînalelor politice sau economice, stimulînd lărdivi ai vanității pierdute într-o lume în care aspectul fizic joacă un rol esențial în succesul profesional și monden. Ambiții și amorul propriu ale ambelor sexe tind să se unifice odată cu apariția liniilor cosmetice unisex, nu numai în domeniul parfumurilor, ci și al cremelor de noapte sau zi, detergentilor și tonicelor, revitalizantelor sau rimelurilor. Tinerii intră cu nonșalanță în saloanele în care cu puțin timp în urmă un bărbat, care se respecta abia catacidesea să-și aștepte consoarta supusă costisitoarelor munci pentru frumusețe.

În toate sondele făcute cel interpeleți aduc în discuție dictonul arhicunoscut „mens sana in...”, pledează pentru curățenie și frumusețe, dar nici unul nu se referă la această nouă vanitate masculină, fardată și parfumată.

Parfumurile și deodorantele pentru bărbaiți există și, majoritatea, sînt bune. Că nu toți le folosesc, din păcate, e o problemă de educație și civism, pentru că, în fond, nimeni nu este obligat a suporta odorile naturale ale semenilor săi, fie ei bărbaiți sau femei, pentru simplul motiv că omul este o ființă socială, trăiește și mușchetă în colectivități mai mari sau mai mici. Dar de aici, de la unele necesare accesorii ale cultului curățeniei și pînă la feminizarea bărbăției e un drum pe care, sîntem convinși, puțin vor pași.

IOAN ROȘCA ■

Taxa de dragon

Dincolo de ideile și planurile arhitecților, clădirile ce se construiesc în Hong Kong, Singapore și Taiwan trebuie să aibe

și avizul unui expert în feng shui. Nimic nu se poate realiza fără acest, de neînlocuit se pare, sfat, Feng shui, ceea ce literar s-ar putea traduce prin „vînt și apă”; este un amestec ezoteric de cunoștințe în ale arhitecturii combinate și condimentate din plin cu cele privitoare la supranatural. Despre cunoșcătoria în feng shui se afirmă că sînt maștrii în a găsi cel mai potrivit amplasament pentru o clădire, astfel încît aceasta să-și atragă bunăvoința „dragonilor”.

Un exemplu îl constituie remodelarea fațadei și fîntinii unui hotel din Singapore. Intrucît vechile forme atrăgeau „spiritele rele” (mai ales după ce un expert în feng shui se pronunțase în acest sens, iar clienții îl ocoleau). La hotelul Regent din Hong Kong a fost nevoie să se construiască geamuri, la hol, cu vedere spre port pentru a „cei 9 dragoni ce locuiesc în apropiere nu știu să folosească ușa, dar pot trece cu ușurință prin sticlă”.

Chiar și asupra relațiilor de muncă planează feng shui, căci patronii trebuie să fie în bune relații cu „maștrii” altfel s-ar putea trezi că într-o bună zi salarii nu vin la serviciu.

După cum v-ați dat seama totul nu este decît o ancestrală superstiție, alimenată de peste 2000 de ani, de către cei bogați, în folosul cărora a și fost inventată.

Sub semnul „dragonului” poporul oprimat poate fi mai lesne ținut în întineric, dominat. Nu-i vorba că pentru o consultație mai serioasă un „maestru” în feng shui primește cîteva zeci de mii de dolari. Ceea ce nu-i de ici, de colo.

DAN DANUȚ DORU

Ancoră în triunghiul Bermudeilor

Există în istoria mai veche sau mai nouă a umanității o adevărată foamă de necunoscut, o pasiune pentru neprevăzut,

inexplicabil, mister. Paradoxal, pe măsură ce omul a dezlegat tot mai multe din enigmele ce-l preocupau, numărul acestora nu a scăzut, ci a crescut continuu. Ea mai mult chiar, atunci cînd rezerva de enigmatic amenința să se epuizeze sau cînd părea să se demodeze, s-a manifestat tendința de a născoci, pur și simplu, mistere. O enigmă a secolului XX, care a făcut să curgă multă cerneală, umplînd paginile publicațiilor din cele mai diferite zone ale globului a fost așa-numitul „triunghi al Bermudeilor”. Este vorba de un mister sau de o născocire gazdărească menită să incite curiozitatea cititorilor? Părerile sînt împărțite. Unii consideră că întreaga poveste nu este decît o abilă însărire de fapte reale cu explicații fanteziste. Alții caută să dea o explicație rațională a faptelor inexplicabile înregistrate în această zonă triunghiulară din Oceanul Atlantic.

Pentru prima oară „triunghiul Bermudeilor” a atras atenția opiniei publice în anul 1945, cînd cinci bombardiere americane au dispărut fără urmă în această zonă, deși condițiile de zbor erau excelente. Statisticienții s-au pus pe lucru și concluzia lor a provocat stupeoare: începînd din anul 1914 în „funelul triunghi” au dispărut aproximativ 2000 de oameni, împreună cu navele sau avioanele pe care se aflau. Atît oamenii de știință cit și amatori de elucidare a enigmelor au avansat diferite ipoteze. Dar pînă în prezent nu s-a găsit o explicație satisfăcătoare.

Una dintre cele mai recente încercări de a dezlega misterul „triunghiului Bermudeilor” a fost efectuată de o echipă a Institutului pentru Oceanologie al Academiei U.R.S.S., care a făcut cercetări o perioadă mai îndelungată de timp în zona respectivă. Cu acest prilej cercetătorii au descoperit în Marea Sargaseilor un fenomen straniu: un puternic vîrtej în profunzimea apei, avînd diametrul de circa 200 kilometri, asemănător ca formă a unui ciclon din atmosferă.

Omul de știință sovietic Henrich Talalajewski, care se ocupă de mulți ani cu problemele gravitației a elaborat o teorie potrivit căreia un corp aflat în mișcare de rotație pierde din greutate. Cercetările efectuate

la un Institut din Moscova au dus la concluzia că pierderea de greutate poate ajunge la 14 la sută. Prin această teorie se poate explica mecanismul vîrtejurilor de vînt capabile să ridice de la suprafața pămîntului oameni, animale și chiar case transportîndu-le apoi la mari distanțe. Potrivit ecuațiilor gravitaționale care rezultă din această teorie, corpul în rotație pierde în greutate pe ansamblu, dar, în același timp, crește greutatea la centru și anume cu atît mai mult cu cît masa de pornire a materiei în rotație este mai mare. Această teorie și-a găsit explicație și la explicarea fenomenelor din „triunghiul Bermudeilor”, considerîndu-se că în centrul vîrtejului marin încep să se manifeste anomalii gravitaționale. În cazul cînd o navă ajunge în centrul de rotație, ea va fi atrasă la fundul oceanului de o uriașă forță gravitațională. Același lucru este valabil și pentru avioane și s-ar fi putut întimpla cu bombardierele în 1945. Puternicul curent de adîncime duce apoi epavele la distanțe de sute de kilometri și astfel dispare orice urmă a tragediei.

Harta anomaliilor gravitaționale în aceste regiuni este și așa foarte complicată, datorită structurii interne a Pămîntului. Astronauții americani, au identificat, de pildă, printr-o serie de măsurători făcute din Cosmos că în triunghiul Bermudeilor oglinda apei prezintă o concavitate de circa 25 de metri. În cazul cînd aceste anomalii încep să se manifeste, ele pot duce la perturbarea funcționării sistemelor de navigație ale vaselor și avioanelor aflate în zonă. Nici busola nu mai funcționează corect datorită faptului că anomaliile magnetice provoacă distorsiuni. Aceste variații gravitaționale de frecvență joasă pot fi și cauza tulburărilor psihice care au făcut ca echipajele să părăsească navele intacte, aruncîndu-se în apă. Se pare că teoria savantului Talalajewski este cea mai completă de pînă acum. În curînd, stocul de enigme nedezlegate se va subția din nou. Dar nu există nici un pericol că se va epuiza. Pentru fiecare mister elucidat, apar două noi în loc. Reale sau născocite!

ION VIRGIL

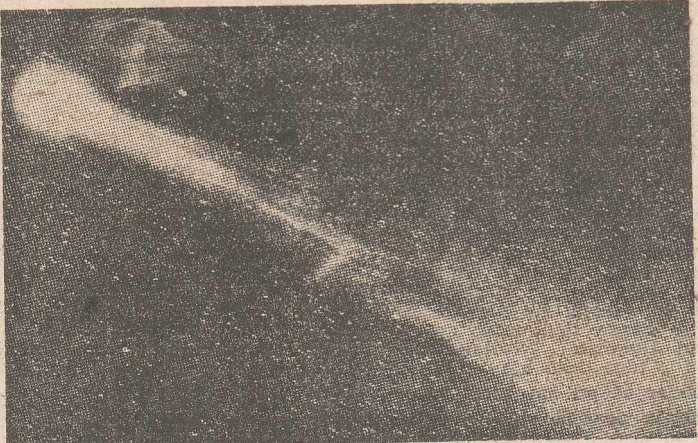
Noi date despre cometa Halley

La începutul anului 1986, mesagerii terestri Vega 1, Vega 2, Giotto și sondele japoneze „Suisei” (Cometa) și „Sakigaki” (Pionierul) s-au apropiat de misterioasa și necunoscuta cometă Halley, pentru a o studia. Timp de peste un an de zile imaginile primite au fost analizate, obținîndu-se date interesante despre acest corp ceresc care trece periodic prin apropierea Pămîntului. Fiecare imagine obținută a fost împărțită în 5476 puncte, iar cu ajutorul calculatorului s-a măsurat intensitatea fiecărui punct, pe o scară ce cuprinde 256 nuanțe, pornîndu-se de la negrul absolut, la albul imaculat. Imaginile obținute de Giotto și de Vega au fost de bună calitate, deși fotografiile au fost luate cu Soarele în față pe un obiect insuficient de clar și cu viteze de 70 kilometri pe secundă de prima sondă și de 78 kilometri pe secundă de a doua. Niciodată Halley nu s-a prezentat pămîntenilor sub un aspect atît de puțin expresiv ca acum. În 1910, de exemplu, coada enormă se vedea pe aproape jumătate din boltă cerească, spectacol impresionant, cometa fiind la 3,8 milioane kilometri de Pămînt. În 1986 distanța cea mai apropiată de Terra a fost de 93 milioane kilometri. După datele obținute de H.J. Reitsema, de la „Bell Aerospace”, care lucrează la interpretarea imaginilor, cometa Halley are o formă de arahidă cu dimensiunile de 16 kilometri pe axa mare, 3 kilometri pe axa mică și un diametru de 7-7,5 kilometri, un volum de 375 kilometri cubi și o suprafață de 305 kilometri pătrați. Despre relieful ei haptic se cunoaște încă puțin, 3/4 din emisfera fotografiată aflîndu-se în umbră. Au fost identificate, înălțimi de cîteva sute de metri, cu pante de pînă la 15 gra-

de, formînd văi cu o lărgime de cîteva kilometri. Pe fotografiile au apărut mai multe cratere, unele grupate în șiruri, cel mai mare atîngînd 1,5 kilometri diametru și 100-200 metri adîncime, două linii paralele ce par a fi canioane, precum și o pată strălucitoare lungă considerată ca un vîrtej luminat al unei înălțimi ce depășește 400 metri. Nucleul cometei nu este din zăpadă murdară sau gheață albă cum se credea. Halley pare a fi

Breviar științific

un conglomerat de o masă pietroasă sudată prin gheață, acoperită de o imbrăcămintă întunecoasă, de aspectul unui gudron, materie care nu a mai fost observată niciodată în sistemul solar. Lumina ce cade pe ea este reflectată doar în procent de 2-4 la sută, deci este mai neagră decît cărbunele. Din ce se compune această materie, nu s-a putut încă stabili. Se știe doar că gheața de metan, care se formează la temperaturi

foarte joase are proprietatea de a se înnegri sub razele ultraviolete și cosmice. Este care vorba de așa ceva? Această crustă neagră, care se crede că are doar cîteva centimetri, este izolată, ea protejînd interiorul de căldura Soarelui. Dacă crusta ar erăpa, gheața de sub ea s-ar evaporă și un jet de gaze și praf ar perfora cometa în locul cel mai cald aflat spre Soare. La apropierea de astrul zilei Halley avea la suprafață temperaturi cuprinse între 27 și 87 grade Celsius ziua și minus 70 grade Celsius noaptea, deși, cu ajutorul infraroșilor s-au descoperit și zone, cam de 5 kilometri pătrați, mai calde. Ziua pe Halley durează 53 ore, dar ea pare să aibă două axe de rotație, lucru asupra căruia nu s-a putut stabili încă nimic. Dar lucrul cel mai extraordinar, pe care misteriosul corp ceresc l-a ținut ascuns, este că în spectru au fost descoperite benzi corespunzînd moleculelor organice. Observațiile asupra Cometei continuă de pe Pămînt, noi date urmînd a fi obținute în iarna anului 1988, cînd fiind mai departe de Soare, ea va fi mai puțin activă.

AUREL DIANU

Racul

Chiar cînd nu-i căldură mare, berea are căutare...

Caricaturi de C. TOPAN

Ritmuri vesele

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ORIZONTAL: 1) Manifestări ale veseliei — Gresat. 2) Personaj masculin din nuyela „Flacăra vesel” de B. Björnson — Insufletit. 3) Actor francez, protagonistul filmului „Veseliile escadronului” (Jean) — Actor comic italian întîlnit în filmul „Fantoma veselă”. 4) Emil Roman — Pictor dadaist american (Man) realizatorul peliculei de o veselă ironie „Întoarcerea la rațiune”, unul din primele filme de avangardă — Ramură. 5) Reprezentație teatrală cu muzică și scenete veseli — Subsol! 6) Animatoare de păpuși — Subînțeleful fabulei sau snoavei. 7) Poezie eroică — Semnatarul romanului „Asasinul coboară cîntînd” (Nicolae). 8) Acum (reg.) — Anexat. 9) „Un suris în plină...”, film realizat de Geo Saizescu cu Dem Rădulescu și Sebastian Papaiani — A se ivi. 10) Comic vestit al ecranului — Plantă acvatică.

VERTICAL: 1) Actriță americană, partenera lui Fred Astaire din pelicula „Divorțul vesel” (Ginger) — Culoare. 2) Hazlii — „Un... prea vesel”, volum de poezii de Asztalos István. 3) Zeitate egipteană — „...veselă”, celebră operetă de Franz Lehár. 4) A atîta — „...veseliei”, proză de Károly Sándor (neart; sg.). 5) Mare comic român (Constantin) — Aer! 6) Refren final! — Yvonne Taylor — Prietenul lui Bran. 7) Caiete! — Poet comic latin. 8) Veselie — Autorul poeziilor „Veselie” și „Veseliile semnate” (Stefan Octavian). 9) Tindală (fem.) 10) „Ca să faci o piesă veselă, îți trebuie un... bun. Veselia se află în...” (Lăbiche) — Sarjă la... tîntă.

Dicționar: OLE, SEB, ATTA.

IONEL ȘERBAN
Birlad

Dezlegarea careului din numărul precedent:

CASA; SCUAR; ESPLANADE; TELEX; PARC; AZAE; BIT; A; TAI; AUT; TI; IM; VIRANE; IGI; GL; AH; ANALE; ARTA; STRADA; ORL; TEI; ATENEE.

Doou secvențe din „patraterul european” de miercuri: apărarea studenților mereu în alertă, chiar și atunci (sau mai ales cind) la minge se afla Rotariu; în duel „unu la unu”, Cămbătaru a ieșit mereu învingător

Fotografii de PAUL AGARICI și GHEORGHE AVRAM

Manșa a doua a cupelor europene

Este posibilă o calificare „în bloc”. Mult succes!

Fotbalul ne răsfățâ : ieri și alaltăieri — repetații ale „europeneilor”, duminică — restul etapei a sâscu, iar de marți vom neglija timp de trei zile pasiunile noastre locale pentru a urmări, la unison, evoluțiile echipelor care ne reprezintă în cupele europene. Șansele fiecăreia de a se califica în turul doi sînt, de acum, analizate și paraanalizate, fie și numai pe baza rezultatelor primei manșe. Nedorind, citiți de puțin, să influențeze, stimati cititori, propriile dumneavoastră pronosticuri, redactorii noștri acreditați pe lingă „ambasadoarele” fotbalului nostru vă prezintă mai jos scurte reveniri asupra dispuziilor inau gurale. Din ele se degajă opinia optimistă că toate echipele românești au șanse de a se califica în turul doi, chiar dacă în proporții diferite. Riscind o distribuție statistică și cit de cit realistă, am spune că Steaua și Victoria au șanse 100 la sută, Dinamo 70 la sută, Sportul studentesc 60 la sută și Universitatea Craiova 40 la sută. Este, așasia, desigur, un simplu joc al proporțiilor pe care ni le dorim, înrește, completat la limita superioară de toate cele cinci echipe angajate în cupela europeană. Reamintindu-vă că Victoria va juca marți, Dinamo, Steaua și Craiova — miercuri, iar Sportul studentesc — joi, sîntem în asentimentul dumneavoastră urîndu-le tuturor mult, mult succes! (O. Ș.)

Renumere care va fi onorat

Stîncea și moara de pase

Miercuri, un mucalit de pe stadionul din „Regie” spunea că Norma de Bellini are un concurent serios în norma de 3 și chiar mai multe goluri pe care Steaua le înscrie cu perseverență în confruntările cu adversarele sale de cind a început campionatul. În înțînirea cu Sportul studentesc desfășurată cu două zile în urmă și câștigată cu scorul de 3-0 de către echipa militară, într-o manieră mai categorică decît s-a reflectat pe tabela de marcaj, s-a evidențiat încă o dată care este raportul între individualitate-colectivitate în jocul campionilor noștri. Cu o suită de vedete care ar face fala oricărei mari echipe, Steaua câștigă totuși datorită faptului că fiecare se subordonează fără a se scoate frustrat unei concepții clare și nu încearcă să iasă în evidență decît atunci cind cursul partidei o cere. Așa s-a pus la punct această „mașină” puternică de pase care pune în poziție ideală de șut, rînd pe rînd, pe oricare dintre jucătorii steiști. Un mecanism bine reglat își „macină” fără menajamente adversarii, indiferent de faima lor, nu le lasă nici o clipă de răgaz și-i obligă să se recunoască învinși de tehnicieni subtili, iuți în mișcare și în gândire și care nu se cruță deloc pe teren, indiferent de miza pusă la bălăie. Nici unul nu se simte jignit dacă într-o fază sau în alta n-a însemnat în acest mecanism decît o rotiță neînsemnată, aproape anonimă, dar care a funcționat ireproșabil, așa cum s-a petrecut în cazul celui de-al treilea gol marcat de Steaua cînd mîngea a trecut fulgerător pe la trei jucători pînă cind a ajuns la Piturea și acesta a înscris. Gol al lui Piturea? Desigur, dar și rod al unei conlucrări ideale și colegiale, fără de care nu poate fi vorba nicidecum de marea performanță.

Cu astfel de gânduri ne despărțim pînă miercuri de echipa Steaua care va susține în acea zi partida retur cu M.T.K. Budapesta. Nu se îndoiește nimeni de calificarea Stelei. Dar important pentru ea e s-o obțină în așa fel încît să-și onoreze statutul de mare echipă europeană.

GEORGE ARION

Dinamo a înțînii pe K.V. Mechelen într-o perioadă de apogeu a clubului belgian : cea mai bună performanță a acestuia în perioada postbelică fusese un lor doi în campionatul '54. Nu ne interesează mijloacele intrării lor în elita fotbalului belgian, dar trebuie spus că o mare investiție de bani și de inteligență a președintelui clubului, John Cordier (46 de ani, patronul unei firme de informatică și computere, „Telandus”), a strînit și alimentat ambiții care nu s-au oprit la câștigarea cupei și pierderea la mustață a titlului în campionatul trecut : cei din Mechelen aspiră la detronarea lui Anderlecht și la o consacrare rapidă în această cupă europeană în care, deși echipa joacă pentru prima dată, componenții ei au vechi stagii internaționale prin Olanda, R.F.G. și Belgia.

Pe lingă aceste ambiții puternic motivate, Mechelen mai are și un antrenor, olandezul Aad de Mos (40 de ani, fost libero și apoi antrenor la Ajax înainte de Cruyff) răsfățat cu titlul de cel mai bun tehnician din Belgia în sezonul trecut, tocmai datorită marierii în care a schimbat la față această echipă în numai 15 luni (a fost angajat la începutul lui '86). Și mai are un portar, Preud'homme care, ca un făcut, a fost desemnat și acesta „portarul anului”, din motive pe care le bănuim. (De aceea ziarul belgian „Le Soir” sintetiza a doua zi după meci că, la București, calificarea va depinde mai ales de evoluția — baf-ta, am zice noi — lui Preud'homme).

Am insistat pe acest portret al lui Mechelen pentru a sugera că misiunea dinamoviștilor n-a fost deloc ușoară acolo și că aprecierile conform cărora acest 0-1 este un rezultat bun au fost cit se poate de juste. Este rezultatul unui joc bine gândit în condițiile date, un joc care „a tăiat” sistematic traiectoriile de atac ale gazdelor. De altfel, Mechelen este ca un boxer puternic și agresiv, care poate fi învins numai prin joc de picioare. Concepția „arhitectului” de Mos este una a forței și simplității. Punctul de comandă al acestui sistem „bielă-manivelă”, cu pistoane care fac la nesfîrșit acele curse „dus-întors”, este De Wilde, un

mulatru foarte tehnic și bine dotat fizic, la care se află troyetele de viteză ale întregii echipe. La Mechelen a jucat vîrf retrăs între Ohana și Den Boer, sau un fel de mijlocas de construcție foarte avansat : la București este de bănuit folosirea lui în avansposturi, datorită vitezei cu care poate iniția contraatacuri (masivul Den Boer fiind mult mai static). Dar acestea sînt, desigur, simple supoziții — față de analizele profesionale pe care le va fi făcut deja celalalt „arhitect” al partidei, Mircea Lucescu.

Va fi o partidă grea pentru echipa noastră, dar cred că măsura de pase a dinamoviștilor va măcina pînă la urmă stîncea din Mechelen sau, măcar, îi va produce acele fisuri prin care „să scape” golurile suficiente calificării. Prelungirile și loviturile de la 11 m vor fi, la nevoie, o supapă de rezervă tot în favoarea echipei noastre, ca în orice joc pe teren propriu.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Primul pas al afirmării

La Larnaca, în înscrisul Cipru, Victoria București a pășit cu dreptul pe drumul carierei sale internaționale în care îi urăm să-și poată face un renume. Sîm cu cită sîrguință a fost pregătit acest pas, cit-efort au investit jucătorii, antrenorii și conducătorii acestei tinere echipe a fotbalului nostru dar mai știm la fel de bine, și toată lumea este convinsă de asta, greul abia de aici încolo începe și izbînzile viitoare vor necesita o muncă înzecită. Pregătirile etapei imediat următoare au început, de aceea, o dată cu fluierul final al meciului de la Larnaca și ni s-a părut semnificativ faptul că toți cei ce veghează pentru a păstra o atmosferă de seriozitate în echipă n-au gustat decît simbolice din cupa bucuriei acestei prime victorii. Toate grijile erau îndreptate acum spre meciurile de la Suceava, cu C.S.M.-ul din localitate, și București, cu o altă echipă din grupul celor „europene”, Dinamo. Programul de zbor fusese deci adaptat nevoilor echipei dar pe drum secvențe ale meciului de la Larnaca erau neconținut derulate și dezbătute. Regăsite în notițele mele declarația antrenorului Jiri Lopata, dată cu cîteva minute înainte de începutul meciului : „Amîndouă echipele sînt noi în cupela europeană și este natural să se încerce, și de-o parte și de cealaltă, calificarea în turul II. Echipa favorită rămîne, totuși, Victoria pentru că aparține unui fotbal mai dezvoltat decît cel cipriot și jucătorii săi sînt mai experimentați”. Mă apropii de acela care a pregătit cu atîtă minuțiozitate partitura acestui meci, luînd în considerare toate elementele sale, făcînd în funcție de ele schimbările ce se impuneau, antrenorul Dumitru Nicolae-Nicușor : „Chiar dacă am câștigat, consider că nu am jucat la adevărata noastră valoare datorită în primul rînd căldurii ne-

Ce frumos ar fi fost un cuplaj!

Tumultul fotbalului și goana după rezultate ne mătură din atenție și lucruri pe care n-ar trebui să le neglijăm. Unul din acestea era posibilitatea cuplării pe același stadion a jocurilor disputate miercuri în Capitală. Un „patrater” european Victoria — Dinamo și Sportul — Steaua pe un stadion ca „23 August” ar fi fost un semn că fotbalul își mai păstrează în intențiile organizatorilor atribuțiile sărbătorești ale unui spectacol care în primul (nu în ultimul) rînd este destinat plăcerii publicului. În plus, am fi avut pentru prima dată „simultan” sub priviri și-n aceeași incintă pe cele mai bune patru echipe românești ale campionatului trecut, am fi avut, adică, un fel de semifinale europene ale fotbalului intern. Inutil să spunem că un program adecvat de prezentare pe stadion a echipelor și a jocurilor ar fi putut ridica mult cota festivă, sărbătorească a întregii manifestări, contribuînd și la o fortificare psihică a participantelor în vederea manșei a doua din cupela europeană. Sîntem convinși că orice alte probleme (afluența publicului, veniturile cluburilor etc.) ar fi meritat să pâlcescă în fața ideii de a ne reîntoarce, măcar datorită acestei coincidențe a programării înainte de returul jocurilor europene, la frumusețea de altădată a cuplajelor ! Păcat, a fost o ocazie ratată. (O. Ș.)

obisnuite și, apoi, datorită traucului, explicabil la debutul într-un joc de o asemenea importanță. Doar spre sfîrșitul partidei, în ultimele 20 de minute, cînd se mai răcorise, echipa a evoluat cu un randament superior”. Discuțînd despre echipa cipriotă, asta și în vederea meciului retur, antrenorul Victoriei remarcă faptul că, deși cu puține valențe tactice, E.P.A. este destul de vizuioasă și poate crește pînă la al doilea meci, dacă e să ne gîndim că pregătirile ei au fost întîrziate și de data de debut a campionatului cipriot, prevăzut să înceapă la 4 octombrie. „Nom căuta să uităm la București că deținem un avantaj de un gol și vom începe meciul de la 0-0 încercînd să acționăm astfel încît să obținem un nou avantaj. Jucătorii și antrenorii, toți ceilalți din prajma echipei, ne-am propus calificarea în turul următor”. Nouă nu ne mai rămîne decît să urăm tuturor ca acel prim pas făcut la Larnaca să fie urmat de un altul, la fel de sigur, care să contureze mersul acestei noi echipe românești pe rîntă pe drumul afirmării sale europene.

CONSTANTIN DRAGOMIR

Va fi greu, dar nu imposibil

Între primul meci al Sportului studentesc cu G.K.S. Katowice, încheiat după cum se știe, numai cu 1-0 (scorul putea să fie substanțial mai mare, întrecit oaspeții au jucat o repriză întregă cu un om în minus) și cel de-al doilea, care va avea loc joi, 1 octombrie, studenții au mai disputat două înțîniri, cu Rapid, pe stadionul din Giulești (1-1) și cu Steaua (0-3), pe stadionul din Regie. În primul meci am putut sesiza o carecare îmbunătățire a jocului de la mijloc, în care Coraș și Stăncu au tăiat ofensivă ca laotică a Rapidului. Dar apărarea, mai ales pe partea lui Munteanu II, s-a arătat fragilă. Or, la Katowice, în fața lui Nawrocki și Furtok, două valori incontestabile ale fotbalului polonez la ora actuală, punctul forte al echipei noastre tocmai apărarea trebuie să fie. Meciul cu Steaua a scos și mai mult în evidență necesitatea ca în fața fundașilor laterali să se creeze o zonă de presiune, prin retragerea celor două extreme, Tîrlea și Bozeșan. Avînd în vedere însă faptul că Sportul trebuie să și contraatace, cit mai des și cit mai în viteză cu putință, se subînțelege că returul de la Katowice presupune un imens efort, o exemplară dăruire, o luptă epuizantă pentru orice minge. Din păcate, dacă în meciul de pe Giulești Sportul a demonstrat o oarecare putere de luptă, o organizare calmă a jocului, în cel cu Steaua a cedat nepermis de ușor, aproape fără nici un angajament mai hotărît. Sigur că da, e și greu să oprești mașina de fotbal numită Steaua. Dar, timp de aproximativ 20 de minute, cam pe la mijlocul reprizei a doua, studenții,

cu o poftă de joc născută poate dintr-un orgoliu rănit, au ripostat frumos, au luptat de la egal la egal cu valoroasa lor adversară. Acele minute ne dau dreptul să sperăm într-o evoluție bună la Katowice, unde va reîntra și Tîrleanu, accidentat pe Giulești, dar în curs de refacere. În orice caz, traversînd o perioadă deloc fericită, să nu uităm că Sportul este, totuși, o echipă care, atunci cînd vrea, cînd ține cu tot dinadinsul să joace la cîștig, reușește. Sperăm că la Katowice își va aduce aminte de această „specialitate” a sa.

VICTOR NIȚA

Craiova poate reîncepe ureșul

Desigur, totul e bine cînd se sfîrșește cu bine. La 2-0 pentru portughezii, nimănu-i nu-i trecea prin cap să se mai gîndească la calificare. E drept, 3-2 în fața portughezilor nu înseamnă neapărat intrarea în turul următor al Cupei U.E.F.A., dar ea este o victorie. O victorie care a demonstrat, într-o singură jumătate de oră, că rezultatele obținute în acest început de campionat nu sînt înțimplătoare, care a arătat că, într-adevăr, noua echipă a Universității este în plină creștere. Evoluția craiovenilor în prima repriză, a meciului de la Craiova este, dacă vreți, tipică pentru o echipă tină, ambițioasă, dar lipsită de experiență. Turneul de la Varna de astă vară, numai el, n-a reușit să facă prea mult în acest sens, fiind util dar cu totul insuficient. În prima manșă cu Chaves, Ciurea, Vancea, Stoica și comp. își dorau cu ardoare victoria, aveau mijloace, însă n-au știut cum s-o obțină. Primul gol, împotriva cursului jocului și dintr-o greșală de arbitraj, le-a șters cu buretele aproape toate indicațiile primite la cabină. Al doilea gol a venit pe fondul unei imense umirii, debusolîndu-i cu totul. A lipsit Lung, omul care, din teren, știe și poate să-i liniștească, să-i „miște”; lui Irimescu nu i-a ieșit jocul, iar singur Negriță n-a putut să fie fie și mamă și tată. Intrarea lui Geolău, aplomb și prospețimea lui au adus o nouă stare de spirit care a făcut posibilă această senzațională răsturnare de scor. De-abia atunci jucătorii au fost ei înșiși, demonstrîndu-și calitățile care, iată, astăzi i-au adus pe locul 3 în campionat, cu un om important în clasamentul golgeterilor, l-am numit pe Ciurea.

Ce vreau să spun ? Că Universitatea are, la ora aceasta, toate condițiile ca ea să redevină un nume european : un lot de tineri talentați, cîteva valori consacrate, precum și o conducere tehnică și una de club pricepută și hotărîtă să refacă strălucirea vechii firme. Campionatul „simte” această revenire ; poate că după Chaves, Craiova va prinde pulsul frunțașilor continentului. Mult, mult succes !

RAZVAN BĂRBULESCU

Evenimente periodice

● Al treilea episod. Echipa bucuresteană „Politehnica” va evolua în C.E.E. întâlnind la Sarajevo redevabila formație locală „Bosna” care alinază un lot impresionant: B. Kurajica, E. Dizdarevici, G. Dizdar, M. Draško, B. Lalic, Z. Kozul, I. Sokolov, V. Arapovici, N. Kelecevic, M. Dzevlan, F. Bistici și N. Lalic. În zilele de 25-27 septembrie se vor juca două partide la fiecare din cele șase table. Cei mai reprezentativi jucători ai campioaneli noastre sînt: M. Ghinda, V. Stoica, Th. Ghiteșcu, D. Drimer, M. Marin și O. Berechet. Așteptăm vești bune! ● La Predeal vor avea loc în prima decadă a lunii octombrie Campionatele Balcanice rezervate echipelor de juniori. Fiecare țară participantă (Bulgaria, Grecia, Iugoslavia și România) va inscrie în concurs câte o formație de patru băieți și două fete. Clasamentele se vor stabili separat pentru juniori și junioare. ● Concurență valoroasă. Florin Gheorghiu se numără printre cei peste 200 jucători care au luat startul în turneul „open” de nouă runde de la Ostende (Belgia). ● Premieră. În cadrul Festivalului şahist organizat de Asociația sportivă a întreprinderii de transporturi din București, în afara concursurilor rezervate tuturor categoriilor sportive de la începători la maeștri, debutează un interesant turneu internațional în XI rundă cu participarea unor binecunoscuți jucători din țară și din străinătate. Singura femeie din concurs este Elena Fatlibekova (U.R.S.S.), fiica fostei campioane a lumii, Olga Rubtova. ● Din campionatul național individual. Semifinalele și-au desemnat jucătorii ce vor participa în etapa superioară, Liga B, începând cu data de 17 octombrie (sistemul turneu cu 14 participanți). Din cele două grupe feminine se vor califica pentru finală țării primele trei clasate, în timp ce în competiția masculină, din cele trei grupe, vor evolua mai departe primii doi sahiști. Finalele campionatului României sînt așteptate cu nerăbdare de sahiștii bucureșteni, care vor putea să vadă la joc în Capitală atît pe cei mai buni jucători, cît și pe sahiștele noastre de frunte începînd cu 15 noiembrie. ● Primul campion mondial de juniori al Asiei. De-a lungul celor 25 edițiilor ale C. M. rezervat juniorilor titlul suprem a revenit de opt ori sportivilor sovietici, de două ori unor reprezentanți ai țărilor europene și de patru ori jucătorilor din America de Sud sau din alte țări. Prin indianul Wiswanathan Anand, învingător la Manila în fața campionului European, N. Ivancuk și a lui G. Serper (ambii U.R.S.S.), Asia își inscrie numele de-abia la cea de-a 26-a ediție. Tânărul mare maestru (titlu pe care FIDE îl oferă drept stimulent) la cei 17 ani ai săi eroiște mari planuri de viitor... ● Apreciere. După noua sa calificare în turneul candidaților la titlul mondial, englezul N. Short a declarat că era optimist înainte de concurs, evaluîndu-și șansele, era sigur că se va situa între primii trei clasati. Tânărul mare maestru a subliniat că, după părerea sa, turneul de la Subotica „a fost cel mai slab ca participare dintre cele trei”. A adăugat că „cea mai grea mi s-a părut partida cu G. Szax. El a sacrificat o piesă, dar aceasta n-a fost o surpriză pentru că eu am studiat posibilitatea în timpul pregătirii... Dar am acționat nesigur și am pierdut”. ● Ultimul cuvînt în pregătirea lui G. Kasparov îl are corpul de antrenori format din A. Nikitin, A. Sakarov și I. Dorfman (vechea trupă!), căroră li s-a alăturat tânărul maestru internațional din Tbilisi, Z. Asmaiparashvili. Noul „antrenor” este unul dintre jucătorii care l-au „testat” pe ex-campionul lumii, A. Karpov, în momentele critice, cînd s-a recunoscut învins...

Nu este momentul unui bilanț anual al sportului nostru, dar epuizarea competițiilor internaționale majore la unele discipline face posibilă tragerea primelor concluzii. Acestea se impun grabnic mai ales în cazul cîtorva sporturi care în ultimele luni de zile au înregistrat un recul substanțial și, bineînțeles, deloc îmbucurător în acest an preolimpic. Mai importantă decît aspectele pur sportive (prefigurarea șanselor la Jocurile Olimpice sau simpla neîndeplinire a vreunui obiectiv de performanță) a fost, în cazurile respective, acea situație asupra căreia se atrăgea serios atenția la plenara C.N.E.F.S. din 31 ianuarie a.c. cînd se amintea de unele discipline care „aduc prejudiciul prestigiului sportului românesc”. Or, lista sporturilor nominalizate atunci nu numai că nu s-a scurtat, dar s-a mai și lungit, înglobînd altele la care ultimele rezultate internaționale sînt sub orice critică.

Exemplul notoriu îl constituie caiacul și canoia: de la 8 medalii (3 aur, 3 argint, 2 bronz) obținute la mondialele de anul trecut, am ajuns la nici una la ediția din acest an a aceleiași competiții! Contrainformanța este fără precedent în palmaresul românesc al acestei discipline. Tehnicienii și sportivii au fost cam aceiași care s-au acoperit de glorie și anul trecut, și la Universiada din acest an, metodele de pregătire și volumul de muncă — identice, dacă nu cumva mai perfectionate și mai sporite; calitatea materialelor de concurs s-o mai fi îmbunătățit ea, dar e greu de crezut că toți acei sportivi care i-au întrecut pe ai noștri au folosit acele padele și pagaie „minune” care, chipurile, ar vîsli aproape singure! Și-atunci, care-i cauza de fond, acel „primum movens” ce a declanșat o așa demobilizare în lot, un fel de „non combat” general, încît nici măcar un echipaj din zece n-a urcat pe podium!? Urmează luptele. Anul trecut s-au obținut — la mondiale, un

argint, și-un bronz, la europene — două argint și două bronz (cite o „pereche” la fiecare stil). Anul acesta, după ce la europene se obține o medalie de argint la greco-romane și două tot de argint la libere, devenise clar că regresul acestui sport e galopant. Apelînd la o practică demult compromisă în alte domenii și refuzată de însăși esența unui stil de muncă ce vizează fondul și perspectiva, după cvasi-eșecul de la europene conducerea C.N.E.F.S. „vede” soluția în schimbarea grabnică a întregii „garnituri” de tehnicieni ai federației. Urmează: peste cîteva luni (în septembrie), la mondiale, fesul

cității organizatorice pe care o au sau ar trebui s-o probeze organisme noastre sportive. Să privim succint și situația halterelor: la mondialele de anul trecut, de la Sofia, s-au obținut 8 medalii (3 de aur, 2 de argint și 3 de bronz), iar la mondialele de anul acesta (Ostrava) acest sport „a săltat” pentru noi doar 5 medalii: 1 de aur și cite 2 de argint și bronz. Reculul nu este prea mare, dar el dă de gîndit mai ales prin prisma aprecierii anterioare ale secretarului responsabil al federației de specialitate: „E un concurs tare, cu foarte mici excepții, ne va arăta cam care va fi ordinea pe podiumul J.O. din

Nu de justificări e nevoie, ci de soluții!

luptelor e turtit complet: doar 1 argint la libere și 1 bronz la greco-romane! Acum vor urma alte schimbări? Sau, poate, în mod constant și înțelept se va ține seamă de „micile” amănunte mari, cum ar fi, de pildă, acela că internaționalele de lupte ale României, menite să verifice în august potențialul lotului nostru pentru mondiale, au fost un bluf, neatingîndu-și cituși de puțin scopul din cauza participării reduse — și numerice, și valorice? Se înțelege că preocuparea pentru asigurarea consistenței unor astfel de competiții trebuie să pornească în primul rînd de la C.N.E.F.S. De altfel, neglijența cu care sînt tratate astfel de campionate internaționale ale țării noastre este evasigenerală (ultimul exemplu: la turul ciclist al României au participat de peste hotare doar 5 cicliști norvegieni). Deserviciul este cel puțin dublu: în plan sportiv (o asemenea întrecere nefiind în nici un caz o veritabilă grilă de selecție sau un test de verificare) și în planul, mult mai profund, al capa-

1988. Și cu asta cred că am spus totul. Dacă asta va fi ordinea pe acel podium — încă-i bine; totul este ca, în timpul care a mai rămas, să nu mai coborîm cîteva trepte... Și astfel de exemple ar mai fi: handbalul masculin, ajuns și el pe o treaptă fără precedent — locul 9 în grupa B; handbalul feminin, care va lupta în decembrie pentru o șansă infimă de calificare la J.O.; baschetul masculin — ciucă a bățăilor la europenele de la Atena; atletismul — cu doar 3 medalii într-un an care a cuprins două campionate mondiale (de sală și în aer liber), din care 2 ale Maricicăi Puică și una a Doinei Melinte. Nu putem omite nici acest sport care ne e drag tuturor și asupra căruia „pecetea C.N.E.F.S.” a început să lase urme tot mai apăsate: fotbalul. Și ne vom referi aici doar la două aspecte în care, după cum se știe, C.N.E.F.S. este implicat direct, și anume: atît în faptul că în acest an n-a existat un antrenor al lotului olim-

pic (nominalizat ca atare, cu drepturi și obligații, pe vreo schemă de funcționare), cît și în proliferarea cazurilor de abateri disciplinare a unor jucători care — fapt ce-l considerăm irevocabil eliminat din viața fotbalului nostru! — nu s-au prezentat la convocările loturilor naționale. Demersurile corespunzătoare și oportune ale federației de specialitate s-au blocat de fiecare dată încît provizoriul de la olimpici s-a menținut, iar precedentul ne-prezentărilor iertate, odată creat, a întreținut acea stare de condamnabilă indisciplină care le-a permis și altor jucători să nu răspundă comandanțelor de reprezentare națională.

Nu vrem să spunem, prin cele de mai sus, că tabla de șah a sporturilor noastre ar avea pătrățele negre pe fond alb sau pătrățele albe pe fond negru, și nici că paharul e pe jumătate gol, cînd el este de fapt... pe jumătate plin. Am salutat din aceste pagini îndeosebi „pătrățelele albe”, adică succesele sportului românesc, omagiiînd întotdeauna cum se cuvine pe toți cei implicați în obținerea lor. Nu mai departe decît în acest an am subliniat aici, între altele, meritele naționalei și gimnasticii feminine (laureate la europene), scrimei (cu un titlu mondial readus în țară după foarte mulți ani), boxului (cu doi laureați mondiali la juniori) ș.a.m.d. Am pus corola de lumină pe fruntea laureaților noștri la Universiada, la acest important eveniment sportiv al anului la care țara noastră s-a clasat pe locul 3 din 129 țări participante.

Cu aceeași îndreptățire ne facem datoria și acum, atrăgînd atenția asupra reculului înregistrat de sporturile de mai sus, în care, dacă se muncește mai puțin și mai prost ca înainte, trebuie văzut de ce, iar dacă nu — trebuie văzute frizele care împiedică dezvoltarea eficientă și finalizarea normală a acestei munci.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Civilizația sportului

Handbal, parașutism, fotbal

● Finala unui turneu de handbal masculin organizat într-un oraș al țării noastre în care jocul cu mingea mică are tradiție. Una dintre finaliste este echipa locală. Oaspeții conduc cu un gol diferență. Unul dintre jucătorii lor, fiind în atac, se ciocnește ușor de un apărător și cade, perpendiculându-se de „durere” așa cum se mai practică pentru a trece timpul. În general, antrenorii, dacă nu încurajează astfel de farse, se fac că nu le văd. E doar în... interesul echipei, nu? Ei bine, antrenorul oaspeților s-a adresat jucătorului său cu următoarele cuvinte (aproximativ): „Termină cu malmuțarea și ridică-te de acolo!” Jucătorul s-a ridicat, mimînd suferința. Iar antrenorul a continuat: „Ce te tot bagi în ăla? Dă drumul la joc!”

Deci, cînd echipa lui, în deplasare, conduce într-un joc decisiv și poate câștiga cupa pusă în joc cu ajutorul unui astfel de „truc”, antrenorul nu este de acord! El dorește nu să câștige ci „să dea drumul la joc”. Și a pierdut meciul! Și cupa! Un astfel de gest merită aplaudat. Chiar dacă în antrenorul acestui antrenor se vor găsi unii „deșteptii” care să-i reproșeze: „așa ai pierdut cupa, fraiere?”

● Să trecem la un alt subiect. Emisiune de televiziune. Un reporter despre parașutism, „lucrat” cu profesionalismul care caracterizează de mulți ani pe autorul lui. Dar... întrebările: „Nu ți-e frică?” sau „Nu ți-a fost frică nici la început?” așteptînd probabil da interlocutorii să tremure și să spună că e ceva teribil. Oamenii, însă, spuneau cu toată sinceritatea că nu le este și nu le-a fost niciodată frică. Totuși, reporterul

insista, contrariat. Pînă s-a găsit o fătucă parașutistă care, înțelegînd ce așteaptă reporterul, a spus cu gura pe jumătate: „Da... la început...”, iar omul cu microfonul s-a grăbit să tragă concluzia sa epotentă: parașutismul, școală a curajului!

Actul de curaj presupune existența unui pericol sau a unui risc oarecare. Să nu fi aflat reporterul că săritura cu parașuta nu incumbă azi un pericol mai mare decît traversarea bulevardului pe zebra? Să nu știe că de la prima săritură din turn și pînă la cea mai acrobatică, parașutistul nu are nici un motiv să-i fie teamă? Să nu-și închipească oare că, dacă ar exista riscuri în fiecare moment, nimeni n-ar mai sări cu parașuta? Decît poate nebunii? (Nu curajoșii!) Să nu facem propagandă... inversă sportului pe care, de fapt, dorim să-l popularizăm.

● Duminică, pe stadionul Steaua, întreg publicul a aplaudat „la scenă deschisă” un mare sportiv, pe fotbalistul Costică Ștefănescu, care și-a început cariera la clubul militar; a continuat-o la Universitatea Craiova, unde a cunoscut marea consacrare, și o va încheia, probabil, la F.C.M. Brașov, unde este antrenor-jucător. În anii săi de glorie, Ștefănescu ne-a impresionat prin eleganță, talent și o rară modestie. A trăit victoriile și înfrîngerile cu aceeași demnitate. A etalat rafinament, o distincție și o stăpînire de sine cum rar s-au văzut pe stadioanele noastre. A fost un lider adevărat și un „libero” de valoare mondială. Impecabil, detașat, simplu. Căpitanul și mîntuitorul limpede a unei echipe europene. Pentru el, fotbalul nu este o meserie, ci însăși viața lui, trăită în fiecare zi. Costică Ștefănescu se apropie de meciul 500 în prima divizie. Îi dorim să-l joace. Dar, apoi, să nu uite că marii sportivi s-au retras întotdeauna la timp. A renunțat la timp, înainte de a te compromite, presupune o înaltă conștiință a valorii tale.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

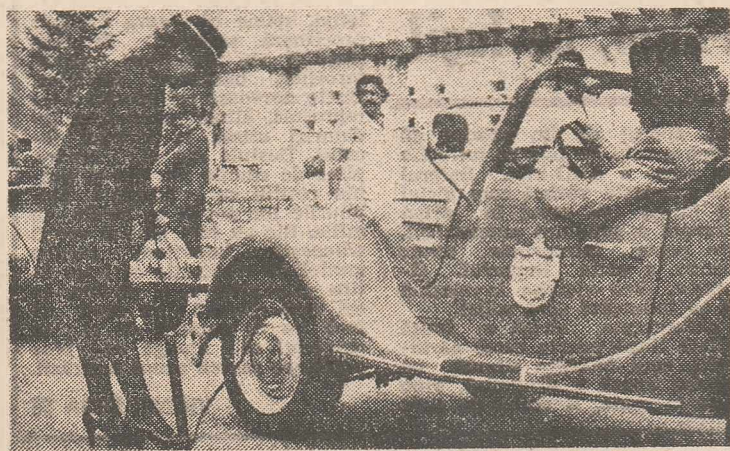
Toată lumea face sport

● Francezul Michel Platini, retras la 32 de ani de pe terenurile de fotbal (deși Manchester United îi face în ultima vreme o curte asiduă), a semnat un contract cu Radioteleviziunea italiană (RAI), pentru care va comenta emisiunile sportive și culturale. Platini îi urmează brazilianului Falcao, precedentul fotbalist-comentator de televiziune, care arhitect de profesie, s-a mărginit, în ce-l privește, doar la emisiunile de sport! ● Traversarea Canalului Mineci a devenit un fapt banal, recent încercînd o astfel de ispravă un paraplégic. Deci, nici o șansă pentru Cartea recordurilor după o tentativă reușită. În fața acestui fapt, galezul Philipp Rush a triplă traversarea, obținînd și un timp excelent: 28 de ore și 21 minute. ● Rămînînd în domeniu, să consemnăm prima traversare a Strimtoriilor Bering, între S.U.A. și U.R.S.S., în zona Cercului Polar, performanță realizată de o tînără americană, Lynne Cox, în vîrstă de 30 de ani. Lynne Cox a parcurs 4,34 km într-un timp foarte bun, un ziarist apreciînd, cu umor, că viteza înolțătoare s-a datorat temperaturii scăzute

a apelor strimtorii (numai 5 grade Celsius). Coxie grăbindu-se să ajungă la mal pentru a scăpa de suplicul frigului. Inolțătoare cunoscută, Lynne Cox a fost, cu 15 ani în urmă, cea mai tînără sportivă care a traversat vreodată Canalul Minecii. ● Președintele Federației internaționale de atletism (I.A.A.F.), dr. Primo Nebiolo, a anunțat că elvețianului Werner Guenthoer, campion mondial la aruncarea greutății, i se va acorda o nouă medalie de aur, întrucît originalul îi fusese... furat din hotelul de la Roma, a doua zi după ce cucerise primul loc la campionatele lumii. ● Ministrul britanic al sporturilor, Colin Moynhan, a cerut ca în viitor să nu mai fie vîndut nici un bilet de intrare la meciurile formațiilor engleze pe continent, pentru a se evita deplasarea spectatorilor insulari, care, după drama de la Bruxelles, nu au încetat să provoace tulburări. Nu mai țiruși decît cu două săptămîni în urmă, 30 de supuși ai majestății sale britanice au fost arestați la Düsseldorf, după incidentele provocate la sfîrșitul meciului amical (!) dintre R.F. Germania și Anglia.

LUCIAN OPREA ■

Retro — mobil

Instantaneu inevitabil într-un raliu al autoturismelor de epocă, precum cel desfășurat la sfîrșitul săptămînii trecute între Ploiești și Sinaia. Cel mai venerabil participant — un „bolid” fabricat în 1913. A fost o plăcută călătorie la munte, fără teama de radar, dar cu peripeții dintre cele mai pitorești. (Impolitețea din imagine a fost necesară: altfel se oprea motorul!)

Fotografie de GHEORGHE AVRAM ■

MARGARETA MUREȘAN ■

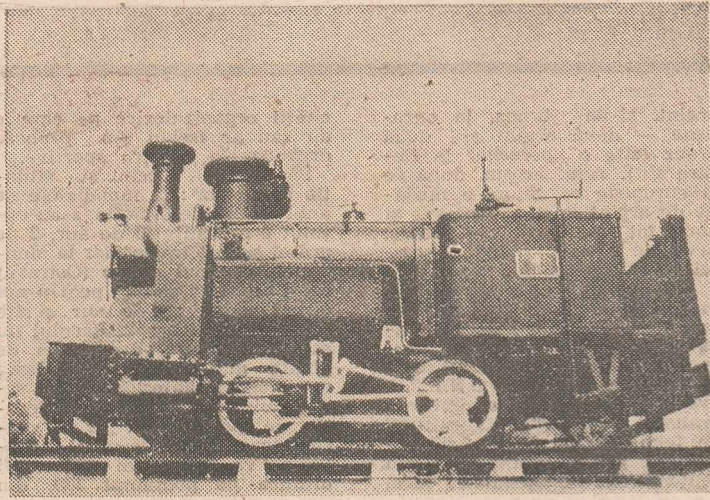
ULTIMA ORĂ

Miini mecanice pentru agricultură și industria de răcoritoare

La întreprinderea mecanică pentru agricultură a fost realizată, după un proiect de concepție românească, o instalație complet automatizată destinată îmbutelirii băuturilor răcoritoare. Agregatul este alcătuit din șapte corpuri și poate executa următoarele operații: prespălarea, spălarea și limpezirea sticlelor, dozarea conținutului, sifonarea băuturii, umplerea și capsularea recipientelor. Capacitatea: 500 sticle pe oră. Instalația a cucerit de îndată interesul virtualilor beneficiari:

unitățile de producție din agricultură, silvicultură și cooperativă. În baza unor comenzi ferme, întreprinderea este pe cale de a realiza o sută de asemenea instalații.

Și o noutate pentru cultivatorii de ciuperci. Tot la I.M.A. București și din nou ca urmare a unor studii autohtone, este pe cale de a fi omologată prima instalație automatizată pentru preparat compostul. În felul acesta se va încredința mașinii cea mai dificilă și oboșitoare operație din acest ciclu vegetal. (L. Timbus)

Unde mă duci, mami, trenule?

Invitație la un depou al antichităților feroviare

Cine mai vede cite o locomotivă cu aburi uitată prin cite o gară nu-și poate reține un zîmbet. Mici și ghemuite sau lungi și masive, locomotivele cu abur și-au trăit traiul și și-au mîncat mîlaiul vreme de peste un secol, alergînd după puterile lor pe căile ferate ale țării și însemnînd mai mult decît ceva în transporturile României. După citeva decenii vor fi uitate cu desăvîrșire și generațiile tinere nu vor ști mare lucru despre ele. Poate tocmai în această idee, la Reșița, în 1972, cu ocazia aniversării a o sută de ani de la construirea primei locomotive cu abur în România, a fost deschis un muzeu original, cu 16 exemplare pregătite să înfrunte uitarea. În aceste zile, numărul unu, cea mai veche locomotivă din țara noastră, împlinește venerabila vîrstă de 115 ani. Demodată și comică, străbunica locomotivelor Diesel de astăzi este un obiect de istorie și merită privit cu toată dragostea cu care admirăm lucrurile care au aparținut bunicii și străbunicii noastre. Alina doar că străbunica nu se mai întoarce niciodată, în vreme ce numărul unu, pusă pe linie și dotată cu cele necesare, poate oricînd porni la treabă cu înspăimîntătoare viteză de 30 kilometri la oră.

Duminică potrivită-vă ceasurile: ÎNAPOI CU O ORĂ

Nu uitați să vă controlați și să vă potriviți ceasurile în ziua de 27 septembrie. Ora oficială de vară care se aplică, pentru optimizarea folosirii luminii naturale, din 1979 încoace, în intervalul dintre ultima duminică a lunii martie și ultima duminică a lunii septembrie, ajunge la scadență. Cum 27 septembrie este ultima duminică a acestei luni, ea va marca revenirea la ora fusului doi (cel în care se află țara noastră). Așadar, orele și minutarele ceasurilor urmează să fie date înapoi, ora unu a zilei de 27 septembrie, devenind ora zero.

Ce frumos ar fi fost un cuplaj!

Ilustrațiile de față stau măturie: Belodedici, un irezistibil „om în plus” în atacul echipei sale; Cămătaru (șapte goluri în șase jocuri) își croiește drum spre o nouă „gheată de aur”

Pagina 22

Respirări cu Nichita Stănescu

Eveniment de înaltă demnitate artistică pe scena Teatrului Mic: marea noastră actriță Leopoldina Bălănuță recită din

versurile lui Nichita Stănescu, dispuse într-un montaj ingenios de către Constantin Crișan.

Sfîrșit de vară. Dimineața a căror răcoare, mai ales în așezările situate pe dealuri, ca să nu mai vorbim de cele montane, solicită serviciile pulovărilor. Peste zi căldura a devenit suportabilă, chiar plăcută. Ultimele zile de vacanță ale copiilor. Jocul lor e parcă mai pasionat. Cei mici nu vor să piardă nici o oră, nici un minut. Imaginația lor atît de bogată, alimentată de puzderia de informații din cărțile, filmele, emisiunile de radio și TV, cu subiecte din domeniul atît de fecund al anticipației, naște în permanență discuții, controverse între puști. Citeodată apar chiar jocuri imaginare unde personaje sînt roboții, extraterestrii sau tereștrii în drum spre extraterestrii. „Inchipuiește-ți Ionele că ești la postul de comandă al unei nave care se îndreaptă spre o galaxie pînă mai ieri necunoscută”. „Sau tu, Reule, îmbrăcat într-un costum ca de scafandru, călcînd cu tălpile groase de plumb pe cărările bătorite deja ale Selenei”. Discuția dintre cei doi viitori astronauți care plutesc în lumea lor fascinantă e întreruptă de o voce pămîntescă, cea a bunicii unuia dintre interlocutori. „Ionele, e a treia oară cînd te chem, vino repede, se răcește mîncarea”. Puștii este nevoit să-și întrerupă conversația

despre tulburătoarele hăuri negre, descoperite recent de superdotatele observatoare astronomice. Nu se cade să o supere pe bunica. Doar s-a îngrijit de el toată vara și încă cu cită dragoste. Băiatul o ia la fugă. Drumul de țară e mai întotdeauna liber. Doar din cînd în cînd cite o cărață sau bicicletă trec agale. Traiectoria

Cronica șoselei

Puișor, nu fugi!

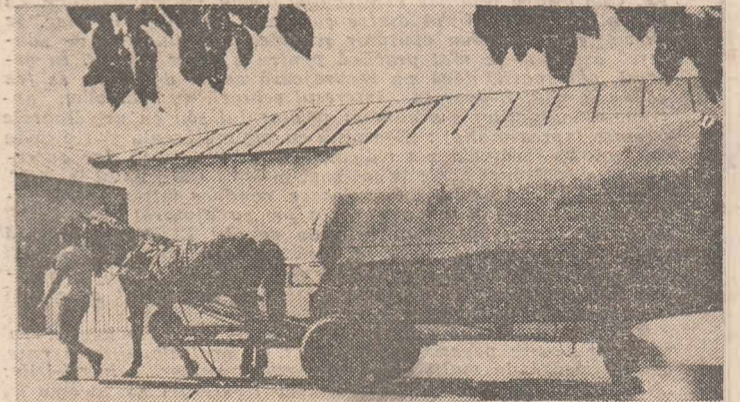
lui, apărut ca din pămînt de după o tufă de tuia se întretaie cu aceea a ARO-ului. Șoferul incremeneste văzînd cum picul se infîge cu capul în aripa dreaptă a solidului autovehicul. Nu poate întreprinde nimic pentru a evita impactul. Oprește, urcă victima în mașină și se îndreaptă spre spital.

„Margareta, strigă o fetiță aflată lângă poarta casei părintești, spre locuința situată pe partea opusă a drumului, vino iute la mine. E vorba de ceva

foarte interesant”. Cea chemată, lasă păpușile cărora tocmai ie pregătise „masă” și se repede spre gospodăria de vizavi. Șoferul autocamionului de la cooperativă rămîne și el mut. Copila i-a sărit la 2-3 metri, ieșînd din șantul șoselei al cărui taluz tocmai îl escaladase. Margareta era solicitată de colega ei să vadă puii boxeritei, născuți peste noapte.

S-a auzit ecoul multor strigăte de peste drum. Nu numai în timpul vacanței. Valențele lor sînt multiple. „Radule, vino la cuicare”. „Roxana, repede acasă. Îți ajunge cu joaca”. „Mihai, te caută un coleg la telefon, spune că-i ceva urgent!”, precizează surioara. Strigăte, chemări ale părinților, fraților, surorilor, bunicii, colegilor. Unele nervoase ori presărate cu reproșuri, altele reamintînd îndatoriri uitate în virtutea jocului. Destule din ele tandre, pline de emoție sau pur și simplu rostite cu indiferență. Mobilurile lor pot fi cu sutele, cu miile. Ele au fost, sînt și vor fi omenestii. Important pentru gradul de civilizație ce l-am atins este altceva, și anume, ca cel care cheamă un copil să facă tot ce depinde de el ca omulețul să ajungă cu bine acasă, pe partea opusă a străzii.

VICTOR BEDA

Inconjurul țării în căruță

Dintre atitea lucruri ingenioase sau mai puțin cite, se potrec pe această lume, unele sînt pline de haz, altele de amărăciune și multe sînt demne de considerație. O idee care pe moment a fost de natură să ne perplexeze a avut Gheorghe Dumitrache, din Domnești, Sectorul Agricol Ilfov. Ca o replică la atitea inconjurări ale Pămîntului cu avionul, cu vaporul, cu mașina sau pe jos, Gheorghe Dumitrache a încercat Turul României cu ancestralul grovehicol numit căruță. A plecat din Domnești pe vreme de noapte în data de 18 iulie a.c. la ora 23.30 cu un cal și o căruță. Cale de două sute de kilometri a mai luat încă cinci prieteni care la Focșani au renunțat și au coborît din mijlocul de transport acționat de un cal greu de 800 de kilograme. Jimmy armăsarul a tras

căruța pînă la Bacău, apoi la Suceava, Vatra Dornei, Borșa, a învățat să parcheze singur în momentele în care conducătorul expediției adormea, a ajuns și la Vișeu, și la Sighetul Marmăției, apoi la Satu Mare, Oradea, Arad, Timișoara, Caransebeș, Porțile de Fier, Craiova, Alexandria, București. Căruța, calul și proprietarul au ajuns teferi în București în data de 11 septembrie la ora 15, fără o primire festivă, dar cu satisfacția de a fi comis un fapt inedit, demn de simpatie. În epoca turboreactoarelor, o excursie cu o căruță chiar fără kilometraj poate fi o modalitate de a traversa țara, dar nu și lumea. Să fie o replică dată supersonicilor? Nu, este, credem, o demonstrație a unui mijloc de transport încet dar sigur, mereu viabil.

Flacăra, Redacția: București, Piața Școlii 1, casuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Actualitatea politică: 25 66; Publiciști-comentatori: 14 53; Reportaj economie: 26 00; Știință: 21 28; Cultură-învățămînt: 14 57; Probleme moral-cetățenești: 17 00; Sport: 25 66; Scrisori-audiențe: 25 42; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” - sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.